

Letnik IXXX
1. februar 2024

občasnik

NOVICE & OBVESTILA
ISSN 1318-8887

št. 1 ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE

Zdravstveni sistemi v Evropi in kam umestiti Slovenijo

Poslovanje ZZZS
Ukinitvev dopolnilnega
zdravstvenega
zavarovanja

6

Razvojni projekti
Multimedijski kontaktni
center ZZZS

22

**Integriteta in
preprečevanje goljufij**
Poročilo o preprečevanju
goljufij pri izvajanju
dejavnosti

41

Informacijski sistem
Strategija informatike
ZZZS

61

35

30

49

66

66

ZDRAVSTVENI SISTEM

Zdravstveni sistemi v Evropi in kam umestiti Slovenijo **4**

POSLOVANJE ZZZS

Ukinitvev dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in uvedba obveznega zdravstvenega prispevka **6**

Poslovanje Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije v letu 2024 **8**

Prva ocena finančnega poslovanja ZZZS v letu 2023 **12**

Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ za leto 2022 **15**

Mnenje Računskega sodišča RS na računovodske izkaze in pravilnost poslovanja ZZZS za leto 2022 **16**

RAZVOJNI PROJEKTI

Uvedba dolgotrajne oskrbe v ZZZS **18**

Projekt SPP in vabilo na konferenco PCSI 2024 **21**

Multimedijski kontaktni center ZZZS **22**

Projekt Nov portal ZZZS **25**

Uspešen zaključek mednarodnega projekta JADECARE **28**

Elektronsko Potrdilo o odsotnosti z dela zaradi darovanja krvi, krvnih pripravkov oziroma krvotvornih matičnih celic **30**

PROMOCIJA ZDRAVJA

Promocija zdravja na delovnem mestu **34**

Jesenski dan Zavoda – dan zaposlenih **35**

INTEGRITETA IN PREPREČEVANJE GOLJUFIJ

Osvežimo: Integriteta DA, korupcija NE! **39**

Poročilo o preprečevanju goljufij pri izvajanju dejavnosti ZZZS za leto 2023 **41**

VARSTVO OSEBNIH PODATKOV IN INF. VARNOST

Novi Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2) **48**

Informacijska varnost je odgovornost vsakega posameznika **49**

AKTI ZZZS

Seznam objavljenih pravnih aktov, navodil in okrožnic ZZZS od januarja do decembra 2023 **52**

POROČILA

Podpisan nov dogovor o preskrbi z medicinskimi pripomočki **58**

Novosti v modelih plačevanja v letu 2024 **59**

Podatkovna konferenca »Crunch Conference« v Budimpešti **60**

INFORMACIJSKI SISTEM ZZZS

Strategija informatike ZZZS **61**

Uspešna uvedba nove osebne izkaznice v sistem kartice zdravstvenega zavarovanja **65**

KADRI IN ZNANJE

Interni izobraževalni programi v letu 2023 **66**

Kadri v številkah – na dan 31.12.2023 **73**

Novi diplomanti v letu 2023 **73**

SINDIKALNE NOVICE

Dejavnosti Sindikata delavcev zdravstvenega zavarovanja Slovenije v letu 2023 **74**

Pogajalske in druge sindikalne aktivnosti v letu 2023 **76**

Damjan Kos

Uvodnik

Drage sodelavke in sodelavci, spoštovani člani organov upravljanja ZZZS in sodelavci v državnih in drugih organih,

pred vami je nova osvežena oblikovna podoba internega glasila ZZZS, ki je namenjena prav vam z željo, da vsaj enkrat letno tudi na tak način predstavimo ključne dejavnosti ZZZS ter najbolj aktualne informacije in poročila. Tokratno številko izdajamo v skrajšani tiskani izdaji, v elektronski izdaji, ki smo vam jo poslali na vaš elektronski naslov, pa vabljeni k poglobljenemu prebiranju daljših prispevkov.

V preteklem letu je bilo veliko razprav o zdravstveni reformi in v tem sklopu o drugačni vlogi in upravljanju ZZZS. Pripravljali se je celo poseben zakon o ZZZS, njegova nova sistemska vloga pa kljub temu ni bila jasno in mednarodno primerljivo opredeljena. Zato v našem prvem prispevku na kratko predstavljamo tipologijo zdravstvenih sistemov v Evropi in se (retorično) sprašujemo, kam želi Slovenija, saj je naš sistem postal unikaten in zato manj učinkovit.

S 1. 1. 2024 je ZZZS uspešno opravil prehod na nov sistem zdravstvenega zavarovanja. Zaradi ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in uvedbe obveznega zdravstvenega prispevka smo opravili številne prilagoditve in naloge ter tako zavarovanim osebam omogočili nemoteno uresničevanje pravic, informacijski sistem on-line za preverjanje urejenosti zavarovanja pa deluje stabilno.

Finančno poslovanje ZZZS v letu 2023 in 2024 kaže trend povečevanja transferja iz državnega proračuna, brez katerega ZZZS že četrto leto ne uspe zagotoviti uravnoteženega poslovanja in finančne vzdržnosti sistema obveznega zdravstve-

nega zavarovanja. »Trajna proračunska varovalka« tako ostaja predmet vsakoletnega usklajevanja, kar povečuje tveganje za nevdržno poslovanje. Interventni zakon, ki je omogočil ZZZS-ju uravnoteženo poslovanje tudi v letu 2024, je bil uveljavljen šele 31. 12. 2023. Z izjemnimi naporimi, strokovnostjo in razumnostjo smo uspešno odgovorili na vse omenjene izzive in naloge. In pri tem nas veseli, da je računsko sodišče tudi v zadnji reviziji, že več kot 20 let zapored, izdalo pozitivno mnenje na računovodske izkaze tudi za leto 2022. Kljub manjšim napakam v pravilnosti poslovanja mnenje ni bilo negativno, kar dokazuje, da poslujemo sorazmerno gospodarno in pravilno, v urejenem poslovnem okolju.

V poročilih poročamo tudi o številnih razvojnih in drugih novostih. Tudi letos bo marsikdo z zanimanjem prebral poročilo o preprečevanju goljufij v ZZZS za leto 2023, v katerem postopoma opažamo trend naraščanja prijav, ki ga verjetno lahko pripišemo večjemu prepoznavanju in občutljivosti v družbi za take negativne pojave. Strokovna in proaktivna ekipa ZZZS potrebuje tudi nenehno obnavljanje znanj in nabiranje novih znanj, zato nas veseli, da smo tudi v letu 2023 izvedli in množično obiskovali številne izobraževalne delavnice, med katerimi so še posebej dobro obiskane tiste v lastni režiji z našimi vrhunskimi strokovnjaki in poznavalci posameznih področij v ZZZS.

Želimo vam prijetno branje.

Založnik in izdajatelj: Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Miklošičeva c. 24, Ljubljana

Za izdajatelja: doc. dr. Tatjana Mlakar, generalna direktorica

Urednika: Damjan Kos, Lenka Vojnovič

Tajništvo uredništva: Nataša Grosar, tel.: 01 30 77 541, e-pošta: natasa.grosar@zzzs.si

Oblikovanje in prelom: Danila Perhavec

OBČASNIK izhaja po potrebi in občasno

ISSN 1318-8887
Ljubljana, februar 2024

Diana Grad, Anka Bolka

Zdravstveni sistemi v Evropi in kam umestiti Slovenijo

Države EU zagotavljajo svojim državljanom zdravstveno oskrbo na različne načine, vsem pa je skupno, da gre za javni zdravstveni sistem, v katerem se večina sredstev zagotavlja iz javnih finančnih virov, da primarno deluje v javnem interesu državljanov in da izvajalci zdravstvenega varstva delujejo nepridobitno.

Današnji zdravstveni sistemi v državah članicah EU so zelo raznoliki, kar je primarno posledica zdravstvene politike posamezne države, poleg tega pa tudi različnih ekonomskih, kulturoloških, političnih, socioloških in zgodovinskih dejavnikov. Vsem je skupno, da država prevzema odgovornost za zagotavljanje zdravstvenih storitev svojim državljanom. Kljub raznolikosti sta v okviru klasifikacije OECD iz leta 1987 v evropskih državah izpostavljeni dve osnovni struji ureditve javnega zdravstvenega varstva in temeljita na načinu financiranja. To sta sistem *nacionalne zdravstvene službe* (Beveridgev model) in sistem *obveznega zdravstvenega zavarovanja* (Bismarckov model), oba pa v različnem obsegu dopolnjuje še zasebni sistem. Sistema sta se različno razvijala, dopolnjevala in prepletala na način, da je temeljna ureditev osnovana na enem od omenjenih dveh osnovnih konceptov ureditve zdravstvenega varstva, lahko vsebuje tudi elemente druge ureditve ali celo ostanke nekdanjih socialističnih oblik zdravstvenega varstva.

Bismarckov model

Bismarckov model (model kontinentalnih držav) temelji na konceptu plačanega dela. Osnovno vodilo predstavlja **načelo solidarnosti med zavarovanci**, kar omogoča vsakemu med njimi **dostop do zdravstvenih storitev pod enakimi pogoji**. Financira se iz prispevkov delodajalcev in delavcev, soudeleženi so tudi posamezniki in zasebni zavarovalniški skladi ter država. Nosilci zavarovanja so **zdravstvene blagajne** (javni zavodi ali skladi), kamor se ti prispevki stekajo, sredstva pa so namenjena izvajanju nacionalnega zdravstvenega programa. Odločitve o pravicah zavarovancev sprejemajo organi upravljanja zdravstvenih blagajn v okviru, ki ga določa zakon. Glavni deležniki v odločanju so zavarovanci, zdravstveni izvajalci, delodajalci in predstavniki oblasti, ki imajo preko ustreznih organizacij ali interesnih skupin tudi

možnost soodločanja o pravicah in obveznostih na posameznem področju socialne varnosti ter tako odločajo o gospodarjenju in razporeditvi zbranih finančnih sredstev. Ustanova, ki zbira finančna sredstva, je navadno avtonomna. Za izvajanje socialnega zavarovanja so ustanovljene posebne organizacije oziroma zavodi. V primeru Slovenije je to ZZZS. Država ima nadzorno in regulativno funkcijo in le izjemoma posega v delovanje sistema. **Poleg Slovenije imajo ta sistem tudi na Hrvaškem, v Avstriji, Nemčiji, Franciji idr.**

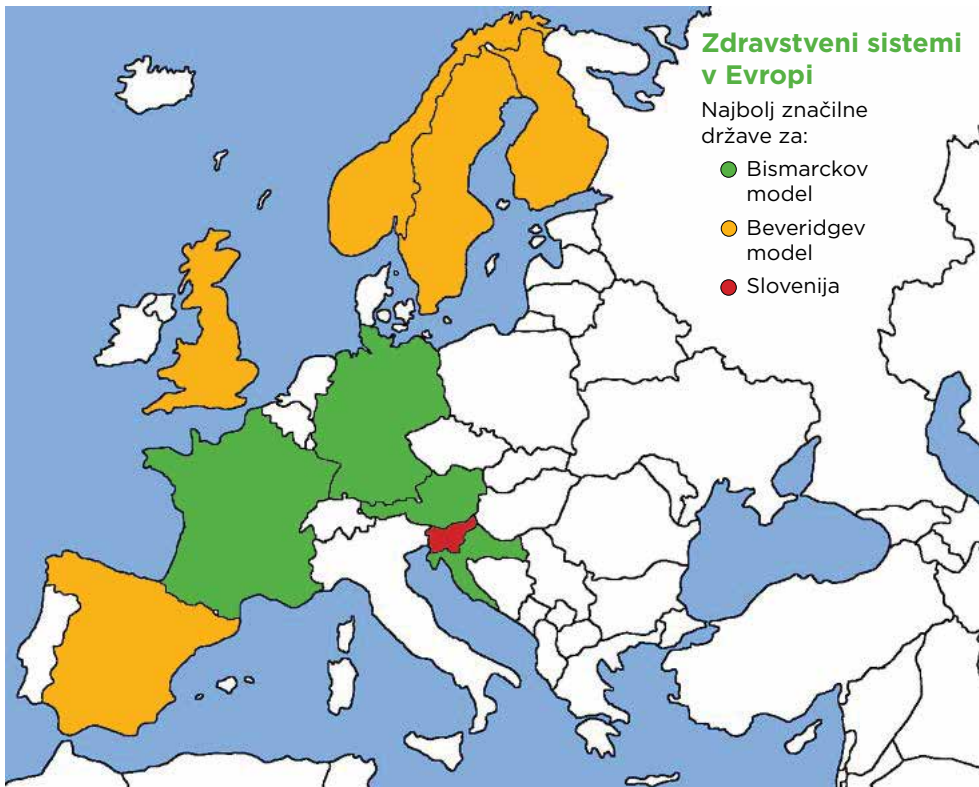
Beveridgev model

Za Beveridgev model (model Severnih držav) je značilno, da se financira iz davkov oziroma proračuna, odločitve o pravicah zavarovancev pa sprejemajo državni organi. **V tem sistemu se priznava celotni populaciji univerzalna pravica do (skoraj) brezplačne zdravstvene oskrbe.** Krovna organizacija pod okriljem vlade je **nacionalna zdravstvena služba**, ki je organizirana v regionalne in lokalne podružnice in je odgovorna parlamentu. Država je lastnik večine zdravstvenih institucij in nadzira tako distribucijo zdravstvenih storitev kot tudi plačilo izvajalcem ter tako v celoti sprejema odgovornost in upravljanje zdravstvene oskrbe. Manjši vzporedni delež privatnih ponudnikov je navadno specializiran za ozek spekter elektivnih zdravstvenih posegov. **Ta sistem je poleg Velike Britanije značilen tudi za Finsko, Norveško, Švedsko, Španijo idr.**

Komercialni ali tržni sistem

Tretji komercialni ali tržni sistem ne temelji na solidarnosti in vzajemnosti, je profitno naravnani in se financira iz zasebnih zavarovalnic in zasebnih sredstev. **Značilen je za ZDA in nekatere revnejše države, kjer revnejši sloj pogosto nima dostopa do ustrezne zdravstvene oskrbe.**

Primerjava obeh glavnih sistemov evropskih držav pokaže, da se razlikujeta predvsem v načinu financiranja, upravljanja in zagotavljanja storitev. V **Bismarckovem modelu** je pravni položaj zavarovancev zaradi njihovega neposrednega financiranja bolj pravno varovan. Tudi ustavno sodišče RS je leta 2009 priznalo premoženjsko veljavo socialnim pravicam, ki so nastale na podlagi plačanih

prispevkov. Poleg tega delavcem plačevanje prispevkov zagotavlja občutek lastne udeležbe pri preprečevanju primerov revščine in bolezni, hkrati pa jim sprotno odvajanje denarnega deleža od plače omogoča vzpostavitev zavedanja cene socialne in zdravstvene varnosti. Avtonomija socialnega zdravstvenega zavarovanja je vzpostavljena tako, da ga pretežno upravljajo delavci in delodajalci, ki so večinski plačnik prispevkov, ter tako težijo k optimalni porabi sredstev ob optimalnem dostopu do storitev. V **Beveridgevem modelu**, kjer je za upravljanje in odločanje o pravicah zavarovancev pristojna država, je zdravstvo dosti bolj podvrženo vsakokratnim političnim interesom. Da pa bi zdravstvene sisteme lahko med seboj primerjali bolj celovito, je poleg vidika financiranja treba upoštevati tudi vidik upravljanja in izvajanja zdravstvenih storitev in način njihovega reguliranja.

Pet novo opredeljenih modelov

Na osnovi analize, ki jo je opravila Katarina Böhm s sodelavci, lahko zdravstvene sisteme držav razvrstimo v enega izmed petih novo opredeljenih modelov: privatni zdravstveni sistem, v katerem je upravljanje, financiranje in izvajanje storitev zasebno (ZDA); nacionalno zdravstveno službo (Velika Britanija), kjer vse tri temelje regulira država; nacionalno zdravstveno zavarovanje (Italija), v katerem sta financiranje in upravljanje v državni domeni, medtem ko so izvajalci storitev zasebni in se za ceno storitev pogajajo s socialnimi institucijami; socialno zdravstveno zavarovanje (Nemčija), kjer so socialne institucije na čelu upravljanja in finan-

ciranja, izvajalci storitev pa so zasebni, in državno socialno zdravstveno zavarovanje (Francija), ki se razlikuje po tem, da je upravljanje sistema namesto socialne institucije prevzela država.

Slovenija kot edina raziskovana država zaradi svoje specifičnosti ni razporejena v nobenega od predstavljenih modelov zdravstvenih sistemov. **Njena posebnost** je v tem, da sta sicer upravljanje in financiranje sistema pod okriljem socialnih institucij, kar pomeni, da bi naš zdravstveni sistem na tej osnovi lahko tako kot Avstrijo ali Nemčijo uvrstili v model socialnega zdravstvenega zavarovanja, vendar pa

Slovenija odstopa v segmentu odnosa med socialnim zavodom in izvajalci zdravstvenih storitev, saj se socialni zavod (ZZZS) ne pogaja samostoj-

Slovenija kot edina raziskovana država zaradi svoje specifičnosti ni razporejena v nobenega od predstavljenih modelov zdravstvenih sistemov.

no z izvajalci zdravstvenih storitev, ne izvede pravega razpisa za izbiro vseh izvajalcev in tudi ne samostojno določa cen in modelov plačevanja (torej ZZZS nima kompetenc pravega pogajalca npr. tudi za tarifni del zdravniških plač).

Trenutno **predlagane rešitve zdravstvene krize v evropskih državah** obsegajo predvsem zmanjševanje obsega kritja ter doplačila državljanov, kar predstavlja grožnjo osnovnemu cilju organizacije zdravstvenih sistemov in načelu solidarnosti. Tretjo možnost predstavlja poskus prenosa dobrih praks drugih zdravstvenih sistemov. Čeprav lahko Slovenijo glede na vir financiranja umestimo v Bismarckov zdravstveni sistem, jo ob natančnejši analizi težko primerjamo s katerokoli od evropskih držav. Vsekakor pa se je tako primerjave kot tudi prenosa določenih elementov drugih zdravstvenih sistemov v slovenski prostor treba lotevati z veliko mero previdnosti in predvsem s poznavanjem in upoštevanjem posebnosti slovenskega okolja.

Daniela Dimić, Martina Copot, Sladjana Jelisavčić, Jurij Fürst

Ukinitev dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in uvedba obveznega zdravstvenega prispevka

Uveljavitev novele Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-T) je Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) prinesla veliko nenačrtovanih dodatnih aktivnosti, ki jih je bilo treba izvesti do obvezujočih zakonskih rokov. Zato so aktivnosti potekale na projektni način, s stalnim spremljanjem doseganja terminskega plana.

Zadnja premija, ki smo jo morali plačati zavarovanci, ki smo imeli sklenjeno dopolnilno zavarovanje, je bila za december 2023. Če je premijo odtegoval delodajalec, je bil zadnji odtegljaj izveden pri plači za november 2023, izplačani v decembru 2023.

Prelomni januar

Za januar 2024 bo moral biti od bruto plač in nadomestil ter od neto pokojnin plačan **obvezni zdravstveni prispevek** (OZP), ki bo do vključno meseca februarja 2025 znašal 35 evrov. Prva uskladitev bo izvedena za marec 2025, in sicer z rastjo povprečne bruto plače v Sloveniji v letu 2024. Zavarovanci, t.i. samoplačniki, ki so doslej že prejeli plačilne naloge s strani ZZZS, bodo dobili znesek za januar 2024, povečan za vrednost OZP. Na novo bodo plačilne naloge v višini 35 evrov s strani ZZZS prejeli družinski člani – zakonci in tudi širši družinski člani – starši. Določenim kategorijam zavarovancev bo OZP pokrival proračun, na primer vojnimi upravičencem na podlagi odločbe upravne enote in socialno ogroženim upravičencem na podlagi odločbe centra za socialno delo, ob pogoju, da niso vključeni v delovno razmerje ali ne opravljajo samostojne dejavnosti.

Zdravstvene storitve, ki se bodo začele izvajati od vključno 1. 1. 2024 dalje, ter **zdravila in medicinski pripomočki**, izdani od 1. 1. 2024 dalje, bodo zagotovljeni v celoti v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja, tako za slovenske zavarovane osebe kot tudi za tuje zavarovane osebe, ki uveljavljajo

pravice po zakonodaji EU ali po bilateralnem sporazumu.

Na področju **obračuna zdravstvenih storitev** smo spremembe zakona implementirali v pravila obračuna opravljenih storitev ter v šifrate za obračun. Novosti smo objavili v Okrožnici ZAE 15/23. Skladno s spremembo zakona smo posodobili tudi Navodila o beleženju in obračunavanju zdravstvenih storitev in izdanih materialov. Največji izziv pri implementaciji novele zakona je predstavljalo prehodno obdobje, in sicer katere obravnave se po 1. 1. 2024 obračunavajo **100 %** v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja in katere se še vedno delijo na obvezno in prostovoljno zavarovanje. Za lažje razumevanje in pravilno implementacijo novosti smo za izvajalce in programske hiše pripravili primere obračuna storitev z uporabo starih in novih obračunskih pravil, oktobra 2023 smo izvedli tudi delavnico s programskimi hišami z 81 udeleženci.

Na podlagi zakona se je 1. 1. 2024 **ukinila vmesna lista zdravil**, vsa zdravila in živila na recept so prepravljena na pozitivno listo in v celoti krita iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Sprememba zakona je terjala tudi uskladitev pravilnikov, ki urejata razvrščanje zdravil in živil za posebne zdravstvene namene na listo. Pripravljen je bil tehnični načrt prevedbe list zdravil in okrožnica za izvajalce za prilagoditev obračuna zdravil skladno z novelo ZZVZZ-T. Doplačila za zdravila in živila, ki imajo določeno najvišjo priznano vrednost (NPV), ostajajo enaka kot doslej.

Aktivnosti ZZZS

Že poleti smo se začeli v ZZZS intenzivno pripravljati na uvedbo OZP, in sicer na pobiranje tega prispevka od samoplačnikov, spremembe pri financiranju pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, spremembe pri fakturiranju, spremembe pri šifrantih za obračun storitev in določitev

statusov zavarovanih oseb, pri obračunu nadomestil plač zavarovanim osebam na podlagi zahtevkov za direktno izplačilo, odtegljajih od plač delavcev ZZZS in pri evidentiranju v glavni knjigi.

Med usklajevanjem izvajanja uvedbe OZP se je spet izkazalo, da znamo zaposleni na ZZZS z različnih vsebinskih področij stopiti skupaj, da se zelo dobro dopolnjujemo z našimi informatiki in ko je treba, izkoristimo tudi prijateljske in strokovne vezi z drugimi organi in pristojnimi ministrstvi ter z jasnimi argumenti sooblikujemo vsebinska in pravna izhodišča.

Ko so se začeli na ZZZS obračati tudi drugi izplačevalci pravic iz javnih sredstev in zaprosili za pomoč pri razlagah in implementaciji novele ZZVZZ-T, je bilo organiziranih več delovnih srečanj, delavnic in usklajevanj, ob katerih je bilo ugotovljeno, da brez ustreznih zakonskih sprememb ni možno učinkovito uvesti OZP, še posebej pri izplačevalcih prejemkov, ki bi po prvotni zakonski noveli poleg prednostnega statusa vojnih upravičencev, ki jim bo Ministrstvo za obrambo na podlagi odloč-

be Upravne enote pokrivalo OZP (tako kot jim je doslej premijo dopolnilnega zavarovanja), morali upoštevati še prednostni status upravičencev iz 29. člena ZUPJS (dosedanji socialno ogroženi).

Ministrstvo za zdravje je lani jeseni zbralo predloge za spremembo zakonodaje, ki smo jih medresorsko usklajevali pristojna ministrstva, FURS in izplačevalci pravic iz socialnih zavarovanj. Dodatne pravne podlage z namenom zagotovitve nemotene uvedbe OZP so bile decembra vključene v predlog Zakona o nujnih ukrepih na področju zdravstvenega varstva (ZNUPZ), ki je bil uveljavljen 31. 12. 2023.

Zaradi odlične ekipe strokovnjakov ZZZS smo bili ves čas prepričani, da bo tudi uvedba OZP pripravljena pravočasno in to kljub dejstvu, da so bile ustrezne pravne podlage zagotovljene mnogo prepozno.

Iskrena zahvala sodelavcem za sodelovanje pri pripravi vsebinskih in pravnih izhodišč, pri izvedbi internih delavnic, pri pripravi okrožnic in drugih gradiv, pri informiranju javnosti ter pri vzpostavljanju informacijske podpore.

Daniela Dimić, Damjan Kos

Poslovanje Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije v letu 2024

Finančni načrt ZZZS za leto 2024

Skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) je na seji 18. 1. 2024 sprejela predlog Finančnega načrta ZZZS za leto 2024 in ga skladno z zakonom posredovala v soglasje Vladi RS. Finančni načrt določa prihodke in prejeme ter odhodke in izdatke ZZZS za leto 2024 za financiranje programov in storitev zdravstvene dejavnosti, za uresničevanje ostalih pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja ter za delo službe ZZZS, ki vključuje odhodke obveznega zavarovanja za dolgotrajno oskrbo. S finančnim načrtom se določa bilanca prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja (tabela 1).

Tabela 1. Bilanca prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja.

	v evrih
	2024
A. Bilanca prihodkov in odhodkov:	
• prihodki	5.343.174.839
• odhodki	5.343.174.839
Razlika med prihodki in odhodki	0
B. Račun finančnih terjatev in naložb:	
• prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev	0
• dana posojila in povečanje kapitalskih deležev	0
Prejeta minus dana posojila in sprememba kapitalskih deležev	0
C. Račun financiranja:	
• zadolževanje	0
• odplačilo dolga	0
neto zadolževanje / neto odplačilo dolga	0
ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	0

Pri načrtovanju za leto 2024 je upoštevan Zakon o fiskalnem pravilu, na podlagi katerega je državni zbor sprejel Odlok o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2024 do 2026 (Odlok), v katerem je določen najvišji obseg izdatkov za zdravstveno blagajno za leto 2024 v višini 5.350 milijonov evrov. Zaradi omejenega obsega izdatkov za leto 2024 in lastnih virov, bo ZZZS prenesel plačilo 39 milijonov evrov zapadlih

obveznosti iz leta 2024 v leto 2025 (del decembrskih mesečnih akontacij izvajalcem zdravstvenih storitev), s čimer je finančni načrt uravnotežen, odhodki so načrtovani v okviru načrtovanih prihodkov. Finančni načrt vključuje učinke ukrepov v skladu z Zakonom o interventnih ukrepih na področju zdravstva, dela in sociale ter z zdravstvom povezanih vsebin (ZIUZDS), in sicer na področju načrtovanih odhodkov za nadomestila in za zdravstvene storitve ter transferna sredstva iz državnega proračuna na podlagi Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025 (ZIPRS2425).

Prihodki v letu 2024 so načrtovani v višini 5.343.174.839 evrov, kar je nominalno za 23,7 % več, kot so ocenjeni prihodki ZZZS v letu 2023, predvsem zaradi prenosa dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja na ZZZS in uvedbe obveznega zdravstvenega prispevka (brez tega bi nominalna rast znašala 9,4 %). Delež celotnih prihodkov ZZZS v primerjavi s predvidenim bruto domačim proizvodom v letu 2024 je ocenjen na 7,94 %, kar pomeni povečanje za 1,08 odstotne točke glede na delež za leto 2023 (6,86 %). Ob izločitvi vpliva prenosa dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja na ZZZS bi rast znašala 7,02 % ali 0,16 odstotne točke.

Skupni **odhodki** ZZZS v letu 2024 so načrtovani v višini 5.343.174.839 evrov. V primerjavi z ocenjenimi odhodki za leto 2023 so nominalno večji za 21,3 % predvsem zaradi prenosa dopolnilnega zavarovanja na ZZZS in plačilo polne vrednosti zdravstvenih storitev (brez tega bi nominalna rast znašala 4,2 %). Načrtovani znesek odhodkov predstavlja 7,94 % delež v predvidenem bruto domačem proizvodu za leto 2024, kar je za 0,95 odstotne točke več od ocenjenega deleža za leto 2023 (6,99 %); ob izločitvi vpliva prenosa dopolnilnega zavarovanja na ZZZS bi ocenjeni delež za leto 2024 predstavljal zmanjšanje glede na leto 2023 za 0,17 odstotne točke.

Podrobnejša bilanca prihodkov in odhodkov ZZZS v letu 2024 bo objavljena na spletni strani ZZZS (aplikacija eGradiva) po prejemu soglasja Vlade RS na finančni načrt in njegovi uveljavitvi.

Pri pripravi finančnega načrta ZZZS za leto 2024 je upoštevano:

1. veljavni predpisi,
2. pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja glede na Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja;
3. ocena realizacije prihodkov in odhodkov ZZZS v letu 2023;
4. globalni makroekonomski okviri razvoja Slovenije za leto 2024 (UMAR, september 2023);
5. transferni prihodki iz državnega proračuna v višini 423,5 milijona evrov, in sicer 420 milijonov evrov na podlagi 76. člena ZIPRS2425 in 3,5 milijona evrov za izvajanje dolgotrajne oskrbe na podlagi Zakona o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk-1);
6. finančni učinki sprememb ZZVZZ-T zaradi prenosa dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja v obvezno zdravstveno zavarovanje (plačilo polne vrednosti zdravstvenih storitev, ki povečuje prihodke za 619,2 milijona evrov, odhodke pa za 755,3 milijona evrov, torej nakazuje primanjkljaj prihodkov nad odhodki v višini 136,1 milijona evrov (tabela 2);
7. ocena končnega poročuna zdravstvenih storitev za leto 2023, ki bo poravnan v letu 2024 v višini 10 milijonov evrov, hkrati pa je izločen enkratni končni poročun zdravstvenih storitev za leto 2022, ki ga je ZZZS poravnal v letu 2023 v višini 30 milijonov evrov;
8. finančni učinki Uredbe o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2023, ki vplivajo na višino odhodkov za zdravstvene storitve v letu 2024 v višini 52 milijonov evrov;
9. ocena finančnih učinkov predloga Uredbe o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2024 v višini 42,1 milijona evrov;
10. povečanje odhodkov za zdravstvene storitve v višini 35,3 milijona evrov na osnovi učinkov Dogovora o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023 in zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, ki vplivajo na višino odhodkov za zdravstvene storitve v letu 2024;
11. ker bodo v letu 2024 po realizaciji plačane le izbrane zdravstvene storitve in ne več vse opravljene storitve je ocena finančnega učinka rasti zdravstvenih storitev plačanih po realizaciji v letu 2024 negativna oz. je v letu 2024 predvideno zmanjšanje odhodkov za ta namen v višini 17,4 milijona evrov;
12. dodatni odhodki za zdravstvene storitve iz naslova razvoja modelov plačevanja ter vključevanja novih tehnologij in metod zdravljenja v višini 8,1 milijona evrov;
13. v cenah zdravstvenih storitev je vključena ocena valorizacije regresa in dodatnega pokojninskega zavarovanja v višini 3,5 milijona evrov; valorizacija materialnih stroškov in amortizacija vkalkulirana v cenah zdravstvenih storitev ni vključena;
14. ocena porasta sredstev za draga bolnišnična zdravila v višini 22,3 milijona evrov zaradi porasta porabe in uvajanja novih, dragih zdravil v letu 2024;
15. dodatna sredstva za preventivne projektne programe ohranjanja poklicnega zdravja in promocijo zdravja na delovnem mestu na podlagi ZIUZDS v višini 1,7 milijona evrov;
16. prenos plačila zapadlih obveznosti iz leta 2024 v leto 2025 v višini 39 milijonov evrov;
17. odhodki za zdravila, predpisana na recept, so načrtovani z 62,1 % nominalno rastjo zaradi sprememb ZZVZZ-T (prenos dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja na ZZZS), porasta predpisane količine zdravil, spremembe v strukturi predpisovanja v smeri novejših, dražjih zdravil in uvedbe novih zdravil. Pri razlagi izdatkov za zdravila je treba upoštevati tudi prihodke na osnovi dogovorov s farmacevtskimi družbami, ki so v letu 2024 načrtovani v višini 91,2 milijona evrov;
18. odhodki za medicinske pripomočke so načrtovani z 31,4 % nominalno rastjo. Rast odhodkov za medicinske pripomočke je v pomembnem delu posledica ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, višji odhodki pa so posledica tudi širitve pravic in popravkov cenovnih standardov v 2023;
19. odhodki za cepiva so načrtovani v skladu s programom cepljenja NIJZ s 3,6 % nominalno rastjo;
20. odhodki za zdravljenje v tujini so načrtovani z 20 % nominalno rastjo zaradi rasti števila napotenih zavarovanih oseb na zdravljenje v tujino zaradi izčrpanih možnosti zdravljenja v Sloveniji, ter manjše ocenjene realizacije v letu 2023 od načrtovane;
21. odhodki za mednarodne sporazume so načrtovani s 15,9 % nominalno rastjo, vključujejo tudi dodatna sredstva zaradi sprememb ZZVZZ-T;
22. odhodke za nadomestila plač za čas začasne odsotnosti z dela, ki upoštevajo rast plač predhodnega leta, rast zaposlenosti v predhodnem in tekočem letu. V letu 2024 je vključeno povečanje odhodkov zaradi dviga osnov (minimalne plače) v višini 10,4 milijona evrov, povečanje odhodkov zaradi uskladitve osnove za odmero nadomestila v višini 17,5 milijona evrov, povečanje odhodkov zaradi izplačila zaostalih refundacijskih zahtevkov v višini 15 milijonov evrov, izločeni so stroški iz naslova izolacije iz osnove za načrtovanje (v letu 2023 so ti stroški ocenjeni v višini 10 milijonov evrov). Načrtovana sredstva vključujejo finančne učinke ZIUZDS v ocenjeni višini 67,4 milijona evrov;

23. denarne dajatve za povračila potnih stroškov zavarovanim osebam so v letu 2024 načrtovane z 31,1 % nominalno rastjo, kar je posledica manjšega obsega opravljenih storitev v preteklih letih;
24. odhodki za delo službe ZZZS so načrtovani s 15,9 % nominalno rastjo, ki je tudi posledica ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in njenega vpliva na obvezno zdravstveno zavarovanje ter izvajanja nalog ZZZS v okviru obveznega zavarovanja za dolgotrajno oskrbo, vključno z zagonskimi sredstvi za vzpostavitev pogojev za nemoteno izvajanje nalog izvajalca na področju obveznega zavarovanja za dolgotrajno oskrbo na podlagi sklenjene pogodbe med ZZZS in Ministrstvom za solidarno prihodnost v višini 3,5 milijona evrov.

Tabela 2. Prikaz finančnega vpliva ZZVZZ-T na poslovanje ZZZS v letu 2024.

	v evrih
	2024
Prispevki	620.878.843
Drugi prihodki	-1.650.000
Prihodki skupaj	619.228.843
Osnovno zdravstveno varstvo	183.315.865
Specialistično ambulantno in bolnišnično zdravljenje	294.669.256
Dejavnost socialnih zavodov	628.426
Zdravila	251.018.396
Medicinski pripomočki	19.366.399
Mednarodno zavarovanje	6.376.858
-136.146.357 Odhodki skupaj	755.375.200
Razlika med prihodki in odhodki	-136.146.357

Poslanstvo in dolgoročni strateški cilji

V strateškem razvojnem programu ZZZS za obdobje od 2020 do 2025 (SRP) je izjava o poslanstvu opredeljena kot:

»ZZZS po načelih solidarnosti, socialne pravičnosti in nepridobitnosti omogoča zavarovanim osebam enake možnosti dostopa do kakovostnih zdravstvenih storitev in drugih pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. V imenu in za račun zavarovancev kupuje programe zdravstvenih storitev, zdravila in medicinske pripomočke, ki omogočajo učinkovito in kakovostno oskrbo zavarovanih oseb.«

Dolgoročni strateški cilji ZZZS - strateški rezultati (SR), ki jih želi ZZZS doseči na koncu strateškega obdobja od 2020 do 2025, so naslednji:

- SR1: Nudimo enostavne, dostopne in elektronsko podprte storitve ZZZS.
- SR2: Izboljšali smo pravičnost in (finančno) vzdržnost sistema.
- SR3: Hitro vključujemo učinkovite zdravstvene tehnologije med pravice.
- SR4: Poslovanje izvajalcev smo administrativno poenostavili.
- SR5: Omogočamo dostopne in kakovostne zdravstvene storitve.
- SR6: Smo nosilec razvoja nacionalnih informacijskih rešitev OZZ.
- SR7: Imamo hitre, bolj enostavne postopke.
- SR8: Imamo visoko zavzete zaposlene.
- SR9: Strokovno in učinkovito izvajamo javna pooblastila.
- SR10: Smo iskan in privlačen delodajalec.
- SR11: Učinkovito in pregledno gospodarimo s sredstvi.
- SR12: Smo ugledna, strokovna, sodobna ustanova.
- SR13: Zdravstveno zavarovanje zagotavljamo vsem prebivalcem.

Zastavljene strateške rezultate bomo v ZZZS dosegli z izvedbo načrtovanih strateških aktivnosti (SA):

- SA1: Izboljšati informiranje in zmanjšati neenačnost med zavarovanimi osebami.

Slika 1. Člani Skupščine ZZZS (predstavniki zavarovancev) ob sprejemanju Finančnega načrta ZZZS za leto 2024 na seji 18. 1. 2024.

Slika 2. Člani Skupščine ZZZS (predstavniki delodajalcev) ob sprejemanju Finančnega načrta ZZZS za leto 2024 na seji 18. 1. 2024.

- SA2: Uveljaviti zdravstvo kot prioriteto v družbi z zadostnimi viri financiranja.
- SA3: Razvijati in uveljaviti nove modele plačevanja.
- SA4: Spodbujati kakovost zdravstvenih storitev.
- SA5: Krepiti vlogo ZZZS kot aktivnega kupca zdravstvenih programov in izboljševati dostop zavarovanih oseb do zdravstvene oskrbe.
- SA6: Izboljšati odzivnost in učinkovitost organizacije ZZZS.
- SA7: Pospešiti digitalizacijo poslovanja ZZZS in se aktivno vključiti v razvoj nacionalnih rešitev.
- SA8: Vzpostaviti razvojno naravnane kadrovske dejavnosti ZZZS.
- SA9: Zmanjševati administrativna bremena izvajalcev.

Letni cilji

ZZZS je za leto 2024 za realizacijo strateških aktivnosti iz SRP in drugih nalog, ki izhajajo iz poslovanja ZZZS oz. njegovega poslanstva, v Programu dela opredelil naslednje *letne cilje*:

1. Izboljšati informiranje strank ZZZS, tudi z vzpostavitvijo multimedijskega kontaktnega centra ter izdelavo kataloga storitev in izvajalcev ter prenavo portalov.
2. Povečati delež e-poslovanja s strankami z vlaganjem novih e-vlog.
3. Zmanjšati administrativna bremena izvajalcev in delodajalcev s poenostavitvami pravnih podlag in uvedbo novih digitalnih rešitev.
4. Predlagati in implementirati zakonske in izvedbene rešitve za obvladovanje absentizma.
5. Izboljševati sistem zagotavljanja pravice do MP z opredelitvijo osnovnih zahtev kakovosti in podatkih o artiklih ter digitalizirati poslovanje s proizvajalci in dobavitelji MP.

6. Povečati število plačanih zdravstvenih storitev in učinkovitost izvedenih nadzorov nad izvajanjem pogodb z izvajalci zdravstvenih storitev.
7. Ohraniti dostopnost do zdravil in živil.
8. Razvijati kazalnike kakovosti zdravstvenih storitev in modele plačevanja.
9. Povečati usposobljenost zaposlenih za izvajanje zahtevnih strateških razvojnih nalog in za uspešno vodenje.
10. Izboljševati poslovne procese z zmanjševanjem administrativnih bremen v poslovanju ter s tem prispevati k doseganju strateških in letnih ciljev.
11. Pripraviti nov koncept organizacije v skladu s sprejeto vizijo organizacije.
12. Vzpostaviti sistem korporativnega upravljanja s tveganji.
13. Posodobljati informacijsko infrastrukturo z uvajanjem novih tehnologij ter zagotoviti visok nivo varnosti in razpoložljivosti informacijskega sistema z upoštevanjem usmeritev iz Strategije informatike ZZZS.
14. Uvesti dolgotrajno oskrbo v ZZZS.
15. Zagotoviti vzdržno in stabilno financiranje pravic iz OZZ.

Merjenje uspešnosti

Uspešnost doseganja ciljev ZZZS se presoja na podlagi fizičnih, vrednostnih in opisnih kazalcev. Osnova za merjenje uspešnosti doseganja ciljev so ciljne vrednosti kazalcev po posameznih ciljih oz. vsebinskih področjih, ciljne vrednosti strateških aktivnosti in strateških rezultatov ter opisne ocene v skladu s sprejetimi sodili.

Kazalci za kontrolo realizacije strateških aktivnosti in strateških rezultatov so opredeljeni v SRP, kazalci za kontrolo realizacije letnih ciljev pa v podrobnem Programu dela za leto 2024. Doseganje realizacije kazalnikov je predstavljeno v letnem poročilu.

Barbara Pišek, Daniela Dimić

Prva ocena finančnega poslovanja ZZZS v letu 2023

Velik vpliv spremenjenih razmer poslovanja

Spremenjene razmere poslovanja v letu 2023 so ponovno – kot že vrsto zadnjih let – odstopale od izhodišč, na katerih je temeljil Finančni načrt ZZZS za leto 2023, sprejet na Skupščini ZZZS decembra 2022. Te so predvsem posledica spremenjenih globalnih makroekonomskih izhodišč za leto 2023, učinkov Aneksa št. 1 k Splošnemu dogovoru za leto 2022, večjih finančnih učinkov ukrepov na področju plač in drugih stroškov dela v zdravstveni dejavnosti, večjih učinkov izvajanja Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema in Zakona o nujnih ukrepih za zajezitev širjenja in blaženja posledic nalezljive bolezni covid-19 na področju zdravstva iz naslova zdravstvenih storitev nad rednim obsegom programa zdravstvene dejavnosti v letu 2023, učinkov Uredbe o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2023, ter zamika izvajanja nalog ZZZS za vzpostavitev pogojev za uvedbo dolgotrajne oskrbe v leto 2024.

Navedene spremembe so vplivale na povečanje načrtovanih prihodkov za 100 milijonov evrov in povečanje odhodkov za 104,9 milijona evrov v rebalansu finančnega načrta za leto 2023, ki ga je Skupščina ZZZS potrdila 21. 11. 2023, nanj pa je Vlada RS dala soglasje 15. 12. 2023. V rebalansu finančnega načrta znaša obseg prihodkov 4.376,7 milijona evrov, obseg odhodkov 4.430 milijonov evrov in načrtovan primanjkljaj prihodkov nad odhodki 3,2 milijona evrov.

Prva ocena finančnega poslovanja ZZZS v letu 2023 izkazuje **primanjkljaj prihodkov nad odhodki v višini 76,3 milijona evrov**, ki je bil v celoti pokrit z lastnimi viri. **Prihodki so realizirani v višini 4.318,4 milijona evrov** in so za 58,4 milijona evrov manjši od načrtovanih, **odhodki so realizirani v višini 4.394,7 milijona evrov** in so za 35,3 milijona evrov pod načrtovanimi.

Prva ocena finančnega poslovanja ZZZS v letu 2023 izkazuje primanjkljaj prihodkov nad odhodki v višini 76,3 milijona evrov, ki je bil v celoti pokrit z lastnimi viri.

Tabela 1. Poslovni rezultat v letu 2023.

1. Prihodki	4.318,4 milijona evrov
2. Odhodki	4.397,7 milijona evrov
3. Primanjkljaj (1-2)	76,3 milijona evrov

Prihodki ZZZS v letu 2023

Celotni prihodki ZZZS so izkazani po načelu denarnega toka in v letu 2023 znašajo 4.318,4 milijona evrov in so za 58,4 milijona evrov oz. za 1,3 % manjši od načrtovanih (manjši so prihodki iz državnega proračuna za 68,3 milijona evrov in prihodki po mednarodnih sporazumih z drugimi državami za 3,2 milijona evrov, večji pa prihodki od prispevkov za 7,5 milijona evrov in prihodki od naložb za 0,6 milijona evrov). V primerjavi s preteklim letom so prihodki večji za 9,6 % ali za 377,4 milijona evrov, predvsem zaradi večjih prihodkov od prispevkov in transference prihodkov iz državnega proračuna.

Prihodki od prispevkov znašajo 3.873,2 milijona evrov (89,7 % vseh prihodkov) in za 8,5 % presega realizirane v letu 2022, kar je posledica rasti povprečne bruto plače, večjega števila delavno aktivnih in posledično manjšega števila brezposelnih oseb.

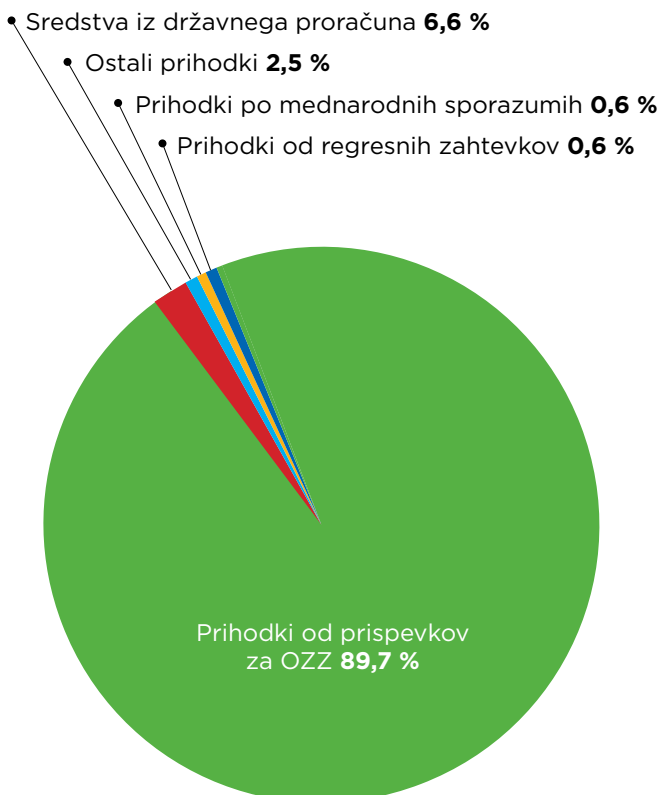
Drugi prihodki znašajo 445,1 milijona evrov (10,3 % vseh prihodkov), so za 19,6 % večji od drugih prihodkov v letu 2022 oziroma za 73 milijonov evrov in so za 65,9 milijona evrov pod načrtovanimi (predvsem zaradi manjše realizacije povračil iz proračuna za plačilo realiziranih programov zdravstvenih storitev, ki presegajo planiran obseg).

Največji delež med drugimi prihodki (68,4 %) so sredstva iz državnega proračuna v višini 304,3 milijona evrov (201,5 milijona evrov za povračilo stroškov nadomestil izplačanih med začasno zadržanostjo od dela, ki presegajo raven izplačil iz leta 2019 in v manjšem delu za kritje stroškov povezanih z boleznijo covid-19, 81,6 milijona evrov za preseganje programa zdravstvenih storitev nad planiranim obsegom iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, 20 milijonov evrov za povračilo plačila zdravstvenih storitev do polne vrednosti storitev za socialno ogrožene in 1,2 milijona evrov za kritje povračila stroškov dela in materialnih stroškov, po-

vezanih z nalogami za dolgotrajno oskrbo). Sledijo prihodki po dogovorih o cenah in povračilu stroškov za zdravila, ki jih je ZZZS sklenil z dobavitelji zdravil v višini 79,7 milijona evrov (17,9 %), prihodki od regresnih zahtevkov v višini 27,9 milijona evrov (6,3 %), prihodki po mednarodnih sporazumih v višini 26,3 milijona evrov (5,9 %) in drugi prihodki (1,5 %).

V letu 2023 so se iz državnega proračuna delno krili odhodki ZZZS za financiranje nadomestil med začasno zadržanostjo nad ravniyo odhodkov leta 2019 in stroški, ki so izvajalcem zdravstvene dejavnosti v mreži javne zdravstvene službe nastali zaradi obvladovanja nalezljive bolezni covid-19 (obe postavki skupaj 201,5 milijona evrov), v celoti pa stroški za vzpostavitev sistema dolgotrajne oskrbe (1,2 milijona evrov). Od načrtovanih proračunskih sredstev (brez kritja stroškov za socialno ogrožene) v znesku 352,7 milijona evrov, je ZZZS na podlagi izdanih zahtevkov v letu 2023 prejel transfer iz državnega proračuna v skupni višini 284,3 milijona evrov za:

- plačilo preseganja odhodkov v letu 2023 v primerjavi z letom 2019 iz naslova nadomestil plač za čas zadržanosti od dela v višini 184 milijonov evrov;
- preseganje programa nad planiranim obsegom iz obveznega zdravstvenega zavarovanja za izvajalce, ki izpolnjujejo pogoje iz 15. člena ZNUZSZS in 14. člena ZNUNBZ v višini 81,6 milijona evrov;

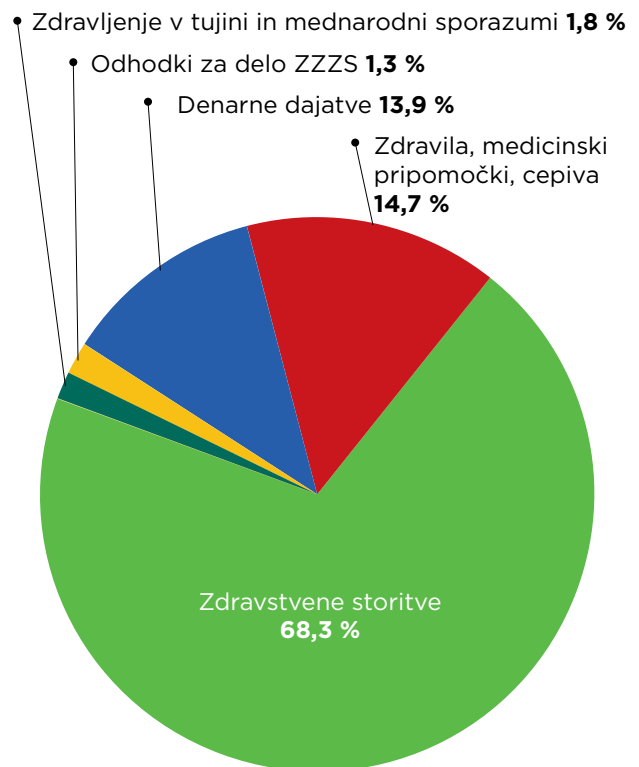

Slika 1. Struktura prihodkov ZZZS v letu 2023.

- stroške izvajalcev zdravstvene dejavnosti, povezanih z obvladovanjem nalezljive bolezni covid-19 v višini 17,5 milijona evrov in
- vzpostavitev sistema dolgotrajne oskrbe v ZZZS v višini 1,2 milijona evrov.

Odhodki ZZZS v letu 2023

Odhodki ZZZS so izkazani po načelu denarnega toka in v letu 2023 znašajo 4.394,7 milijona evrov. V primerjavi s predhodnim letom so večji za 8,5 % oziroma za 344,6 milijona evrov. Največjo rast odhodkov izkazujejo odhodki za cepiva (54,4 %), sledijo odhodki za zdravljenje v tujini (31,5 %), za medicinske pripomočke (18 %), iz naslova mednarodnih sporazumov (13,8 %), za zdravila (13,3 %) in za zdravstvene storitve (12,5 %).

Slika 2. Struktura prihodkov ZZZS v letu 2023.

Odhodki za zdravstveno dejavnost

Odhodki za zdravstveno dejavnost vključujejo odhodke za zdravstvene storitve, zdravila, medicinske pripomočke, cepiva, odhodke za zdravljenje v tujini in odhodke po mednarodnih sporazumih, in so 84,9 % vseh odhodkov ZZZS.

V strukturi celotnih odhodkov ZZZS imajo **odhodki za zdravstvene storitve** 68,3 odstotni delež, v letu 2023 znašajo 3.000,5 milijona evrov in so v skladu z načrtovanimi. V primerjavi z letom 2022 so večji za 12,5 % oz. za 332,8 milijona evrov. Rast teh odhodkov je posledica Aneksa št. 1 k Splošnemu dogovoru za leto 2022, ukrepov na področju plač in drugih stroškov dela v zdravstveni dejavnosti, večjih plačil nad rednim obsegom progra-

ma zdravstvene dejavnosti, in Uredbe o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2023. Končni obračun za opravljene programe zdravstvenih storitev za leto 2023 bo izveden do konca meseca januarja 2024 in takrat bodo znani tudi podatki o opravljenih storitvah in obveznostih ZZS za programe zdravstvenih storitev za leto 2023.

Odhodki za zdravila, medicinske pripomočke in cepiva znašajo 648,1 milijona evrov in za 1,5 % presegajo načrtovano vrednost. V primerjavi z letom 2022 so večji za 14,6 % oz. za 82,6 milijona evrov. Ti odhodki v strukturi vseh odhodkov ZZS so 14,7 %.

Največji delež so *odhodki za zdravila*. V letu 2023 znašajo 520,8 milijona evrov. V primerjavi z letom 2022 so večji za 13,3 % oziroma za 61,2 milijona evrov, kar je posledica rasti porabe zdravil in pogostejšega razvrščanja novih, dražjih (bioloških) zdravil, ki prispevajo k večjemu preživetju bolnikov, daljši življenjski dobi, izboljšanju kakovosti življenja ali ozdravitvi bolnikov. Načrtovane odhodke presegajo za 2,1 %. Ob pojasnilu realiziranih odhodkov za zdravila navajamo, da je ZZS v letu 2023 prejel tudi 79,7 milijona evrov povračil iz naslova zdravil na temelju dogovorov o ceni in povračilu stroškov za zdravila, ki jih je ZZS sklenil s farmacevtskimi družbami.

Odhodki za medicinske pripomočke so znašali 116,9 milijona evrov. V primerjavi z letom 2022 so za 18 % ali 17,8 milijona evrov večji, kar je posledica širitev pravic do medicinskih pripomočkov in sprememb cenovnih standardov. V primerjavi z načrtovanimi so manjši za 3 %.

Odhodki za cepiva v strukturi vseh odhodkov ZZS so 0,2 % in znašajo 10,4 milijona evrov. V primerjavi s preteklim letom so večji za 54,4 % oz. za 3,7 milijona evrov. Razlog za takšno rast je tudi širitev kroga upravičencev za cepivo proti pnevmokoknim okužbam, poleg tega pa so bili odhodki za cepiva v preteklem letu znatno manjši zaradi sprejete interventne zakonodaje v letu 2022, ko je državni proračun začasno prevzel stroške za nakup cepiv za cepljenje proti sezonski gripi.

Odhodki za zdravljenje v tujini in iz naslova mednarodnih sporazumov so v letu 2023 znašali 80,9 milijona evrov in so za 15,2 % oz. za 10,7 milijona evrov večji kot leta 2022, največ zaradi večjih odhodkov iz naslova mednarodnih sporazumov, upoštevaje tudi princip reciprocitete plačil za posamezno državo (obojestransko plačilo za isto obdobje).

Odhodki za povračilo denarnih dajatev

Odhodki za povračilo denarnih dajatev za pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (nadomestila, potni stroški) so realizirani v višini 609,2

milijona evrov in so za 11,9 % ali za 82,6 milijona evrov manjši v primerjavi z letom 2022 in za 4,5 % pod načrtovanimi.

Največji delež (99,6 %) znašajo **odhodki za nadomestila plače zaradičasne zadržanosti od dela**. V letu 2023 so znašali 606,9 milijona evrov in so za 4,5 % pod načrtovanimi. Glede na leto 2022 so manjši za 12 % oz. za 82,5 milijona evrov, kar je posledica visokih odhodkov v letu 2022 zaradi še vedno prisotnih ukrepov v zvezi z omejitvijo bolezni covid-19 (odhodki nadomestil iz razloga izolacij zaradi covida-19 so bili v letu 2022 enkrat večji od leta pred tem).

Odhodki za delo službe ZZS

Odhodki za delo službe ZZS so v letu 2023 znašali 55,5 milijona evrov in so v okviru načrtovanih. V primerjavi z letom 2022 so večji za 1,6 %. Ti odhodki so 1,3 % vseh odhodkov ZZS.

Agentski posli

V letu 2023 so bili še vedno prisotni finančni učinki začasnih ukrepov, ki so bili določeni z interventno zakonodajo za omilitev posledic nalezljive bolezni covid-19 in iz naslova dodatkov za povečan obseg dela za posebne obremenitve ter za zaposlitev dodatnega zdravstvenega kadra. ZZS je v letu 2023 za te namene iz državnega proračuna prejel 57,8 milijona evrov. ZZS je upravičencem (izvajalcem zdravstvenih storitev), po prejemu sredstev iz državnega proračuna, zahtevke tudi poravnal. Poleg sredstev, prejetih iz naslova interventne zakonodaje, med agentske posle (kjer ZZS nastopa v vlogi posrednika - v imenu in za račun državnega proračuna), sodijo tudi sredstva iz naslova povračil že izplačanih plač in nadomestil plač pripravnikov, sekundarijev in specializantov. Iz tega naslova je ZZS v letu 2023 iz državnega proračuna prejel in plačal izvajalcem zdravstvenih storitev 96,8 milijona evrov.

Navedena plačila nimajo vpliva na poslovni izid ZZS, ker ima ZZS v teh primerih le vlogo posrednika pri izplačevanju.

ZZS je leto 2023 zaključil s primanjkljajem prihodkov nad odhodki v višini 76,3 milijona evrov. Izkazan primanjkljaj se v celoti krije iz lastnih virov, in sicer iz ustvarjenega presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let. Stanje lastnih virov konec leta 2023 znaša le 8,8 milijona evrov. Financiranje razkoraka med rastjo prihodkov od prispevkov in odhodkov v letu 2023 je bilo zagotovljeno s proračunskimi sredstvi že tretje leto zapored in z najvišjim zneskom do sedaj in z lastnimi viri ZZS iz naslova presežkov prihodkov nad odhodki iz preteklih let.

Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ za leto 2022

IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC	
v / na (naziv proračunskega uporabnika)	
ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE	
(sedež proračunskega uporabnika, štifa in matična številka)	
MIKLOŠIČEVA CESTA 024, 1000 LJUBLJANA	
Štifa:	27405
Matična številka:	5554195000
Podpisani se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna.	
Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila o doseganju ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, se obvladujejo na še sprejemljivi ravni. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev in pomaga, da se tveganja obvladajo uspešno, učinkovito in gospodarno.	
Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v / na (naziv proračunskega uporabnika)	
ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE	
Oceno podajam na podlagi:	
* ocene notranje revizijske službe za področja:	
-	
* samoocenitev vodij organizacijskih enot (vodji - direktorjev področij in sektorjev, PE IC ter sekretarja Zavoda) za področja:	
<ul style="list-style-type: none"> tveganj poslovnih procesov in tveganj, da se cilji ne bodo uresničili, kontrolnega okolja, opredeljenosti in merljivosti ciljev, sistema notranjega kontroliranja in kontrolnih aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja, sistema informiranja in komuniciranja, sistema nadziranja. 	
* ugotovitev (Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna, nadzornih organov EU,...) za področja:	
-	
V (naziv proračunskega uporabnika)	
ZAVODU ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE	
je vzpostavljen(o):	
1. primerno kontrolno okolje (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
2. upravljanje s tveganji:	
2.1. cilji so realni in merljivi, to pomeni, da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
2.2. tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja s njimi (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še niso opredeljena, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljena, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
3. na obvladovanju tveganj temelje sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
4. ustrezen sistem informiranja in komuniciranja (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
5. ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	x
b) na pretežnem delu poslovanja,	
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
6. notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) z lastno notranjerevidirajočo službo,	x
b) s skupno notranjerevidirajočo službo,	
c) z zunanjim izvajalcem notranjega revidiranja,	
d) nisem zagotovil notranjega revidiranja.	

ad b) Navedite naziv skupne notranjerevidirajoče službe:	
Sedež in matična številka skupne notranjerevidirajoče službe:	
Matična številka:	
ad c) Navedite naziv zunanjega izvajalca notranjega revidiranja:	
Sedež in matična številka zunanjega izvajalca notranjega revidiranja:	
Matična številka:	
Ali (sprejeti) finančni načrt (proračun), za leto na katerega se izjava nanaša, presega 2,086 mio evrov (če da, navedeno predstojnik označi v polje):	
	x
Datum zadnjega revizijskega poročila zunanjega izvajalca notranjega revidiranja je: (dan XY, mesec XY in leto 20XY)	
ad d) Notranjega revidiranja nisem zagotovil, ker:	
V letu 2022 (leta, na katere se izjava nanaša) smo na področju notranjega nadzora izvedli naslednje pomembne izboljšave (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave):	
<p>A. Izboljšali smo sistem notranjih kontrol z novimi in dograjenimi računalniškimi rešitvami, in sicer:</p> <ol style="list-style-type: none"> Aplikacija Nadomestila: razvite številne nove kontrole: vpeljava kontrole na obstoj v ePrijava nezdod in poškodb pri delu, kontrole, vezane na nadomestilo za čas kratkotrajne odsotnosti z dela, na trajanje in iztek pravice do refundacij nadomestil iz PKP-jev (agencijski posli), takojšnja blokada obračuna v primeru napak na elektronskem obračunu idr. e-prijave poškodbe pri delu: uvedena in stabilizirana elektronska izmenjava podatkov med številnimi deležniki bistveno zmanjšuje obseg ročnega dela in obseg napak. Aplikacija Izdatki - dopolnitve avtomatskih in ročnih kontrol obračunanih zdravstvenih storitev iz OZZ, razvoj in več dopolnitev kontrolnega programa za agencijske posle. Podpora za izdajo potrdil A1: kontrola ur predhodne vključitve osebe v obvezna socialna zavarovanja, kontrola prekrivanja obdobja na vlogi z že izdanim potrdilom A1 idr. Nova spletna aplikacija za naročilo evropske kartice zdravstvenega zavarovanja. Priprava metodologije za evajanje Ocene učinka na varstvo osebnih podatkov (DPIA). Razvoj sklopa „absentizem“ v podatkovnem skladišču za redno analitiko in dodatne kontrole na področju odsotnosti z dela. <p>B. Izdelali in prenovili smo večje število splošnih aktov. V splošne akte smo vključili oz. dopolnili notranje kontrole, ki nam omogočajo obvladovanje operativnih tveganj in zagotavljajo večjo enotnost pri delu. Med pomembnejšimi splošnimi akti, ki so bili izdelani oz. prenovljeni, velja omeniti:</p> <ol style="list-style-type: none"> Navodilo izvajalcem zdravstvenih storitev za elektronski zapis zdravstvenega dela obrazca Prijava nezgode in poškodbe pri delu Pravilnik o računovodstvu Pravilnik o splošnih aktih Navodilo za obdelavo dokumentov obračuna zdravstvenih storitev in izdanih materialov 	
Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladam v zadostni meri:	
<ol style="list-style-type: none"> Tveganja, povezana s spremembami lihodišč in/ali zakonodaje ter Splošnega dogovora, kar lahko vodi v preseganje finančnih zmoglosti ZZS po finančnem načrtu ter v nezmožnost poravnavanja obveznosti, ter tveganja povezana s sprejemanjem interventne zakonodaje in nalaganje Zavodu kot posredniku izvajanje dodatnih nalog, kar zahteva hitro prilagajanje informacijske podpore in procesov dela. Ukrepi: Neposredno in aktivno sodelovanje z MZ, MF, pravočasno medsebojno obveščanje in vključevanje organov upravljanja ZZS ter aktivno odzivanje ZZS na zakonodajne predloge. Omejenost kadrovskih virov, predvsem na področju informatike in podatkovne znanosti, kar se kaže pri počasnejšem izvajanju razvojnih nalog in počasnejšem uvajanjem novih IT tehnologij, ter na področju medicinske stroke, kar se kaže pri pravočasnosti odločanja imenovanih zdravnikov. Kadrovski manko je še bolj izrazit zaradi nenapovedanih novih zadožitvev (točka 1). Kljub zaznamo tveganju nam ni uspelo vzpostaviti sistematičnega razvoja kadrov. Ukrepi: Prenova opasnih listov in popisa kompetenc delovnih mest kot lihodišč za načrtovanje razvoja kadrov, prav tako se v letu 2023 izvede projekt Načrtovanja nasledstev. Del aplikativnih rešitev informacijske podpore temelji na starejših tehnologijah, s čimer se povečujejo tveganja za nemoteno delovanje in vzdrževanje aplikacije. Ukrepi: Vpeljava razvoja ključnih komponent aplikacij na novih tehnologijah, s čimer bo omogočena postopna posodobitev aplikacij, ki uporabljajo starejše tehnologije. Kljub načrtom nismo uspeli prenoviti in uveljaviti politike obvladovanja tveganj, vključno s predvideno prenovo registra tveganj. Register je zelo obsežen, določeni so ukrepi za obvladovanje tveganj, vendar je zavedanje pomembnosti tega področja prenizko in posledično temu namenjeno premalo sistematične spretno pozornosti. Ukrepi: Na podlagi znanja, pridobljenega v letu 2022, postopno samostojno prenoviti sistem obvladovanja tveganj. 	
Predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika:	
Doc. dr. Tatjana Mlakar generalna direktorica	
Datum podpisa predstojnika:	13. 2. 2023

Pojamom k točki 6. Pravilnik o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ omogoča zagotavljanje notranjega revidiranja z lastno notranjerevidirajočo službo, s skupno notranjerevidirajočo službo ali z zunanjim izvajalcem notranjerevidirajočih storitev (10. do 12. člena, Uradni list RS, št. 72/2020).

Lastna notranjerevidirajoča služba slednjih je tudi lastna notranjerevidirajoča služba tistih sponzoriranih organov v sestavi, ki nimajo svoje lastne notranjerevidirajoče službe.

Skupna notranjerevidirajoča služba je lahko ustanovljena v okviru enega proračunskega uporabnika ali kot samostojna strokovna služba proračunskih uporabnikov in izvaja notranje revidiranje na podlagi aktov o ustanovitvi in podvajanju, ki določajo tudi pravice in obveznosti ustanoviteljev, ki so sodepazniki teh aktov ali so priložili k skupni notranjerevidirajoči službi kasneje na podlagi mandatnih pogojev. V primeru, da proračunski uporabnik ni podpisal aktov skupne notranjerevidirajoče službe, ni podpisal mandatne pogodbe oziroma skupna notranjerevidirajoča služba nima pravne podlage za vključitev proračunskega uporabnika v svoje revizijsko okolje, proračunski uporabnik nima zagotovljenega notranjega revidiranja s strani skupne notranjerevidirajoče službe.

Proračunski uporabnik, razen tistih, ki so v skladu z ZF dobili ustanoviti lastno notranjerevidirajočo službo, si lahko zagotovijo notranje revidiranje svojega poslovanja tudi na podlagi oddaje javnega naročila zunanjemu izvajalcu notranjerevidirajočih storitev. V proračunski uporabniki so dolžni zagotoviti funkcijo notranjega revidiranja, in sicer, če oddajo v finančnem načrtu presegajo 2.086.463 evrov, vsakoletno, drugače pa na tri leta.

Damjan Kos

Mnenje Računskega sodišča RS na računovodske izkaze in pravilnost poslovanja ZZZS za leto 2022

Računsko sodišče Republike Slovenije je revidiralo računovodske izkaze ZZZS za leto 2022 in izdalo pozitivno mnenje. O pravilnosti poslovanja v letu 2022 je izreklo mnenje s pridržkom. ZZZS ni treba pripraviti odzivnega poročila, saj je nepravilnosti odpravil med revizijo.

V skladu z Zakonom o računskem sodišču je Računsko sodišče RS izvedlo revizijo računovodskih izkazov in pravilnosti poslovanja ZZZS za leto 2022 ter 22. 11. 2023 izdalo revizijsko poročilo. Računsko sodišče je o **računovodskih izkazih** ZZZS za leto 2022 izreklo pozitivno mnenje, saj izkazi v vseh pomembnih pogledih resnično in pošteno prikazujejo stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev ZZZS na dan 31. 12. 2022 ter prihodke in odhodke oziroma prejeme in izdatke ZZZS za tedaj končano leto v skladu z Zakonom o računovodstvu.

O **pravilnosti poslovanja** v letu 2022 je Računsko sodišče izreklo mnenje s pridržkom, ker je ugotovilo, da ZZZS ni posloval v skladu s predpisi in pogodbenimi določili ter internimi akti v naslednjih primerih:

- v aktu o sistemizaciji delovnih mest je opredelil odstopanja pri razporeditvi javnih uslužbencev na delovna mesta, za kar v Zakonu o sistemu plač v javnem sektorju ni podlage;
- ob premestitvi na drugo delovno mesto je javnega uslužbenca uvrstil v previsok plačni razred, v nasprotju

z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju izplačal za najmanj 1.026 evrov preveč plače;

- v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju ni zagotovil 2 % sredstev za plačilo redne delovne uspešnosti in v nasprotju s Kolektivno pogodbo za javni sektor nepravilno določil letni obseg sredstev za izplačilo redne delovne uspešnosti v znesku 4.410 evrov;
- v nasprotju z Aneksom h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v RS in v nasprotju z Zakonom o delovnih razmerjih obračunal skupno za najmanj 91 evrov preizkone odpravnine, v nasprotju z Zakonom o javnih uslužbencih pa je neupravičeno izplačal 606 evrov solidarnostne pomoči;
- odločbe o priznanju pravice do povračila stroškov specialističnega in bolnišničnega zdravljenja in do nabave medicinskih pripomočkov in zdravil v tujini je izdal več kot 2 meseca po prejemu vlog in izplačeval ostala povračila stroškov opravljenih zdravstvenih storitev in nabavljenih medicinskih pripomočkov v Sloveniji, ki niso temeljila na izdani odločbi in so bila izplačana pred izdajo obvestila o povračil-

Računsko sodišče je o računovodskih izkazih ZZZS za leto 2022 izreklo pozitivno mnenje, o pravilnosti poslovanja v letu 2022 pa je izreklo mnenje s pridržkom.

lu stroškov, kar ni v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku;

- v končnem obračunu za leto 2022 nekaterih zdravstvenih storitev ni obračunal v skladu z merili iz Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2022 in Zakonom o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema, zato je izvajalcem priznal več oziroma manj zdravstvenih storitev, kot so bile opravljene v letu 2022 ter jim plačal za najmanj 41 evrov premalo in za najmanj 25.587 evrov preveč ter ni preveril, ali so vsi projekti zaključeni in upravičeni do sredstev za terciar;
- o pravici zavarovanih oseb do skupinske obnove rehabilitacije ni odločal v upravnem postopku, ampak je pristojnost za odločanje prenesel na organizatorje skupinske obnove rehabilitacije, kar ni bilo v skladu z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in Pravili obveznega zdravstvenega zavarovanja, pri izbiri izvajalca skupinske obnove rehabilitacije za otroke s celiakijo ni upošteval določenih meril iz razpisne dokumentacije, kar je vplivalo na izbiro izvajalcev, poleg tega je sprejel nepopolna vsebinska in finančna poročila organizatorjev obnove rehabilitacije, kar ni bilo v skladu s sklenjenimi pogodbami o sofinanciranju obnove rehabilitacije;
- pri izbiri izvajalcev storitev in dobaviteljev blaga v vrednosti najmanj 128.942 evrov ni ravnal v skladu s predpisi o javnem naročanju.

Razen vpliva navedenih nepravilnosti na pravilnost poslovanja **Računsko sodišče meni, da je ZZZS v letu 2022 v vseh pomembnih pogledih posloval v skladu s predpisi.** ZZZS je ugotovljene nepravilnosti odpravil med revizijo, zato Računsko sodišče ni zahtevalo odzivnega poročila.

Računsko sodišče je tako že več kot 20 let zapored podalo pozitivno mnenje na računovodske izkaze ZZZS. Prav tako dolgo ZZZS tudi ni prejel negativnega mnenja na pravilnost poslovanja, mnenje s pridržkom pa je

Računsko sodišče je tako že več kot 20 let zapored podalo pozitivno mnenje na računovodske izkaze ZZZS.

tudi letos po naši oceni podano le za ugotovljene manjše nepravilnosti, ki so zanemarljive z vidika obsežnosti in zahtevnosti poslovanja ZZZS, ki je v revidiranem letu 2022 odgovorno razpolagal s skoraj 4 milijardami evrov prihodkov. ZZZS ni bil pozvan k predložitvi odzivnega poročila za izvedbo popravljanih ukrepov, kar priča o skrbnem in dobrem sodelovanju ZZZS med izvedbo revizije Računskega sodišča ter o urejenem in transparentnem poslovanju ZZZS.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije v letu 2022

Slika 1. Naslovnica poročila Računskega sodišča.

Tatjana Kolenc

Uvedba dolgotrajne oskrbe v ZZZS

Dolgotrajna oskrba predstavlja vzpostavitev novega stebra socialne varnosti. Vloga Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) se je s spremembami zakonodaje spreminjala. ZZZS je v letu 2023 nadaljeval z izvajanjem številnih aktivnosti na področju uvedbe dolgotrajne oskrbe (DO).

Konec leta 2022 je Državni zbor Republike Slovenije razglasil rezultate novembrskih referendumov med drugim tudi o Zakonu o spremembah Zakona o dolgotrajni oskrbi (Uradni list RS, št. 163/2022, dne 27.12.2022 – ZDOsk-A). Z veljavnostjo ZDOsk-A se je uveljavil zamik dveh pravic, tj. pravice do DO v instituciji in pravice do oskrbovalca družinskega člana (ODČ) ter tudi za uskladitev delovanja ZZZS za izvajanje nalog na področju DO.

Zaradi nejasne nadaljnje vloge, obsega in vrste nalog ZZZS smo v okviru projekta *Uvedba dolgotrajne oskrbe v ZZZS* določene aktivnosti začasno, delno ali v celoti ustavili. Tako smo ustavili aktivnosti **opredelitev novih in dopolnitev obstoječih procesov ter sprememba interne organizacije** in: **vzpostavitev vstopnih točk (VT)**, ker je večina nalog že realiziranih, hkrati pa v danem trenutku ni bilo znano, ali bo ZZZS v novem zakonu še imel vlogo VT.

Delno smo nadaljevali z naslednjimi aktivnostmi:

- **Priprava podlag za izvajanje DO**, v delu, ki se nanaša na izvajalce, obračun in izplačilo denarnega in začasnega denarnega prejemka ter obračun nadomestila plače za ODČ, zaustavile so se aktivnosti v delu, ki se nanaša na ocenjevanje upravičenosti in odločanje o pravicah DO.
- **Dopolnitev obstoječih in priprava novih aktov** na podlagi zahtev ZDOsk in vsebinskih usmeritev delovnih paketov. Te aktivnosti so se nadaljevale in intenzivirale predvsem v delu sodelovanja pri pripravi novega zakona in pripravi Statuta ZZZS glede na podane usmeritve organov upravljanja.
- **IT podpora** ter razvoj in dopolnitve informacijskih rešitev za procese DO ter zagotovitev vseh potrebnih informacijskih kapacitet za delovanje informacijskega sistema so se delno nadaljevale v delu, ki je vezan za izvajanje obveznega zavarovanja za DO (OZDO), izvajalce DO, ODČ in obračun denarnih prejemkov.

- **Vzpostavitev izvajanja DO na ZZZS:** se je nadaljevala v delu, ki se nanaša na izvajanje OZDO, zbirke podatkov in izvajalce, v delu ocenjevanja in odločanja pa se je ustavila.

Februarja 2023 je Državni zbor Republike Slovenije sprejel Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državni upravi, ki je med drugim določil novo ministrstvo t. j. Ministrstvo za solidarno prihodnost (MSP) in njegove pristojnosti. Glavni na dosedanjih pristojnosti Ministrstva za zdravje in Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v delu dolgotrajne oskrbe se je tako preneslo na MSP, ki je bilo konstituirano 1. aprila 2023.

Opredelitev vloge ZZZS

Za ZZZS je bilo zaradi pravočasne priprave na izvajanje DO ključno, da se vloga ZZZS v sistemu DO čim prej jasno in nedvoumno opredeli na vsebinski kot pravni ravni. Jasno smo izpostavili, da se ZZZS ne more več pripravljati na več različnih scenarijev uvedbe DO, sploh ker so si nasprotujoči, zato je nujno sprejeti odločitev glede enotnih VT in nato slediti zgolj tej odločitvi.

MSP je v marcu ustanovilo posvetovalno telo za DO, v katerega je vključena večina deležnikov s področja DO, med drugim tudi ZZZS.

MSP je takoj po konstituiranju pričelo s pripravo sprememb ZDOsk. Dne 2. 8. 2023 je bil v Uradnem listu RS, št. 86/2023 objavljen nov **Zakon o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk-1)**, ki je začel veljati 3. 8. 2023.

ZZZS s predlogi amandmajev

V času javne razprave in nato sprejema ZDOsk-1 v Državnem zboru RS je služba ZZZS posredovala z vidika OZDO predloge amandmajev, s katerimi smo želeli prispevati k odpravi tistih pomanjkljivosti, ki so po mnenju službe onemogočale ZZZS, da bi ustrezno izvajal naloge v OZDO. Predlogi amandmajev so bili pripravljani kot uskladitveni amandmaji zaradi notranje skladnosti ZDOsk-1, uskladitveni amandmaji z ureditvijo obveznega zdravstvenega zavarovanja v delu zavarovanih oseb in prispevkov ter zaradi zagotovitve ustreznih in zadostnih pravnih podlag, ki temeljijo na

uveljavljenih načelih, pravilih in postopkih uveljavljanja pravic iz obveznih socialnih zavarovanj v Republiki Sloveniji. Državni zbor RS večine predlogov amandmajev ZZZS ni upošteval. Z mnenjem službe ZZZS so bili seznanjeni organi upravljanja ZZZS.

Sprejeti ZDOsk-1 je določil drugačno **časovnico uveljavljanja pravic:**

- pravica do ODČ – 1. 1. 2024,
- pravica do DO na domu in storitev za krepitev in ohranjanje samostojnosti (SKOS) ter e-oskrbe za zavarovane osebe, ki imajo pravico do ODČ in DO na domu – 1. 7. 2025,
- pravica do DO v instituciji, denarni prejemek, alternativno izvajanje pravic, nadomestna oskrba, SKOS in e-oskrba za vse upravičence do pravic iz DO – 1. 12. 2025.

Z ZDOsk-1 je bila vloga enotne VT dodeljena centru za socialno delo (CSD), ki morajo vzpostaviti polno delujočo VT do 1. 1. 2025. Posledično **nekaterih nalog po ZDOsk-1 ZZZS ne izvaja več**, to so odločanje o upravičenosti do DO in pravicah iz DO, vzpostavitev enotne VT za DO, sklepanje pogodb z izvajalci DO, uveljavljanje povračila škode, izdajanje listin in obrazcev na področju OZDO, uskladitev uporabe kartice zdravstvenega zavarovanja in profesionalne kartice tudi za OZDO. Hkrati pa ZDOsk-1 ZZZS nalaga nekatere **nove naloge**, kot na primer:

- izdajanje odločbe o priznanju lastnosti zavarovane osebe v OZDO (8. odstavek 54. člena ZDOsk-1) po uradni dolžnosti za osebe, ki so od 4. 8. 2023 dalje dopolnile starost 18 let. Ocenjeno število zavarovanih oseb v letu 2023, ki jim je treba izdati odločbe, je 8.153 oseb, v letu 2024 pa 20.691;

Naloge ZZZS

Po ZDOsk-1 so se naloge in vloga ZZZS na področju DO spremenile. **ZDOsk-1 je ZZZS določil kot izvajalca OZDO**, ki na tem področju glede na Zakon o dolgotrajni oskrbi (Uradni list RS, št. 196/21, 163/22, 18/23 – ZDU-10 in 84/23 – ZDOsk-1; v nadaljevanju: ZDOsk) ohranja naslednje naloge:

- plačilo pravic iz DO – od 1. 7. 2025 dalje,
- vključevanje zavarovanih oseb v OZDO in urejanje njihovega zavarovanja – poteka že od januarja 2022 dalje po ZDOsk in se nadaljuje tudi po ZDOsk-1,
- zbiranje in razporejanje sredstev za izvajanje OZDO – od 1. 7. 2025 dalje,
- opravljanje finančnega nadzora pri izvajalcih DO v javni mreži – začetek izvajanja aktivnosti v drugi polovici leta 2025,
- vzpostavitev in vodenje določenih zbirk podatkov na področju OZDO – zbirka podatkov o zavarovanih osebah se vodi že od januarja 2022 dalje, ostale zbirke podatkov se bodo oblikovale glede na njihovo vsebino (npr.: zbirka uporabnikov pravic iz DO leta 2025, zbirka nadzorov leta 2026).

- izdajanje odločbe o priznanju lastnosti zavarovane osebe po uradni dolžnosti za osebe, ki so imele na dan 3. 8. 2023 lastnost zavarovane osebe v OZDO po ZDOsk in izpolnjujejo tudi pogoje po ZDOsk-1 (2. in 3. odstavek 129. člena ZDOsk-1);
- dopolnitev zbirke o zavarovanih osebah v OZDO (97. člen ZDOsk-1);
- zagotoviti dostop CSD do podatkov o vključenosti oseb v OZDO za namen odločanja o upravičenosti do pravic do DO (93. člen v zvezi s prvim odstavkom 11. člena ZDOsk-1);
- pobiranje prispevkov za OZDO za določene kategorije zavarovanih oseb.

Glede na navedene spremembe in spremenjeno vlogo, naloge ter spremenjeno časovno dinamiko uveljavljanja pravic smo replanirali projekt in ga podaljšali do 30. 6. 2026, replanirali in vsebinsko dopolnili in/ali spremenili določene aktivnosti, ter izvedli določene organizacijske spremembe projekta. Zaključili smo aktivnosti – procesi in organizacija, podlage za izvajanje DO in vzpostavitev enotne VT in na novo oblikovali dva DPA - DPA 8 – priprava podlag za izvajanje OZDO in uvedba or-

ganizacijskih sprememb ter vzpostavitev finančnih in računovodskih procesov DO.

Obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo

Že na podlagi ZDOsk so bila **definirana pravila za vključitev zavarovanih oseb** iz obveznega zdravstvenega zavarovanja v zavarovanje za DO ter za vzpostavitev zbirke podatkov o zavarovanih osebah za DO. Skladno z navedenim smo zavarovane osebe že vključili v zavarovanje za DO. Na dan 18. 1. 2022 je bilo za DO zavarovanih 1.737.796 oseb.

Na podlagi novega ZDOsk-1 je ZZS po uradni dolžnosti preveril, ali osebe, ki so bile po starem zakonu vključene v obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo, na dan 3. avgusta 2023 izpolnjujejo tudi pogoje za priznanje lastnosti zavarovane osebe po novem zakonu.

ZZS je s 13. 11. 2023 na podlagi ZDOsk-1 po uradni dolžnosti **pričel izdajati ugotovitelne odločbe** vsem zavarovanim osebam o izpolnjevanju pogojev za pridobitev lastnosti zavarovane osebe v OZDO.

Pred izdajo odločb dne 10. 11. 2023 je bila opravljena še skupna novinarska konferenca z MSP.

Do konca leta 2023 je bilo posredovanih 1.706.159 ugotovitelnih odločb.

Po uradni dolžnosti smo v tem času izvedli prvo prijavo za osebe, ki so dopolnile starost 18 let in so kot družinski člani po predpisih, ki urejajo obvezno zdravstveno zavarovanje, zavarovani v obveznem zdravstvenem zavarovanju. Te osebe bo ZZS obvestil z odločbo od februarja 2024 dalje.

Vključitev v OZDO je na podlagi zakona eden izmed pogojev za pridobitev in uveljavljanje pravic iz DO, ki se bodo uvajale postopno do konca leta 2025.

Pomoč zavarovancem

ZZS je zaradi čim boljše obveščenosti zavarovanih oseb o izdanih odločbah vzpostavil posebno spletno stran na naslovu [zzss.si/DO](https://www.zzss.si/DO),časni klicni center na telefonski številki 01 30 77 605 ter tematski letak. V letu 2023 je časni klicni center prejel 5.250 klicev, kar pomeni, da je poklicalo **0,3 %** zavarovanih oseb, katerim so bile posredova-

ne odločbe. Zavarovane osebe pa lahko tudi same na spletni strani ZZS preverijo urejenost svojega zavarovanja za DO.

V letu 2023 smo tekoče obveščali organe upravljanja, pripravljali informacije za javnost, organizirali novinarsko konferenco, posredovali odgovore na novinarska vprašanja ter sodelovali na raznih strokovnih srečanjih in konferencah.

V letu 2024 bomo nadaljevali s pripravami uvedbe DO v ZZS in sodelovali pri pripravi zakonskih sprememb. ZZS se bo tudi v prihodnje kot eden ključnih deležnikov tvorno in odgovorno vključeval v aktivnosti vzpostavitve DO kot novega stebra socialne varnosti v državi, ki ga državljani nujno potrebujemo.

ZZS Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Obvestilo o vključitvi v obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije v skladu z Zakonom o dolgotrajni oskrbi (Uradni list RS, št. 84/23) ugotavlja izpolnjevanje pogojev za vključitev zavarovanih oseb v obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo. V zvezi s tem zagotavlja informacije na:

- spletni strani ZZS: <https://www.zzss.si/DO>,
- telefonski številki **01/30 77 605**, v poslovnem času, in sicer:
 - v ponedeljek, torek in četrtek od 8. do 15. ure,
 - v sredo od 8. do 17. ure ter
 - v petek od 8. do 13. ure,
- e-naslovu: DO@zzss.si.

Za dodatne informacije ali pojasnila glede dolgotrajne oskrbe se lahko obrnete na Ministrstvo za solidarno prihodnost oziroma spremljate njihova obvestila na spletni strani <https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-solidarno-prihodnost/>.

Do odgovorov glede dolgotrajne oskrbe lahko pridete tudi s pomočjo QR kode. Preverite →

Slika 1. Tematski letak za zavarovane osebe ob masovni izdaji odločb o vključitvi v obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo.

Martina Zorko Kodelja

Projekt SPP in vabilo na konferenco PCSI 2024

ZZZS aktivno nadaljuje s projektom Vzpostavitve celovitega upravljanja sistema SPP (projekt SPP) ter maja gostuje konferenco PCSI.

Projekt SPP je v tretjem letu zabeležil nekaj pomembnih mejnikov:

- 1. 1. 2023 so se začele na državni ravni uporabljati nove verzije klasifikacij bolezni, terapevtskih in diagnostičnih postopkov, skupin primerljivih primerov, skupaj s posodobljenimi standardi kodiranja in razvrščevalnikom. ZZZS je na podlagi vladne uredbe za leto 2023 načrtoval 16 milijonov evrov dodatnih sredstev za bolnišnice in zasebne izvajalce akutne bolnišnične obravnave za regulacijo vpliva novih verzij klasifikacij.
- Pilotne bolnišnice so vzpostavile pogoje za beleženje stroškov po posameznem pacientu, za kar jim je ZZZS (tako kot v letu 2022) namenil 2,2 milijona evrov. Bolnišnice so nam podatke o stroških pošiljale celotno leto 2023, interna ekipa pa jih sproti pregleduje in v sodelovanju z bolnišnicami odpravlja napake.
- Izvedli smo javno naročilo za nakup, implementacijo in upravljanje informacijske rešitve za izračun stroškov in uteži SPP. Trenutno je v teku ponovitev javnega naročila.

V letu 2024 se bomo ukvarjali z implementacijo informacijske rešitve ter izračunom novih uteži SPP, kar nam v usmeritvah zdravstvene politike za leti 2024 in 2025 nalaga tudi Ministrstvo za zdravje, saj je ena izmed smernic, da ZZZS do konca leta 2024 konča prenovo obračunskega modela SPP.

Z našim aktivnim sodelovanjem na mednarodnih konferencah ter šolah »Casemix and Healthcare: What you need to know and do« ter »Advanced Design and Implementation of Case-Mix Funding Models« smo opozorili na premike v slovenskem SPP sistemu, zato nas je krovna organizacija tega področja PCSI (Patient Classification Systems International) povabila h gostovanju konference PCSI.

ZZZS tako skupaj z organizacijama PCSI in Nordic casemix centre organizira konferenco PCSI 2024, z naslovom: »Code, cost, analyse and fund: Let's harness the value of casemix.«, ki bo od 28. do 31. maja 2024 na Bledu.

Glavne teme konference bodo:

- uporaba orodij in pristopov casemix za spodbujanje odločanja na podlagi dokazov,
- analitične tehnike in orodja za pridobivanje informacij iz podatkov casemix,
- metode distribucije stroškov po pacientu in uporaba podatkov o stroških za oblikovanje cen, upravljanje zdravstvenih storitev, razvoj klasifikacij in zdravstvenega varstva na podlagi vrednosti,
- novosti v klasifikacijah casemix,
- modeli financiranja zdravstvenih storitev,
- uporaba casemixa za izboljšanje kakovosti zdravstvene oskrbe,
- razvoj kodiranja casemix in klinične dokumentacije,
- študije primerov, ki prikazujejo uporabo casemix v različnih kontekstih/okoljih in njihov vpliv.

Vse zainteresirane vljudno vabimo k udeležbi.

Več o konferenci na spletni strani

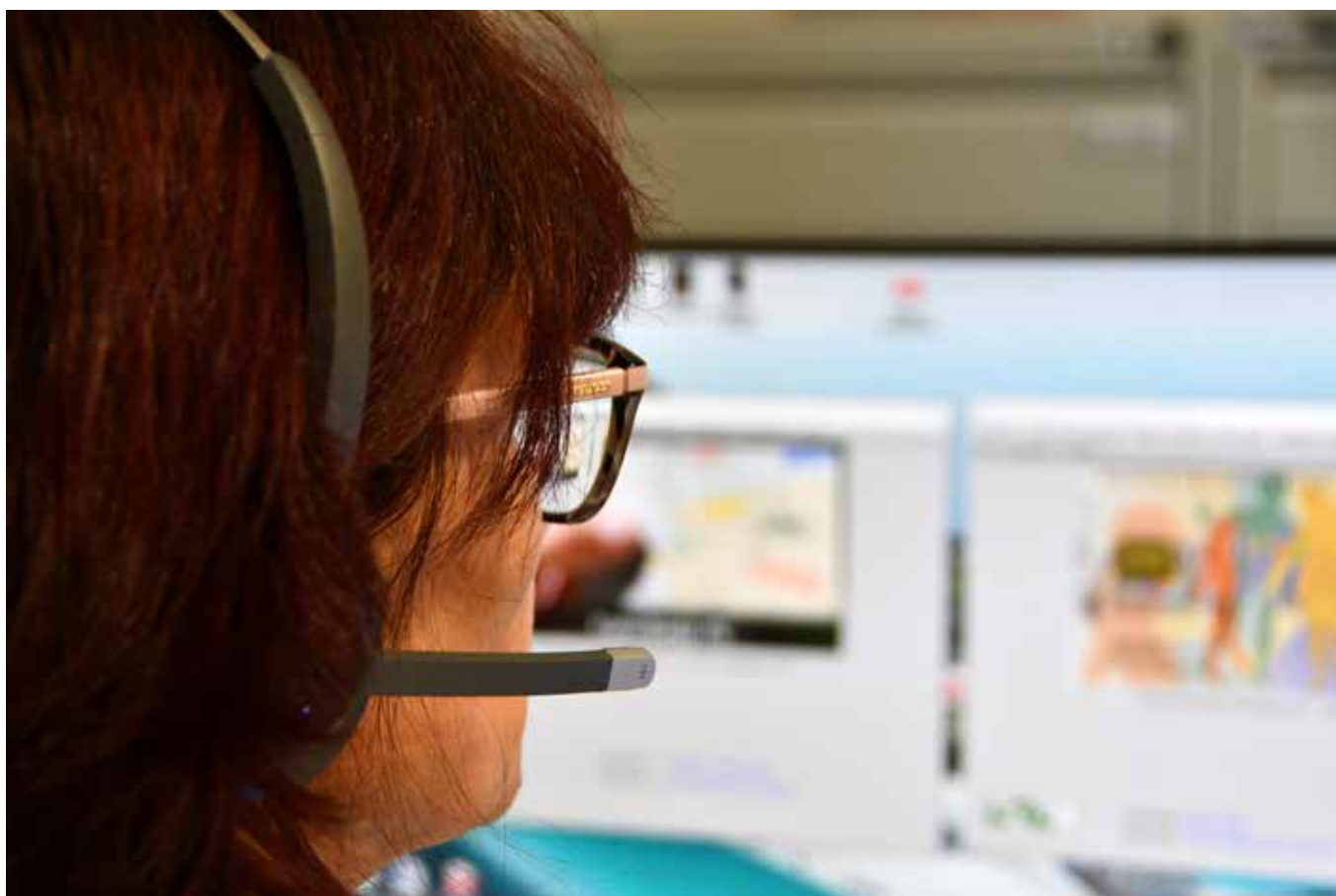
www.pcsi2024.si.

Lenka Vojnovič

Multimedijski kontaktni center ZZZS

Zavodov najmlajši otrok, ki mu po domače rečemo kar MMKC, je bil 16. oktobra 2023 izpuščen na dvorišče. Brez velike reklame je uspešno prehodil svoje prve korake, najbolj prav zaradi zavzetih sodelavcev in sodelavk.

Projekt Vzpostavitev Multimedijskega kontaktnega centra ZZZS je bolj intenzivno zagnal kolesje z začetkom leta 2023. Za tiste najbolj vključene, od članov projektne skupine, do koordinatorjev in informatorjev, je postal naš mali otrok, nekdo, na katerega moramo paziti in ga pripraviti na samostojnost. Pri njegovi uvedbi pa smo se učili tudi mi. In prav usposabljanje vseh nas za delo v kontaktnem centru ter priprave na spremembe so bili tudi ključni elementi za uspešen začetek.

Z multimedijskim kontaktnim centrom (MMKC) smo želeli strankam omogočiti **hitro in enovito pot**

do informacij, ki jih potrebujejo kot zavarovanci ali delodajalci oz. zdravniki, našim **zaposlenim** pa zagotoviti bolj **organizirano delo** pri informiranju strank ter vse zaposlene, ki niso vključeni v MMKC, **razbremeniti telefonskih klicev** in pisnih vprašanj. Že danes ugotavljamo, da stranke hitro pridejo do informacij s področij, ki jih MMKC že pokriva. To so vprašanja v zvezi s kartico zdravstvenega zavarovanja, vprašanja o odločitvah imenovanih zdravnikov in zdravstvene komisije, vprašanja o zdravljenju v tujini, evropski kartici in potrdilu A1. Naši informatorji zagotavljajo informacije tudi gle-

de nadomestil v zvezi z bolniškim staležem in informacije za samoplačnike.

S spremljanjem razlogov za klic pa lahko izvajamo dodatne aktivnosti za boljše informiranje strank po spletu, družbenih omrežjih, v publikacijah ipd.

Kako delamo?

Za stranke smo na telefonski številki **01 30 77 300** dosegljivi v celotnem poslovnem času, in sicer v ponedeljek, torek in četrtek med 8. in 15. uro, ob sredah med 8. in 17. uro in v petek med 8. in 13. uro. Informatorji se v kontaktni center vključujejo po urniku, nekateri za cel dan, večina pa za polovični čas. Vsaka območna enota prispeva svoje sodelavce v MMKC glede na njeno velikost oz. obseg poslovanja.

Informatorji strankam zagotavljajo enotne in pravilno podane informacije ter jim nudijo popolno in celovito informacijo, ki temelji na preverjanju pravnih podlag. V pomoč jim je baza znanja, ki je vzpostavljena na spletni platformi **MediaWiki** in je dostopna vsem zaposlenim.

Za večjo uporabo spletnih strani ZZZS in vseh e-rodij, ki so na voljo, informatorji stranke usmerjajo na uporabo elektronskih storitev ZZZS ter jim pri

tem pomagajo. V stikih s strankami so strokovni, a prijazni, posredovane informacije prilagodijo in se prepričajo, da je stranka razumela podano informacijo.

Kaj povedo številke?

Do danes smo povezali več kot 200 sodelavcev in v II. fazi se nam jih bo pridružilo še več. Imenovali smo 113 informatorjev, na 2. ravni nudi pomoč 17 posameznikov. Področje urejanja zavarovanj podpira 84 sodelavcev, ki so vključeni v posebne klicne skupine. Ti se bodo kot informatorji v MMKC vključili predvidoma aprila 2024.

Top 3 izbrani vsebinski sklopi so urejanje zavarovanja (pri čemer gre za prevezave na območne enote in klicno skupino za urejanje zavarovanja), odločanje imenovanih zdravnikov in zdravstvene komisije (IZ/ZK) ter slovenska kartica zdravstvenega zavarovanja. Ti na odzivniku predstavljajo dobrih 45 % vseh dohodnih klicev.

Največ prevezanih klicev je na območne enote Ljubljana, Maribor in Celje.

Spremljanje statistike za **november in december** kaže, da je največ klicev za področje urejanja zavarovanja. Veliko klicev je tudi za področje IZ/ZK, prav tako ostaja visoko število klicev s prevezavami na OE/izpostave (izbor 7 na odzivniku).

Osnovna vodila dela v MMKC

PRIJAZNOST

Mi smo tu zaradi ljudi in zato je naša prva naloga, da smo v komuniciranju prijazni in pomagamo razreševati vprašanja klicateljev.

ODGOVORNOST DO STRANK IN SODELAVCEV

Ko sem razporejen za delo v MMKC, se prijavim pravočasno in tako ne obremenjujem drugih sodelavcev, strankam pa omogočam, da hitro stopijo z nami v stik.

OZNAČITEV RAZLOGOV ZA KLIC

Da bi lahko zmanjšali število klicev, točno označujem razloge za klic.

Z analizo razlogov za klic bomo lahko izboljšali druge načine komuniciranja s svojimi strankami.

VARSTVO OSEBNIH PODATKOV

Vedno moramo predhodno nedvoumno preveriti identiteto klicatelja ter pridobiti ustno privolitev za beleženje kontaktnih podatkov z namenom pridobitve celovitega odgovora

V novembru in decembru smo imeli več kot 73.400 dohodnih klicev, največ za urejanje zavarovanja (21.049), sledi področje odločanja imenovanih zdravnikov in zdravniške komisije - IZ/ZK (9.100), veliko pa je bilo tudi prevezav neposredno na območne enote oz. izpostave, in sicer več kot 10.000.

Povprečen pogovor s stranko je v tem obdobju trajal 2 minuti in 45 sekund, pri čemer so bili najdaljši pogovori za zdravljenje v tujini (3:22), najkrajši pa za kartico zdravstvenega zavarovanja (2:02).

Na podlagi statistike smo že optimizirali delo; v obliki klicnih skupin smo že s 26. oktobrom vključili sodelavce za področje urejanja zavarovanja; zmanjšali smo številno dnevno prisotnih informatorjev za področji IZ/ZK in mednarodnega zdravstvenega zavarovanja (MZZ) ter spremenili ključne po območnih enotah glede števila vključenih informatorjev na dan. Urnike pripravljamo po območnih enotah, da te lažje razporedijo delavce glede na prisotnost in druge delovne obveznosti v oddelkih.

Kaj povedo sodelavci?

Ker se pri strankah še vedno najdejo shranjene telefonske številke stacionarnih telefonov, je dobrodošla prednostna številka, s katero lahko stranko hitro prevežejo v kontaktni center. Prav tako nam s terena, torej z območnih enot in izpostav poročajo o zmanjšanju števila prejetih zunanjih klicev. Informatorji so prav tako zadovoljni z organizacijo dela in veseli, da smo glede na število vhodnih klicev tudi hitro prilagodili število dnevno prisotnih informatorjev. Razporejanje je načrtovano po območnih enotah, kar je, tudi po besedah vodij oddelkov, lažje pri sami organizaciji dela.

Zaradi kadrovske stiske v oddelkih imenovanih zdravnikov smo decembra 2023 uspešno uvedli **zunanj** pomoč, ki na prvi ravni trenutno pomaga na področju odločanja imenovanih zdravnikov in zdravniške komisije, kar so dotični oddelki sprejeli odprtih rok, saj je število odločb IZ/ZK še vedno rekordno visoko.

Kaj nas še čaka?

Z novim letom smo vstopili v **II. fazo projekta**, v kateri bomo vključili in usposobili **nov** informatorje ter pripravili bazo znanja še za vsebine s področij urejanja zavarovanja ter ostalih pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Tako bomo zaokrožili vsa področja obveznega zdravstvenega zavarovanja, ki zanimajo naše stranke pri uresničevanju njihovih pravic.

Zavarovanim osebam bomo v zadnji fazi projekta omogočili tudi poenoteno **pisno informiranje** v MMKC, ki v omejeni obliki sicer poteka že danes.

QR koda za kontaktni center >
<https://www.zzzs.si/kontaktni-center-zzzs/>

Odzivnik kontaktnega centra:

Za ureditev zavarovanja pritisnite **1**.

Za slovensko kartico zdravstvenega zavarovanja ali profesionalno kartico pritisnite **2**.

Za informacije o odločanju imenovanih zdravnikov, zdravstvene komisije o bolniškem staležu in zdraviliškem zdravljenju pritisnite **3**.

Za informacije o zdravljenju v tujini, evropski kartici in potrdilu A1 pritisnite **4**.

Za informacije o nadomestilih plač in bolniških listih pritisnite **5**.

Za informacije o prispevkih samoplačnikov pritisnite **6**.

Za druge informacije pritisnite **7**.

Zavodovo komuniciranje s strankami prednostno usmerjamo v MMKC. Postopoma in po fazah širimo projekt do takrat, ko bo projekt postal le naš MMKC, utečen del naših dnevnih delovnih obveznosti.

Hvala vsem, ki že danes skrbite, da je prvi stik zavarovanih oseb z ZZZS izkušnja, kot si jo želi vsak od nas, kadar kot stranka pri organizacijah išče informacije.

Tomaž Marčun

Projekt **Nov portal ZZZS**

Uporabnikom bolj prijazne rešitve in vsebine

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) je do sedaj poleg splošnega spletišča (www.zzzs.si) zagotavljal še tri namenske portale: za **zavarovane osebe** (zavarovanec.zzzs.si), **izvajalce** zdravstvenih storitev in **dobavitelje** medicinskih pripomočkov (partner.zzzs.si) ter za **zavezance** (zavezanec.zzzs.si). Portal za zavarovane osebe ter portal za izvajalce in dobavitelje poleg **javno dostopnega** vsebujeta še **varovani del**, ki je uporabnikom dostopen z digitalnim potrdilom, mobilno identiteto smsPass ali elektronsko osebno izkaznico. Na varovanem delu teh portalov delujejo rešitve za varen dostop zavarovanih oseb do lastnih podatkov in številne rešitve za varno izmenjavo podatkov med ZZZS in izvajalci. V sodelovanju z Ministrstvom za zdravje je ZZZS urejal tudi spletišče nacionalne kontaktne točke za čezmejno zdravstveno varstvo (www.nkt-z.si).

Splošno spletišče je bilo vsebinsko in tehnično posodobljeno v letu 2021, ostali portali in spletišče nacionalne kontaktne točke pa so v dosedanjih obliki delovali že več kot 10 let. Vsebinsko teh spletnih strani so uredniki sproti posodabljali, a je bila predstavitev vsebin tehnološko zastarela, kar so še posebej občutili uporabniki mobilnih naprav, saj sta bila prebiranje vsebin in uporaba spletnih aplikacij otežena. Spletne strani niso bile v celoti prilagojene za osebe z različnimi oblikami oviranosti. Zahtevno in naporno je bilo vzdrževanje informacijske infrastrukture portalskega strežnika, na kateri so delovale rešitve. Pri zagotavljanju te infrastrukture pa je bilo tudi vse večje tveganje nadaljnega delovanja, ker se je število podjetij, ki po svetu uporabljajo to tehnologijo, iz leta v leto zmanjševalo.

Zaradi naštetega je bil v maju 2023 pripravljen in zagnan projekt **Nov portal ZZZS**. ZZZS je prenos spletnih strani iz javno dostopnega dela obstoječih portalov in spletišča nacionalne kontaktne točke na novejšo informacijsko infrastrukturo, na kateri deluje tudi splošno spletišče ZZZS. Sočasno s prenosom spletnih strani bodo posodobljene tudi spletne aplikacije, kot je npr. aplikacija za naročanje slovenske kartice zdravstvenega zavarovanja. Med nalogami projekta je tudi določitev prihodnjega načina zagotavljanja informacijskih rešitev iz varovanega dela portalov. Posodobitev teh rešitev in razvoj novih glede na nadaljnje potrebe zavarovanih oseb in izvajalcev zdravstvene dejavnosti bo naloga v prihodnje.

vanih oseb in izvajalcev zdravstvene dejavnosti bo naloga v prihodnje.

Pri projektu sodelujejo delavci ZZZS iz Sektorja za informiranje in odnose z javnostmi, Področja za urejanje zavarovanj in mednarodno zdravstveno zavarovanje, Področja za odločanje o pravicah in za medicinske pripomočke, Področja zdravstvene analitike in ekonomike ter Področne enote informacijski center. Pri prenosu spletnih strani in razvoju spletnih aplikacij pomagata zunanja partnerja Agenda d.o.o. in Gamadata d.o.o. Pri opredelitvi bodočega načina zagotavljanja rešitev iz varovanega dela portalov pa IBM Slovenija d.o.o. s podizvajalci.

Prenos spletnih strani

Za prenos spletnih strani z dosedanjih portalov in spletišča nacionalne kontaktne točke so bile na spletišču ZZZS vzpostavljene tematske podstrani – posebej za zavarovane osebe, izvajalce zdravstvene dejavnosti in dobavitelje medicinskih pripomočkov ter zavezance. V prenos so bile zajete celotne vsebine spletnih strani z dosedanjih portalov, vključno z objavljenimi datotekami in povezavami na druge strani in spletišča.

Slika 1. Nove spletne strani za izvajalce zdravstvene dejavnosti in dobavitelje medicinskih pripomočkov.

Nove spletne strani so oblikovno usklajene s splošnim spletiščem ZZS. Vsak od sklopov strani ima značilno barvo pisave, ki je uporabljena pri naslovih in povezavah do drugih strani in spletišč:

- rdeča na spletnih straneh za zavarovane osebe,
- modra na spletnih straneh za izvajalce in
- temno rumena na spletnih straneh za zavezan- ce.

Značilnosti, kot so profesionalno oblikovanje spletnih strani, uporaba sodobnih gradnikov za predstavitev vsebin, samodejno prilagajanje prikaza vsebin glede na velikost in zmogljivost zaslo- na uporabnikove naprave ter kakovostno slikovno gradivo omogočajo enostavno uporabo spletnih strani na različnih napravah in ustvarjajo vtis so- dobnega, urejenega in preglednega spletišča.

Uredniki vsebino spletnih strani urejajo v no- vem orodju Typo3, ki je enostavno za uporabo in omogoča vnaprejšnjo pripravo vsebin. Projektna skupina je za uporabnike tega orodja pripravila pregledno izobraževanje. Ob dodajanju spletnih strani se samodejno ureja kazalo spletnih strani. Samodejno poteka tudi objava novic, za katere urednik določi, na katerih spletnih straneh se bodo prikazovale. Statistika obiskov spletnih strani, ki se beleži v orodju Matomo, urednikom omogoča

Slika 2. Nove spletne strani za zavezanca za prijavo in za prispevek

sprotno prilagajanje hitrih gumbov in hitrih pove- zav na vstopnih spletnih straneh za hitrejši dostop do najpogosteje iskanih vsebin.

Pregled podatkov o planu in realizaciji zdravstvenih storitev - od meseca 03/2022 dalje

Prikaži 10 zapisov išči:

Datum objave	Vsebina
28.11.2023	Plan in realizacija po dejavnostih za 1-10/2023 in 10/2023
28.11.2023	Plan in realizacija po izvajalcih za 1-10/2023 in 10/2023
09.11.2023	Plan in realizacija po izvajalcih za 1-9/2023 in 9/2023
07.11.2023	Plan in realizacija po dejavnostih za 1-9/2023 in 9/2023
13.10.2023	Plan in realizacija po dejavnostih za 1-8/2023 in 8/2023
13.10.2023	Plan in realizacija po izvajalcih za 1-8/2023 in 8/2023
19.09.2023	Plan in realizacija po dejavnostih za 1-7/2023 in 7/2023
19.09.2023	Plan in realizacija po izvajalcih za 1-7/2023 in 7/2023
03.08.2023	Plan in realizacija po dejavnostih za 1-6/2023 in 6/2023
03.08.2023	Plan in realizacija po izvajalcih za 1-6/2023 in 6/2023

Prikazujem 1 do 10 od 40 zapisov Pred 1 2 3 4 Nasl.

Slika 3. Spletna aplikacija za objavo različnih podatkov - primer objave podatkov o planu in realizaciji zdravstvenih storitev.

Projekt je že zaključil s prenosom spletnih strani za zavezanca (38 strani) ter za izvajalce in dobavitelje medicinskih pripomočkov (156 strani).

Do marca 2024 bodo vzpostavljene še nove spletne strani za zavarovane osebe. Ob vzpostavitvi teh strani bo prenehalo delovati spletišče nacionalne kontaktne točke za čezmejno zdravstveno varstvo. Strani na tem spletišču, ki so v pristojnosti Ministrstva za zdravje, ministrstvo zagotavlja na svojih spletnih straneh. Vsebine, za katere je zadolžen ZZS, pa bodo pripravljene na novih spletnih straneh za zavarovane osebe.

Posodobitev spletnih aplikacij

Sočasno s prenosom spletnih strani projekt posodablja spletne aplikacije. **Za zavarovane osebe** so to rešitve za naročanje slovenskih kartic zdravstvenega zavarovanja, preverjanje urejenosti zavarovanja in preverjanje veljavnosti potrdil A1.

Za izvajalce so aplikacije za objavo šifrantov za obračun zdravstvenih storitev, objavo različnih podatkov in elektronskih gradiv ter objavo novosti v delovanju elektronskih rešitev. **Za uporabnike čezmejnih zdravstvenih storitev** pa iskalnik izvajalcev zdravstvenih storitev v angleškem jeziku ter rešitev za objavo povprečnih cen zdravstvenih storitev.

Nove spletne aplikacije so oblikovno usklajene s spletiščem ZZS in vsebujejo dodatne funkcionalnosti – npr. pri preverjanju urejenosti zavarovanja zavarovana oseba lahko namesto ZZS številke vnese svojo enotno matično številko občana.

Spletne aplikacije so razvite v sodobni tehnični arhitekturi, kar omogoča, da bo rešitve v prihodnje mogoče prenesti tudi na najsodobnejšo oblachno informacijsko infrastrukturo. V rešitve so vgrajene celovite kontrole za zaščito pred nepooblaščenimi dostopi in neželenimi vplivi na nemoteno delovanje informacijskega sistema ZZS. Tekom projekta je bila pripravljena analiza vpliva na varstvo podatkov.

Nove spletne aplikacije za izvajalce so bile uvedene v novembru 2023. Preostale pa bodo uvedene v marcu 2023, sočasno z uvedbo novih spletnih strani za zavarovane osebe.

Določitev prihodnjega načina zagotavljanja informacijskih rešitev iz varovanega dela portalov

Zaradi tveganj, povezanih z informacijsko infrastrukturo, na kateri delujejo rešitve na varovanem delu portalov in njihovega težavnega upravljanja, je projekt proučil možnosti, kako že vzpostavlje-

ne in načrtovane nove tovrstne rešitve v bodoče zagotoviti na novejši informacijski infrastrukturi in na način, da jih bo lažje razvijati in vzdrževati. Projekt je pri poslovnih področjih ZZS zbral potrebe po prihodnjih rešitvah in analiziral tržišče alternativnih informacijskih tehnologij. Opredelil je štiri možnosti in proučil njihove prednosti, slabosti, priložnosti in grožnje.

Upošteva je izsledke analize je projekt predlagal, da se **varovane rešitve za zavarovane osebe prenese na državna portala eUprava in zVEM**. ZZS ob tem še naprej zagotavlja zaledni del rešitev, ki jih tehnološko posodobi. Predlog prinaša prednosti za **zavarovane osebe** v smislu »vse storitve na enem mestu«, za ZZS pa lažji razvoj in vzdrževanje teh rešitev. Pri razvoju prihodnjih rešitev, ki so v obliki elektronskih vlog in dostopa ali vročanja dokumentov, ki nastanejo pri obravnavi teh vlog, se lahko uporabi infrastrukturne gradnike za eVloge na portalu eUprava. Kjer je smiselno obveščanje zavarovane osebe o določenih dogodkih pa je smiselno izkoristiti infrastrukturo t.i. potisnih sporočil na mobilne naprave, ki jih zagotavlja portal zVEM (npr. obveščanje zavarovane osebe o izdanem elektronskem bolniškem listu).

Za rešitve za **izvajalce zdravstvenih dejavnosti in dobavitelje medicinskih pripomočkov** projekt predlaga širjenje uporabe spletnih storitev, ki omogočajo neposredno varno in povsem avtomatizirano izmenjevanje podatkov med informacijskimi sistemi ZZS in izvajalcev zdravstvenih storitev - kot npr. že poteka vsakodnevno posredovanje podatkov iz prijav v socialna zavarovanja Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Tovrstne rešitve prihranijo ročno delo zaradi prijavljanja ter nalaganja ali prevzema podatkov na portalu. Za specifične potrebe, kjer način izmenjave podatkov z uporabo spletnih storitev ni mogoč, ker npr. izmenjava poteka zelo poredko (npr. izmenjevanje dokumentov nadzornega postopka pri manjših izvajalcih zdravstvene dejavnosti), pa projekt predlaga enostavnejši razvoj rešitev v obliki sodobnih spletnih aplikacij – podobno, kot jih ZZS gradi za lastne potrebe.

Sklepna beseda

ZZS z vzpostavitvijo novih spletnih strani in prenovo spletnih aplikacij omogoča enostaven dostop do informacij, podatkov in elektronskih rešitev uporabnikom mobilnih naprav, olajšuje dostop do teh vsebin osebam z različnimi oblikami oviranosti ter krepi vlogo urejene in sodobne institucije. Pripravljeni predlogi za prihodnje zagotavljanje informacijskih rešitev na varovanem delu portalov pa predstavljajo podlago za strokovne odločitve in posodobitev še tega dela obstoječih portalov.

Martina Zorko Kodelja, Karmen Janša

Uspešen zaključek mednarodnega projekta JADECARE

ZZZS kot uvajalec dobrih praks s partnerji do novega celovitega pristopa za obvladovanje kronične ledvične bolezni

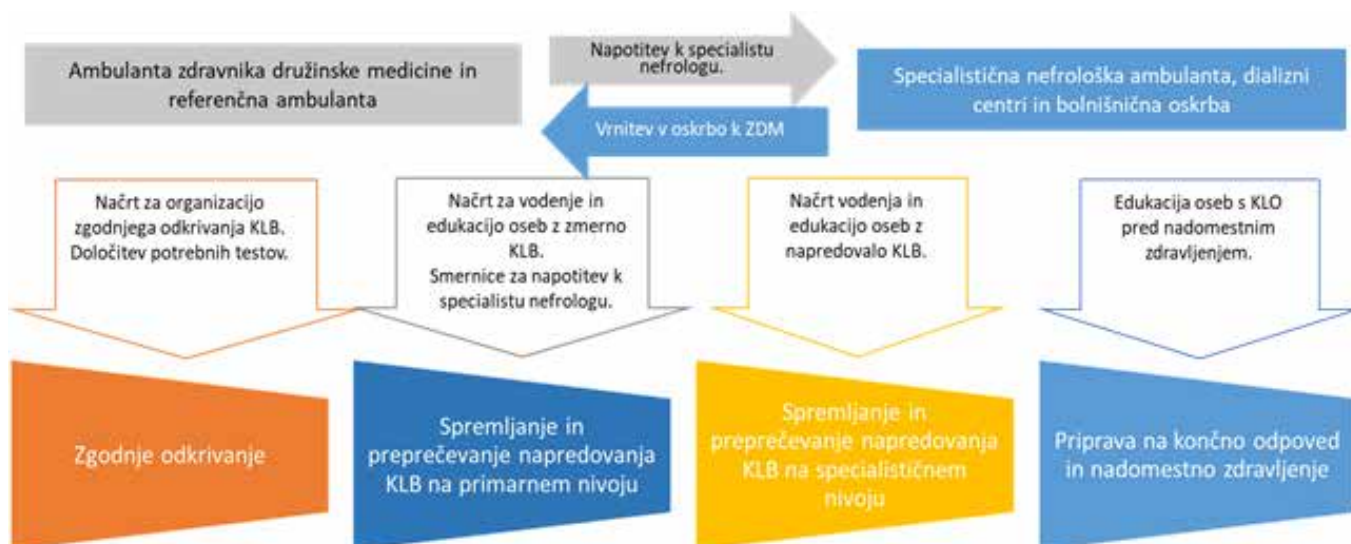
Sodelavci ZZZS smo od oktobra 2020 do septembra 2023 sodelovali pri mednarodnem projektu JadeCare – projektu skupnega ukrepanja za uvajanje integrirane, digitalno podprte oskrbe, ki je osredotočena na bolnika.

Projekt je bil sofinanciran s strani Evropske unije in Ministrstva za zdravje, v njem pa je sodelovalo 45 organizacij iz 16 držav.

Namen projekta je bil, da omogoči sodelujočim partnerjem, da izkoristijo učinkovite rešitve digitalno podprte integrirane oskrbe (osredotočene na bolnika), ki so jih razvili uvajalci originalnih dobrih praks. Hkrati pa je projekt podpiral prenos teh dobrih praks k „naslednjim uvajalcem (next adopters)“.

Med ponujenimi dobrimi praksami smo izbrali OptiMedisov populacijski model integrirane oskrbe, ki si prizadeva za krepitev zdravja populacije, izboljšanje izkušnje ljudi z zdravstveno oskrbo ter višjo kakovost storitev, zagotovitev zadovoljstva zdravstvenih izvajalcev in zmanjšanje zdravstvenih stroškov ob pomoči povečane systemske učinkovitosti.

V tem okviru smo na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije, kot naslednjim uvajalcem (ang. next adopter), skupaj s Slovenskim nefrološkim društvom, Zvezo društev ledvičnih bolnikov Slovenije, Združenjem zdravnikov družinske medicine in Slovenskim združenjem za klinično kemijo in laboratorijsko medicino pripravili nov celovit pristop za obvladovanje kronične ledvične bolezni (KLB).

Slika 1. Klinična pot za bolnika s kronično ledvično boleznijo.

Kronična ledvična bolezen postaja zdravstveni in stroškovni izziv

- velika obolevnost, smrtnost, visoki stroški zdravljenja;
- obolela vsaka 10. oseba v EU (75 milijonov), po oceni v Sloveniji trenutno 150.000-200.000 bolnikov;
- naraščajoča razširjenost, do leta 2040 peti vodilni vzrok smrti;
- v začetku „tiha“ bolezen, kasneje velik vpliv na kakovost življenja in stroške zavarovanja;
- s pravočasnim odkritjem in zdravljenjem upočasnimo napredovanje in odložimo ledvično odpoved in nadomestno zdravljenje;
- le 0,1-0,2 % splošne populacije potrebuje nadomestno zdravljenje, stroški nadomestnega zdravljenja pa znašajo 2-6 % stroškov zdravstvenih storitev.

Rezultati projekta

Skupaj s specialisti nefrologije in družinske medicine smo:

- postavili novo klinično pot,
- postavili kriterije za preventivno presejanje,
- izdelke predstavili in pridobili konsenz v profesionalnih krogih,
- pripravili izobraževalna gradiva za opolnomočenje pacientov (<https://zadobroledvic.si/knjizice/>),
- gradiva natisnili in razdelili v vse nefrološke ambulante,
- pripravili seznam dodatnih storitev (ki omogoča plačilo storitev integrirane oskrbe – izobraževalne storitve) in prenovili plačilni model, kar bo tudi uradno potrjeno v Splošnem dogovoru oz. vladni Uredbi za leto 2024.

Slika 2. Pripravljena izobraževalna gradiva.

Slika 3. Člani projekta JadeCare na zaključnem sestanku v Budimpešti, septembra 2023.

Maja Polutnik

Elektronsko Potrdilo o odsotnosti z dela zaradi darovanja krvi, krvnih pripravkov oziroma krvotvornih matičnih celic

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) in Zavod RS za transfuzijsko medicino (ZTM) sta pripravila informacijsko rešitev, elektronsko Potrdilo o odsotnosti z dela zaradi darovanja krvi, krvnih pripravkov oziroma krvotvornih matičnih celic – ePotrdilo o darovanju krvi (ePODK), ki je 1. 1. 2024 nadomestil papirna potrdila, ki so jih do sedaj izdajali izvajalci, ki opravljajo dejavnost transfuzijske medicine, kjer je posameznik daroval kri, oziroma v določenih primerih le ZTM (Slovenija Donor).

Dejavnost transfuzijske medicine v Sloveniji sestavljajo ZTM s pripadajočimi centri za transfuzijsko dejavnost (Novo mesto, Trbovlje, Slovenj Gradec, Izola, Jesenice in Nova Gorica), Center za transfuzijsko medicino UKC Maribor s priključenima enotama na Ptuju in v Murski Soboti ter Transfuzijski center SB Celje.

Doslej se je v papirni obliki izdajalo več različnih potrdil, in sicer:

- Potrdilo o udeležbi na krvodajalski akciji (v primeru klasičnega darovanja krvi in krvnih pri-

- pravkov, ki so ga izdajale ustanove, kjer je posameznik daroval kri);
- Potrdilo o odsotnosti z delovnega mesta zaradi odvzema vzorca krvi za dodatne tipizacije HLA;
- Potrdilo o odsotnosti z delovnega mesta zaradi odvzema vzorca krvi za potrditveno tipizacijo;
- Potrdilo o odsotnosti z delovnega mesta zaradi odvzema krvotvornih matičnih celic;
- Potrdilo o odsotnosti z delovnega mesta zaradi zdravniškega pregleda darovalca pred odvzemom KMC in
- Potrdilo o odsotnosti z delovnega mesta zaradi zdravniškega pregleda darovalca po odvzemu KMC (izdajal Slovenija Donor pri ZTM).

Po uvedbi ePODK se izda enotno ePODK za vse vrste darovanja krvi – torej za »klasično« darovanje polne krvi, darovanje ostalih krvnih pripravkov (posebni odvzemi krvi), darovanje krvotvornih matičnih celic ter v primeru pregledov pred in po darovanju krvotvornih matičnih celic. Podatek »Vrsta darovanja« ne bo naveden na ePODK, zato delodajalec do podatka o vrsti darovanja krvi ne bo mogel dostopati. Izvajalci, ki opravljajo dejavnost transfuzijske medicine, bodo ta podatek zaradi vodenja zdravstvene statistike prav tako vpisali v sistem on-line.

Pooblaščen oseba pri izvajalcu transfuzijske dejavnosti izda ePODK za vsa darovanja krvi delovno aktivnih zavarovanih oseb, izvedena od 1. 1. 2024 naprej.

Podrobnosti v zvezi s postopkom zapisa ePODK v sistem on-line so razvidne iz posebnega navodila.

Rešitev ePODK se uporablja na območju celotne Slovenije.

Cilji in prednosti uvedbe ePODK

- ePODK poenostavlja postopke in omogoča prihranke vsem deležnikom (ZZZS, izvajalcem, ki opravljajo dejavnost transfuzijske medicine, NIJZ, FURS, zavezancem in zavarovanim osebam);
- izvajalcem, ki opravljajo dejavnost transfuzijske medicine, ni več treba delovno aktivnim krvodajalcem oziroma darovalcem izdajati papirnih potrdil o darovanju krvi in drugih potrdil v primeru posebnih odvzemov krvi in krvotvornih matičnih celic;
- zagotovljena je večja točnost podatkov;
- na ZZZS se ročne kontrole skladnosti zahtevkov za refundacijo nadomestila plače in podatkov iz ePODK nadomestijo z avtomatskimi kontrolami;
- ni več treba pregledovati s strani delodajalcev skeniranega potrdila, ki se velikokrat slabo vidi, obstaja pa tudi tveganje, da je nepopolno izpolnjeno, ponarejeno ipd.;

- za delovno aktivne krvodajalce oziroma darovalce se podatki, pomembni za delodajalca in ZZZS, prek sistema on-line prenesejo v informacijski sistem ZZZS in ni več potreben ročen vpis podatkov;
- ePODK prinaša prihranke delodajalcem, saj elektronsko potrdilo pridobijo z uporabo spletnega portala SPOT ali preko spletnega vmesnika eBOL in eNDM, ki omogoča povsem avtomatiziran prenos podatkov, ki so na ePODK (poenostavitve evidentiranja podatkov o v kadrovskem informacijskem sistemu in zbiranje podatkov za obračun plač ter pripravo zahtevkov za refundacijo nadomestil plač, ki jim ni več treba prilagati potrdil o darovanju krvi, avtomatiziran prenos podatkov v evidenco delovnega časa ipd.);
- delodajalcu ni več treba čakati, da mu delavec dostavi potrdilo, temveč je tekoče seznanjen z izdanimi potrdili in jih lahko sam kadarkoli prevzame in morebiti že pripravi zahtevek za refundacijo;
- zavarovancu ni več treba dostaviti potrdila svojemu delodajalcu;
- zavarovanci lahko kadar koli dostopajo do svojih ePODK na ZZZS-jevem portalu za zavarovane osebe ter portalu in mobilni aplikaciji zVEM ter potrdilo pregledajo in ga prenesejo na svoj računalnik in mobilni telefon, enako kot eBOL;
- podatki iz ePODK se avtomatično pošiljajo tudi na NIJZ in FURS.

Upravičenci do izdaje ePODK

Pravico dočasne zadržanosti od dela in do nadomestila plače zaradi darovanja krvi, krvnih pripravkov in krvotvornih matičnih celic imajo zavarovane osebe v delovnem razmerju in samostojni zavezanci. Tako je ePODK izdan zavarovanim osebam z naslednjimi zavarovalnimi podlagami: 001000, 002000, 005000, 008000, 013000, 016000, 019000, 020000, 021000, 027000, 029000, 034000, 036000, 040000, 051000, 052000, 064000, 085000, 113000, 114000, 115000, 118000, 119000 in 120000.

Samostojni zavezanci (samostojni podjetniki, družbeniki, kmetje ...) so izenačeni z osebami v delovnem razmerju, saj gre tako pri krvodajalcih v smislu ZDR-1 kot tudi pri darovalcih krvi za namen testiranja za možne darovalce krvotvornih matičnih celic in v primerih posebnih odvzemov krvi za darovalce krvi, ki svojo kri darujejo prostovoljno, anonimno in neodplačno.

Po načelu enakega obravnavanja (na podlagi Uredbe (ES) št. 883/2004) so dočasne zadržanosti od dela in do nadomestila plače v primeru darovanja krvi upravičeni tudi zavarovanci po podlagah 113000, 114000, 115000, 119000 in 120000.

Ko bodo samostojni zavezanci posredovali vlogo za direktno izplačilo nadomestila plače na ZZZS za januar 2024 in nadaljnje mesece, za dan darovanja krvi ne bodo več prilagali papirnih potrdil o darovanju krvi.

Postopek zapisa ePODK pri izvajalcu transfuzijske službe (zapis in preklic ePODK)

Izvajalec transfuzijske medicine lahko poleg branja osnovnih osebnih podatkov darovalca, prebere tudi podatke o obveznem zdravstvenem zavarovanju, saj se na ta način pridobijo tudi podatki o zavezancih (delodajalcih) darovalcev. Podatek o zavezancu je eden od podatkov, ki je predviden na ePODK.

Ko je ugotovljeno, da je darovalec zavarovan po ustrezni zavarovalni podlagi (kar pomeni, da ima urejeno obvezno zdravstveno zavarovanje, na podlagi katerega je upravičen do nadomestila plače zaradi darovanja krvi), se določeni podatki, ki so del ePODK, prepisujejo iz sistema on-line, del pa jih zapiše pooblaščen osebja transfuzijske službe (npr. izbere delodajalca, pri katerem bo oseba uveljavljala nadomestilo plače ter navede obdobje darovanja (zadržanosti od dela) ter oznako vrste darovanja krvi ter podatke pošlje v sistem on-line z namenom kontrole pravilnosti podatkov. Če ni napak, sistem on-line zapisu o darovanju dodeli ePODK številko. Če darovalec ni zavarovan za primer izplačila nadomestila plače zaradi darovanja krvi, se zapis v sistem on-line ne izvede.

Nato sledi digitalno podpisovanje ePODK, kar lahko izvede le pooblaščen osebja, ki izvede digitalni podpis z uporabo profesionalne kartice, na kateri je kvalificirano digitalno potrdilo (PK s KDP). Tudi preklic oziroma storno ePODK lahko s PK s KDP podpiše le pooblaščen osebja.

Digitalno podpisan ePODK nato pooblaščen osebja zapiše v sistem on-line.

Če informacijski sistem ne deluje, pooblaščen osebja izda in lastnoročno podpiše papirno potrdilo o darovanju krvi, naknadno pa pripravi tudi ePODK.

Če ePODK vsebuje napačne podatke, pooblaščen osebja ePODK prekliče tako, da pripravi in elektronsko podpiše preklic ePODK, ki ga zapiše v sistem on-line.

Izmenjava podatkov ePODK poteka na relaciji med izvajalcem, ki opravlja dejavnost transfuzijske medicine, in ZZZS prek sistema on-line, nato pa prek sistema SPOT do delodajalca.

ZZZS podatke posreduje tudi na NIJZ in FURS.

Nadgradnja postopka na SPOT

S prevzemom ePODK sta nadgrajena tudi portal SPOT, ki ga upravlja Ministrstvo za digitalno preobrazbo (MDP), ter vmesnik eBOL in eNDM, s katerim delodajalci in njihovi pooblaščenici pridobivajo podatke o elektronskih potrdilih neposredno iz programov za vodenje kadrovske evidenc, evidenc delovnega časa in obračuna plač. Vmesnik eBOL in eNDM bo dopolnjen na način, da bosta v prehodnem obdobju delovali dve različici. Obstoječa različica bo še naprej zagotavljala le podatke o izdanih eBOL. Nova različica pa bo poleg podatkov o izdanih eBOL zagotavljala še podatke o izdanih ePODK.

ePODK se prevzema v okviru obstoječega postopka za elektronski bolniški list (eBOL) in tako tudi ni so potrebna nova (dodatna) pooblastila. Hkrati z eBOL se namreč prenašajo tudi ePODK.

Pri pripravi obračunov nadomestil plač in pripravi refundacijskih zahtevkov za januar 2024 in nadaljnje mesece ni več treba prilagati skeniranih papirnih potrdil o darovanju krvi, temveč se obračun, ki je oddan preko portala SPOT ali vmesnika eBOL in eNDM, sklicuje na ePODK.

Posredovanje podatkov drugim institucijam

S **FURS-om** je podpisan protokol o izmenjavi podatkov, na podlagi katerega mu ZZZS omogoča prenos podatkov iz ePODK za samostojne zavezanke, ki so shranjeni v sistem on-line. Tako samostojnim zavezancem oz. njihovim računovodskim servisom ni več treba predložiti skeniranih Potrdil o darovanju krvi na FURS.

NIJZ na področju prostovoljnega darovanja opravlja naloge skladno s Prilogo 1 ZZPPZ, in sicer vodi zbirko NIJZ 3: Evidenca začasne in trajne odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb, nege, spremstva in drugih vzrokov. Namen zbirke, kot je opredeljen z zakonom, je spremljanje in analiziranje vzrokov tako začasne kot trajne odsotnosti z dela, in sicer iz vseh vzrokov, ki jih zdravstveni sistem prepoznava kot odsotnost dela iz zdravstvenih razlogov. V ta okvir sodi tudi dejavnost transfuzijske medicine in tudi darovalci, ki so iz tega naslova upravičeno odsotni z dela. Z NIJZ je podpisana pogodba tako o posredovanju podatkov iz ePODK, in sicer enkrat letno, kot tudi pogodba o pogodbeni obdelavi osebnih podatkov zaradi prikaza eBOL in ePODK na zVEM.

Dostop zavarovanih oseb do ePODK

Zavarovanci do podatkov o svojih ePODK brezplačno dostopajo na spletnem portalu ZZZS za zavarovane osebe, na naslovu <https://moj.zzzs.si>. Za dostop je potrebno digitalno potrdilo, izdano s strani enega od slovenskih izdajateljev digitalnih potrdil ali mobilna identiteta SI-PASS.

Zavarovane osebe lahko do ePODK dostopajo tudi preko portala zVEM ali aplikacije za mobilne naprave zVEM.

Na portalu ZZZS in zVEM je ePODK na voljo tudi v slovensko-italijanski in slovensko-madžarski jezikovni različici.

Zavarovanec tako lahko preko vseh navedenih dostopov med drugim preveri, ali je bil s strani pooblaščenih oseb že izdan ePODK in ali so na njem pravilni podatki.

Prednosti uvedbe ePODK za sodelavce ZZZS

Uvedba ePODK tudi za sodelavce ZZZS prinaša mnoge prednosti:

- v primeru darovanja krvi jim ni več treba prinesiti papirnega potrdila o darovanju krvi za evidenco delovnega časa in za obračun plače oziroma nadomestila plače;
- ePODK se uvozi v evidenco delovnega časa in uporabi za elektronski obračun nadomestila plače;
- za sodelavce, ki obračunavajo nadomestila plač, uvedba ePODK predstavlja enostavnejši vnos podatkov pri individualnih obračunih za samostojne zavezanke in lažjo kontrolo podatkov na eObračunu znotraj eZahtevka za refundacijo (ni več treba pregledovati skeniranih priponk);
- nadgrajena bodo podatkovna skladišča (ZAS) in s tem bo statistika absentizma, ki jo pripravlja ZZZS, še bolj realna.

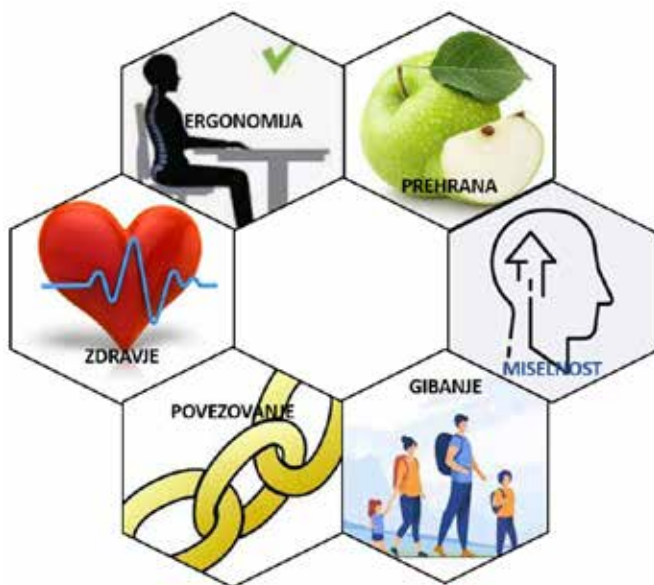
sodelavci Sektorja za razvoj kadrov in organizacije

Promocija zdravja na delovnem mestu

Vitalnost in lepota so darovi narave za tiste, ki živijo v skladu z njenimi zakoni.

Leonardo da Vinci

Temelj vsake uspešne organizacije so zdravi zaposleni, zato je pomembno, da organizacija ustvarja spodbudno delovno okolje, ki prispeva k boljšemu počutju zaposlenih. Naši prvi 'spodbujevalci' so z osebnim pristopom promotorji zdravja.

Tudi v letu 2023 smo v ZZZS izvajali aktivnosti za promocijo zdravja na delovnem mestu, da bi z ozaveščanjem, izobraževanjem, z učenjem veščin in s spodbujanjem zdravega življenjskega sloga **ohranjali in/ali izboljšali zdravje zaposlenih.**

S promocijo zdravja na delovnem mestu v ZZZS izvajamo nekatere **stalne dejavnosti:**

- izvajamo preventivne zdravstvene preglede v skladu z izjavo o varnosti z oceno tveganja;
- skrbimo za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja (fleksibilni delovni čas, možnost dela od doma ...);

- spodbujamo dobre medsebojne odnose in podporo med sodelavci;
- spodbujamo zaposlene k zdravemu življenjskemu slogu;
- spodbujamo zaposlene k udeležbi pri aktivnostih, ki jih organizira delodajalec.

V ZZZS imajo pomembno vlogo pri izvajanju aktivnosti promocije zdravja na delovnem mestu **promotorji zdravja**, naši ambasadorji zdravega načina življenja, ki so nas tudi v lanskem letu z objavami prispevkov v aplikaciji Promocija zdravja v ZZZS večkrat obveščali o svetovnih, evropskih ali slovenskih dnevih ali tednih zdravja, nas spodbujali k zdravemu načinu prehranjevanju in zato organizirali tradicionalen slovenski zajtrk ter nas razveselili s sezonskim in suhim sadjem.

Na pobudo zaposlenih smo v letu 2023 v okviru ukrepov promocije zdravja organizirali izobraževanja s področja staranja delovne populacije, samopregledovanja kožnih znamenj in zaščite pred soncem, samopregledovanja dojk, skrbi moških za svoje zdravje, izvedli izobraževanja na temo moči navad in tečaje oživiljanja.

Vsak teden smo organizirali petnajstminutne **aktivne odmore**, s katerimi smo zaradi pretežno sedečega dela poskrbeli za izboljšanje prekrvavitve telesnih struktur, razbremenitev obremenjenih mišičnih skupin, psihično osvežitev, poskrbeli za prožnost hrbtenice in sprostitvev pred novimi delovnimi izzivi.

Tudi v prihodnje bomo s sistematičnimi ciljnimi aktivnostmi in ukrepi, z namenom ohranjanja in krepitve telesnega in duševnega zdravja zaposlenih izvajali promocijo zdravja, saj gre za kontinuiran proces in skupna prizadevanja tako delodajalca kot zaposlenih za izboljšanje zdravja in dobrega počutja ljudi pri njihovem delu.

Jesenski dan Zavoda - dan zaposlenih

17. 11. 2023 - Frelj - Šentrupert

Okoli visokih miz, na terasi, ob peki kostanja, obisku vinske kleti, pub kvizu so se obujali spomini, utrjevala stara ter ustvarjala nova poznanstva in vezi. Iskrili so se pogledi in raztezali nasmehi. Malo smo se igrali, prav zares tekmovali in zmagovali. Vsak zase in kot skupina. Odlični smo bili. Ob dobri glasbi smo se vrteli cel večer, dogodek pa se nam bo ohranil v najlepšem spominu.

Kulinarična pogostitev, kjer je bilo druženje slastno.

”

Hrana je bila vrhunska.

Zabavni izzivi, ko je druženje postalo igrivo in povezovalno.

”

Odlična organizacija in sama izvedba. Čestitke!

Res je bilo lepo. Videlo / čutilo se je, da ste se potrudili in naredili srčen sprejem / cel dogodek.

Velika pohvala za res vrhunsko izvedbo dogodka.

Ples na glasbo, ki jo je DJ ustvaril za nas.

”

Petkovo super druženje še kar odmeva z nami ...
Organizacija je bila čudovita. Program zelo domiseln
in zabaven, DJ pa terna!
To druženje je bil res pravi užitek.

Dan, ki je v nas ustvaril
dobre občutke in močne spomine.

”

Vas pohvalim za vašo organizacijo petkovega dneva Zavoda, res je bilo čudovito. Res vsa čast vam in še kdaj!

mag. Suzana Jarc, skrbnica načrta integritete

Osvežimo: Integriteta DA, korupcija NE!

Integriteta in preprečevanje korupcije je tema, o kateri je treba govoriti, ozaveščati, znanje pa stalno osveževati. Javni sektor in zaposleni smo izrazito izpostavljeni tako neutemeljenim obtožbam kot tudi skušnjavi in tveganju za uresničitev nezakonitega, neetičnega in drugega ravnanja, morda nevede ali celo v dobri veri, da delamo pravilno. Poudarjamo, da ponavljanje vsebin o integriteti, kodeksih in drugih aktih in predpisih pripomore k samozaščitnemu in pričakovanemu – pravilnemu ravnanju vseh zaposlenih v ZZZS.

V letu 2023 ni bilo sprememb v Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK). Bil pa je sprejet Zakon o zaščiti prijaviteljev (Uradni list RS, št. 16/23). Na tej podlagi smo v ZZZS sprejeli Pravilnik o postopku notranje prijave kršiteljev in zaščiti prijaviteljev ter Sklep o imenovanju zaupnice in njene namestnice.

Načrt integritete ZZZS je tako kot druge vsebine s tega področja **objavljen v eGradivih in vsem sodelavkam in sodelavcem dostopen**. Z veseljem lahko zapišemo, da se ukrepi iz Načrta integritete uresničujejo. Nekateri izpostavljam v nadaljevanju. Tako upravni odbor kot skupščina ZZZS sta sprejela ZIntPK ter tudi dopolnitve svojih poslovnikov z integritetnimi določili glede upoštevanja in tudi sankcijami, če član organa ravna v nasprotju z ZIntPK. V gradiva za organe pripravljavci vpisujejo integritetno klavzulo glede posamezne točke reda,

Slika 1. Demo verzija eUčenja »Integriteta« – vstopna točka

s čimer člani sproti opozarjamo na dolžna ravnanja. Sprejet je bil nov Pravilnik o izvajanju regresnih postopkov in Pravilnik o zastopanju. Vzpostavljena je bila nova LN aplikacija, ki posodablja oz. olajša izvajanje Pravilnika o splošnih pravnih aktih (sprejetega v letu 2022). Sektor za razvoj kadrov in organizacije pa že pripravlja simpatično vsebino in obliko modula eUčenje s tega aktualnega področja, kot zapoveduje naš Načrt integritete.

Decembra 2022 je bila v Zavodu uvedena nova enostavna LN aplikacija za **podajanje pobud za dopolnitev Načrta integritete** Zavoda in drugih zaznav s tega področja. Aplikacija zagotavlja anonimnost pošiljatelja, čeprav se pobudniki po želji lahko tudi podpišejo. Sodelavce pozivamo k pošiljanju predlogov in zagotavljamo, da bo vsak predlog za dopolnitev Načrta integritete deležen obravnave. Noben predlog v aplikaciji **ne bo ostal brez utemeljitve, odgovora, ki ga bo predlagatelj in vsi zaposleni videli**.

Zakonske obveznosti ZZZS za poročanje Komisiji za preprečevanje korupcije (KPK):

1. Do **31. 3.** mora **pooblaščen oseba Zavoda poročati KPK o prejetih darilih** v zvezi z opravljanjem dela v Zavodu, da se evidentirajo na seznamu. Delavci praviloma ne sprejemamo daril (v četrtem in petem odstavku 35. člena ZIntPK podrobneje določa tudi dolžnost zavrnitve ponujenega darila), če do tega vendarle pride, **se sproti poroča ob prejemu darila nad 50 €**. Če uradna oseba sprejme darilo in ne ravna v skladu z določili ZIntPK, jo KPK lahko tudi oglobi.
2. **Vsi, ki so v letu 2023 imenovani v strokovne komisije za oddajo javnega naročila in osebe, ki odločajo**, potrjujejo in predlagajo vsebino razpisne dokumentacije, ocenjujejo ponudbe

Slika 2. Vstopni gumb za LN aplikacijo »Pobude Načrt integritete«.

oziroma naročniku Zavodu predlagajo izbor ponudnika (vsi ti so zavezanci za poročanje o premoženjskem stanju) pri postopkih javnega naročanja, katerih **ocenjena vrednost posameznega naročila je enaka ali višja od 100.000 € brez DDV, prijaviti svoje premoženje. To naredijo na portalu KPK na predpisanih obrazcih. Zavod pa mora poročati o vseh osebah, ki so bile v preteklem letu zavezanci za poročanje o premoženjskem stanju do 31. 12. 2023**, kar omogoči, da KPK naredi navzkrižno kontrolo in lahko ugotovi kršitelje. Vse bolj pa KPK uvaja tudi sankcioniranje.

3. **Poročanje o dovoljenih in nedovoljenih lobističnih stikih se izvaja sproti v osmih dneh od vzpostavitve lobističnega stika. Vsak delavec, ki je bil tarča lobista, lobiranje prijavi KPK in o tem obvesti tudi sekretarko Zavoda.**

4. **Skrbnica načrta integritete je do 5. 6. vsako leto dolžna poročati KPK** o izvajanju ukrepov iz Načrta integritete Zavoda v obdobju od 1. 6. lanskega leta do 31. 5. tekočega leta, kar pomeni, da pred tem pozove vse odgovorne osebe iz Načrta integritete Zavoda, da poročajo o izvedenih aktivnostih.

Bistvo delovanja v ZZZS mora biti in je **transparenčnost, sledljivost, javnost delovanja** vseh nas javnih uslužbencev, uradnih oseb, ki delamo z javnimi sredstvi, ter **zakonitost delovanja**. Področje integritete in preprečevanje korupcije je treba imeti ves čas v zavesti, ko delujemo kot javni uslužbenci, kot sodelavke, sodelavci ZZZS ali v zasebnem življenju, saj nas ZIntPK k temu zavezuje. Tako se lahko izognemo neljubim postopkom, ki bi jih kdo sprožil proti nam, ali celo sankcijam.

mag. Stanislava Škratek, koordinatorka za preprečevanje goljufij

Poročilo o preprečevanju goljufij pri izvajanju dejavnosti ZZZS za leto 2023

Spoštovanje pravil kompleksnega sistema obveznega zdravstvenega zavarovanja je zahtevno, a je hkrati prvo vodilo zaposlenim v ZZZS. Sumi goljufij so podani na podlagi različnih nadzornih aktivnosti in zunanjih prijav ter obravnavani s posebnim postopkom.

Sistem obveznega zdravstvenega zavarovanja (OZZ) je kompleksen sistem s številnimi deležniki in procesi. Za njegovo delovanje so potrebne različne in večkrat zelo zahtevne norme, podlage in pravila ravnanja, ki so ključnega pomena za učinkovitost in uspešnost. Spoštovanje teh pravil, nadzor, prepoznavanje, odvrčanje in preprečevanje različnih nepravilnosti je prav gotovo ena izmed pglavitnih in trajnih aktivnosti Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS).

Nepravilnosti so odraz kršenja pravnih podlag, vendar ni vsaka nepravilnost že goljufija ali korupcija. Goljufijo ali korupcijo od nenamerne nepravilnosti (administrativne napake) loči predvsem zlonamerni poskus pridobitve finančne ali nefinančne koristi s strani posameznikov ali skupin.

Na ZZZS na podlagi **Pravilnika o preprečevanju goljufij pri izvajanju dejavnosti ZZZS** (Pravilnik) že od leta 2015 dalje sistematično obravnavamo različne sume goljufij v sistemu OZZ. Pravilnik določa temeljna načela, imenovanje skupine in koordinatorja za preprečevanje goljufij, pristojnosti, odgovornosti in obveznosti pri preprečevanju goljufij ter natančno določa tudi postopek obravnave posameznega suma goljufije. Obravnavo oziroma postopek podpira računalniška **aplikacija Preprečevanje goljufij** (aplikacija PG), ki omogoča elektronsko prijavo, evidentiranje in obravnavo sumov goljufij, ki jih pri rednem delu zaznajo zaposleni na ZZZS ali prijavljenih od zunaj. **Notranje prijave** so podane na podlagi zaznave zaposlenih na ZZZS na podlagi različnih nadzornih aktivnosti na specifičnih področjih izvajanja OZZ (na primer pri urejanju zavarovanja, pri plačevanju prispevkov, pri izvajanju/obračunu zdravstvenih storitev, izdaji/obračunu zdravil in medicinskih pripomočkov, pri uveljavljanju pravice do denarnih nadomestil in na drugih področjih). **Prevladujejo zunanje prijave**, ki

jih je od leta 2016 dalje možno podati podpisane ali anonimno na spletni aplikaciji e-prijave suma goljufije oziroma na portalu ZZZS. Večina zunanjih prijav sumov goljufij, ki jih prejme ZZZS, je anonimnih. Največji delež prijav različnih nepravilnosti prispevajo zavarovane osebe oz. uporabniki zdravstvenih storitev. Zunanje prijave prispevajo tudi t.i. žvižgači, torej zaposleni v različnih zdravstvenih organizacijah, ki opozarjajo na nepravilnosti pri izvajanju zdravstvene oskrbe, v delovanju sistema OZZ in širšega zdravstvenega sistema. Pri prijavah, kjer je prijavitelj znan oz. so prijave podpisane, ZZZS strogo varuje vir oz. podatke o prijavitelju.

Za postopke obravnave sumov goljufij v aplikaciji PG so pristojni oz. odgovorni vodje - direktorji območnih enot in področij ter sektorjev na direkciji. Ti predhodno preverjajo vsako prijavo z zbiranjem dodatnih informacij o dejstvih in okoliščinah domnevne nepravilnosti. V kolikor pridobljene informacije potrjujejo navedbe iz prijav, se sproži postopek obravnave sumov goljufije v aplikaciji PG. V nasprotnem primeru se prijave označijo za neveljavne.

Število prijavljenih sumov goljufij

V letu 2023 se je število prijav sumov goljufij v primerjavi z leti od 2015 dalje bistveno povečalo, saj je bilo doslej največ prejetih prijav v letu 2020, ko jih je bilo 211, med tem ko jih je bilo v letu 2023 že 288.

Takšna rast je verjetno posledica dejstva, da ZZZS omogoča prijavo sumov goljufij prek spletnega obrazca e-prijava. Poleg tega je ZZZS v letu 2023 še dodatno z javnimi obvestili pozival vse posameznike za prijavo zaznanih sumov nepravilnosti v zdravstvenem sistemu oz. sistemu OZZ (prijava se lahko poda na pristojne organe ZZZS ali s spletnim obrazcem). V obvestilih je bilo poudarjeno, da lahko posamezniki na spletnem portalu ZZZS za zavarovane osebe sami preverijo pravilnost evidentiranja in obračuna opravljenih storitev ali izdanih zdravil in medicinskih pripomočkov za njihovo zdravljenje v breme zdravstvenega zavarovanja.

Množičen odziv prijaviteljev kaže tudi na zaupanje ZZS, da bodo njihove prijave obravnavane.

Spremenile so se vrste prijav, obsežnejše in zahtevnejše so bile tudi obravnave podanih prijav. Po **vrstah prijav** se je, v primerjavi s prejšnjimi leti, delež prijav za kršitve navodil o ravnanju v času zadržanosti od dela (bolniški red) zmanjšal, povečal pa se je delež prijav, podanih zoper zaznane nepravilnosti na strani izvajalcev zdravstvenih storitev in dobaviteljev medicinskih pripomočkov (izvajalci). Prijave, ki se nanašajo na izvajalce, so lahko v primeru, če sum goljufije ni izkazan, tudi podlaga za planiranje finančno medicinskih nadzorov (FM nadzori) ali območnih nadzorov. Povečala so se tudi vprašanja oz. prošnje zavarovanih oseb, s ciljem, da bi čim prej prišli do informacije oz. rešitve svoje težave. Posamezni prijavitelji so zahtevali tudi takojšnje ukrepanje, kar pa ni vedno možno, saj je odvisno od področja, na katerega se prijava nanaša. Prijavitelji so na splošno opozarjali na težave v zdravstvu, na visoke dobičke dobaviteljev medicinske opreme, zdravil in izdelkov za osebno nego. Prav tako so opozorili na lažno telefonsko predstavljanje za delavce ZZS, ki so se želeli oglasiti na domu za ureditev kartice zdravstvenega zavarovanja, napotnic za specialiste in podobne izgovore.

Zoper ZZS so bile podane tri prijave, od tega ena na izdajo odločbe imenovanega zdravnika brez podlage, ena za mednarodno izterjavo neplačanih prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje in ena za neprimerno oz. nepravilno delovanje zaposlene. Dve prijavi nista bili utemeljeni, ena pa je bila rešena preko aplikacije Pohvale in pritožbe.

V obdobju od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 je bilo podanih skupno 288 prijav (209 v letu 2022), od tega en odstop Inšpektorata RS za delo in en po navadni pošti ter 286 e-prijav na spletni aplikaciji. 21 e-prijav je ostalo »neobdelanih« (26 v letu 2022), en sum goljufije je še v reševanju. Neobdelane prijave so večinoma prijave, ki so bile v povečanem številu prejete v zadnjih tednih leta 2023.

Okoli 70 % (80 % v letu 2022) prijav se nanaša na prijave nepravilnosti zavarovanih oseb v času bolniškega staleža (BS). Zunanji prijavitelji namreč množično (pretežno anonimno) prijavljajo sume različnih kršenj pravice do denarnih nadomestil oz. BS, ki pa se po dodatnih preverjanjih praviloma izkažejo za neutemeljene. V letu 2023 se je med prijavitelji povečalo število delodajalcev, ki težko pridobijo zaposlene in zagotovijo nadomeščanje odsotnosti zaradi BS. Gre zlasti za male delodajalce in socialno varstvene zavode.

Od skupno 286 e-prijav je bilo 15 prijav, ki so bile kot domnevni sumi goljufij nato obravnavane v aplikaciji PG. Na podlagi vsebinskega preverjanja vsakega primera posebej je bilo v koordinaciji z

Tabela 1. Prijave sumov goljufij na ZZS v letu 2022 in 2023.

Prijave	2022	2023
Število	209	288
Glede na vir:		
• redne aktivnosti	2	2
• e-prijave	207	286
Veljavne glede na vir:	10	17
• redne aktivnosti	2	2
• e-prijave	8	15
Neveljavne e-prijave:	173	250
• vsebinsko nepopolne	19	12
• ne gre za sum	125	210
• drugo	15	18
• podvojene	14	10
Neobdelane oz. še v postopku obdelave	26	22
Veljavne dodeljene:	10	17
• OE	10	16
• Direkcija, PE IC	0	1

vodji oz. direktorji organizacijskih enot prepoznanih skupno 250 neveljavnih e-prijav (199 v letu 2022). Od teh je bilo 12 vsebinsko nepopolnih, v 210 primerih se je na podlagi dodatnih preverjanj izkazalo, da sum goljufije ni podan, v 18 primerih so bili prepoznani drugi razlogi za neveljavnost, 10 primerov pa je bilo podvojenih (tabela 1).

Velik delež neveljavnih e-prijav je posledica dejstva, da prijave (večinoma gre za anonimne prijave) na spletni aplikaciji ne vzdržijo presoje zahtevanih pogojev utemeljenosti suma goljufije.

Vrste sumov goljufij, zaznana tveganja in ukrepi

V letu 2023 je bilo v aplikaciji PG obravnavanih 17 primerov sumov goljufij (10 v letu 2022), ki so jih obravnavale pristojne organizacijske enote. Od 17 obravnav je bilo zaključenih 16 in v večini primerih se je izkazala utemeljenost prijave (11 utemeljenih prijav od 16 zaključenih obravnav).

Največ obravnavanih sumov goljufij se nanaša na sume goljufij zavarovanih oseb (8), sledijo sumi goljufij izvajalcev zdravstvenih storitev (6) in sumi goljufij zavezancev za plačilo prispevkov OZZ (3).

Pri sumih goljufij zavarovanih oseb se je pet primerov nanašalo na kršitev bolniškega reda, eden na pridobitno delo, eden na ponarejeno zdravniško potrdilo in eden na krajo receptov.

Tabela 2. Vrste obravnavanih sumov goljufij na ZZS, 2022 in 2023.

Vrste sumov goljufij	2022	2023
1. sumi goljufij zavarovanih oseb:	3	8
• listinske poneverbe	0	1
• zlorabe BS	2	6
• zamenjava KZZ	1	0
• kraja (receptov)	0	1
2. sumi goljufij zavezancev:	2	3
• listinske poneverbe (obr. A1, M-1)	2	0
• za plačilo prispevka	0	0
• fiktivna zaposlitev	0	1
• prijava nezgode – poškodbe pri delu	0	1
• refundacija nadomestil	0	1
3. sumi goljufij izvajalcev ZS:	5	6
• pri obračunu	3	5
• drugo (okulistika/optika/MP/zdravila)	2	1
4. sumi goljufij pri izdaji zdravil (lekarne)	0	0
5. drugo (protipravno pridobivanje podatkov o ZZS številki)	0	0
SKUPAJ (obravnavani sumi):	10	17

Pri sumih goljufij izvajalcev zdravstvenih storitev so bile v ospredju različne nepravilnosti pri obračunu zdravstvenih storitev in neupravičeno zaračunavanje zdravstvenih storitev. Iz opisov podanih prijav sumov goljufij izhaja, da je verjetno povečano število prijav sumov goljufij v letu 2023, v primerjavi z letom 2022, zlasti zaradi povečanega vpogledovanja zavarovanih oseb na portal ZZS (slika 1) in zVEM. V posameznih primerih so prijave, ki se nanašajo na zaznane nepravilnosti izvajalcev zdravstvenih storitev, brez potrebnih podatkov za preveritev upravičenosti prijave, vendar pa so te prijave lahko indic za FM ali območni nadzor. Od šestih obravnavanih sumov goljufij izvajalcev zdravstvenih storitev se štiri nanašajo na neopravičeno zaračunavanje in nepravilno obračunane zdravstvene storitve, od tega so tri podane na podlagi vpogleda na portal ZZS in Z-vem (ena prijava utemeljena in dve neutemeljeni). Od ostalih dveh primerov se eden nanaša na predpisovanje zdravil

Ugotovljene nepravilnosti zaračunavanja zdravstvenih storitev na podlagi vpogledov na spletne portale s strani zavarovanih oseb so in bodo pomemben doprinos pri odkrivanju morebitnih goljufij izvajalcev zdravstvenih storitev, ki imajo lahko za posledico oškodovanje javnih sredstev.

z namenom preprodaje zdravil in drugi na nepravilnosti izvajanja nenujnih reševalnih prevozov.

Prav tako imajo doprinos prijave zaposlenih pri izvajalcih. Od šestih primerov so bile v treh primerih prijave utemeljene.

Sumi goljufij zavarovanih oseb

Izvajanje pridobitnega dela v času bolniškega staleža in kršitev bolniškega reda

Od osmih obravnavanih sumov goljufij se jih šest nanaša na izvajanje pridobitnega dela in kršitev bolniškega reda, od katerih samo ena prijava ni bila utemeljena.

Na sum zlorabe BS so preko spletne aplikacije e-prijave opozorili anonimni prijavitelji in v enem primeru delodajalec. V petih primerih je bil opravljen laični nadzor in v vseh primerih so bile ugotovljene kršitve bolniškega reda ter v posameznih primerih manjša premoženjska škoda (cca. 100 EUR), v enem primeru pa je bila zadeva v nadaljnje reševanje tudi odstopljena Inšpektoratu RS za delo. Pristojne organizacijske enote so v postopkih obravnav sumov goljufij ugotovile utemeljenost prijave, zaradi česar so bili kršiteljem na podlagi prvega odstavka 35. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju uvedeni postopki odvzema nadomestila za ugotovljene dneve opravljanja pridobitnega dela.

Ponarejeno zdravniško potrdilo in kraja receptov

Obema primeroma je skupno, da sta prijavi podani s strani zaposlenih delavk pri izvajalcu, ki sta ugotovili sum goljufije ter podali na ZZS e-prijavo suma goljufije. V skladu s 145. členom Zakona o kazenskem postopku so vsi državni organi in organizacije z javnimi pooblastili dolžni naznaniti kazniva dejanja, za katera se storilec preganja po uradni dolžnosti, če so o njih obveščeni ali če kako drugače zvedo zanje.

V prvem primeru je delavka, zaposlena v bolnišnici, posumila, da je pacientka kot opravičilo za nemožnost obiskovanja programa predložila ponarejeno zdravniško potrdilo od zdravnika iz zdravstvenega doma. Na podlagi naknadno zbranih dokazil je bilo s strani ZZS na pristojno okrožno državno tožilstvo podano naznanilo suma kaznivega dejanja ponarejanja listine.

V drugem primeru je zdravnica, zaposlena na Medicinski fakulteti, podala na ZZS - prijavo suma goljufije, in sicer, da ji je družinska članica ukradla blok receptov. Ugotovljena je bila premoženjska škoda v višini 50,00 EUR in napotitev prijaviteljice na prijavo policiji in seznanitev lekarn, da blokirajo recepte.

Slika 1. Prijave sumov goljufij nekatere zavarovane osebe podajo tudi na osnovi vpogleda v lastne podatke na spletnem portalu ZZZS na naslovu <https://moj.zzzs.si/>, kjer lahko same preverijo tudi pravilnost evidentiranja in obračuna opravljenih storitev ali izdanih zdravil in medicinskih pripomočkov za njihovo zdravljenje v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja.

V obeh primerih bi se prijaviteljci lahko obrnili na delodajalca ali sami podali naznanilo kaznivega dejanja.

Sumi goljufij izvajalcev zdravstvenih storitev

Od šestih obravnavanih sumov goljufij izvajalcev zdravstvenih storitev so bile tri prijave podane na podlagi vpogleda na portal ZZZS in Z-vem. Skupno vsem trem prijavam so navedeni kontaktni podatki, kar bistveno prispeva k uspešnejši obravnavi prijave ter morebitnemu ukrepanju. V treh primerih je bila prijava utemeljena (neopravičeno in nepravilno obračunani nenujni reševalni prevoz s spremljevalcem, nepravilno obračunavanje storitev referenčnih ambulant in zdravstveno vzgojnega centra, neopravičeno in nepravilno zaračunavanje storitev izreza kožnih sprememb) in v treh ni bila (neopravičeno zaračunavanje zobozdravstve-

nih storitev, neopravičeno zaračunane psihoterapije, predpisovanje zdravniških receptov z namenom preprodaje zdravil). V obravnavanih primerih so bili izvedeni trije FM nadzori, dva območna nadzora, podan je bil en predlog za uvedbo postopka o prekršku in podana ena naznanitev suma kaznivega dejanja organom kazenskega pregona.

Neopravičeno in nepravilno obračunani nenujni reševalni prevoz s spremljevalcem

Za neopravičeno in nepravilno obračunani nenujni reševalni prevoz s spremljevalcem je pristojna OE izvedla obsežen območni nadzor, v katerem je ugotovila upravičenost podane prijave. Ugotovitve nadzora so bile naslednje: ročni popravki razlogov obravnave na nalogih za nenujne ali sanitetne prevoze, nalogi brez podpisa oz. stampiljke zdravnika, v dveh primerih pa je bil spremljevalec istoča-

sno zaveden v dveh različnih avtomobilih, manjka podpis zdravnika, na nalogo so ročno popravljani prevozi, prevozi na / z dialize so obračunani kot nenujni reševalni prevozi s spremljevalcem, manjkajo podpisi zavarovanih oseb. Ugotovljeno je bilo za 564,94 EUR nepravilno obračunanih storitev. Prijavitelju je z informacijami in dokazili nudil pomoč zaposleni reševalec. Omeniti je potrebno, da so primeri izpostavljanja nepravilnosti s strani zaposlenih pri izvajalcih v porastu.

Nepravilno obračunavanje storitev referenčnih ambulant in zdravstveno vzgojnega centra

Prijava za nepravilno obračunavanje storitev referenčnih ambulant in zdravstveno vzgojnega centra je bila verjetno podana s strani zaposlenih v zdravstvenem domu. Izvedeni FM nadzor je pokazal večje število napak, zaradi česar je moral izvajalec izstaviti popravke za obvezno zdravstveno zavarovanje v višini 722,49 EUR.

Neopravičeno in nepravilno zaračunavanje storitev izreza kožnih sprememb

S strani zavarovane osebe z navedenimi vsemi kontaktnimi podatki, je bila dne 14. 3. 2023 prek spletne aplikacije e-prijave podana prijava suma goljufije, in sicer da je pri pregledu svojih podatkov na portalu Z-veem ugotovila, da sta vnesena dva posega, ki nista bila opravljena, niti nanju nikoli ni bila naročena. Navedla je, da je bila 13. 1. 2023 na posegu z napotnico Plastično-kirurški pregled - prvi. Da sta na isto napotnico vnesena še dva termina 16. in 17. 1. 2023, z enakim statusom, kot da sta bila izvedena. Zaradi suma zlorabe je želela preveritev zadeve.

Pristojna OE je takoj po prejemu prijave pozvala izvajalca k pojasnilu konkretnega primera evidentiranja storitev. Izvajalec je podal pojasnilo, da so zavarovani osebi na prvem pregledu odstranili tri kožna znamenja, ker pa na eno obravnavo lahko knjižijo samo eno storitev (odstranitev), so odprli še dve obravnavi v naslednjih dneh in ju obračunali ob prejemu izvida patohistološke preiskave odvzetega vzorca (laboratorijskega izvida). Izvajalec je po poizvedbi ZZZS glede prijavljenih nepravilnosti obračun dodatnih dveh obravnav zavarovane osebe storniral. Enako je, na podlagi zahteve ZZZS, da izvede popravke ostalih obračunov za identične primere obračuna zdravstvenih storitev v prvem trimesečju v letu 2023, posredoval popravke za navedeno obdobje, v skupni vrednosti 122.539,19 EUR.

Zoper izvajalca je bil odrejen izredni FM nadzor, v katerem se je ugotovila večkrat obračunana celostna storitev izrezanje benigne tvorbe kože, podkožnega tkiva ali celostna storitev izrezanja karcinoma kože. V tem nadzornem postopku je bilo ugotovljenih za 27.894,83 EUR nepravilnih obračunov v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja. Na osnutek zapisnika o izvedenem iz-

rednem nadzoru je izvajalec podal ugovor, ki ni bil upoštevan, zato je izvajalec moral za vse napačno obračunane storitve s skupnem znesku 27.894,83 EUR izdati ustrezne popravke obračuna v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja.

V izrednem FM nadzoru so bile ugotovljene številne nepravilnosti in sum protipravnega ravnanja izvajalca, in sicer:

- neutemeljen večkratni obračun zdravstvene storitve celostne obravnave, ki je bila glede na datume prejema vzorcev v laboratoriju, izvedena na isti datum, podobno kot pri zavarovani osebi, ki je podala prijavo,
- datumsko neskladje med datumom odvzema vzorca (izrezane kožne spremembe), kot je naveden v zdravstveni dokumentaciji izvajalca in datumom prejema tega vzorca, kot je naveden v izvidu laboratorija, ki je opravil preiskavo vzorca,
- obračun odstranitve estetskih kožnih sprememb v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja,
- obračun storitev v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja brez veljavne napotnice.

Navedene nepravilnosti so v nasprotju z določili Splošnega dogovora za leto 2022, Pravili obveznega zdravstvenega zavarovanja, Pogodbo o izvajanju programa zdravstvenih storitev za obdobje 2021 in Pogodbo o izvajanju programa zdravstvenih storitev za obdobje 2023 do 2027, Navodili za obračun, kjer je za obravnavo stanj (sum malignih znamenj) določen obračun plačevanja celostnih obravnav (več znamenj) in ne storitveni model - plačevanje vsakega izreza kožnega znamenja ločeno. Izvršena dejanja pomenijo tudi prirejanje medicinske dokumentacije, kot da je zavarovana oseba prišla na odstranitev znamenj več dni zapored, dejansko pa le enkrat, izvajalec pa si je posledično za vsak dan obračunal celostno obravnavo. Same zdravstvene storitve ekscizije kožnih znamenj so namreč plačane po realizaciji, kar je dodatno spodbujalo izvajalce k evidentiranju in obračunu storitev, vendar storitve niso bile opravljene skladno z medicinsko doktrino (celostna obravnava), niti z navodili za obračun. Vsa dejanja so bila izvršena s ciljem pridobitve protipravne premoženjske koristi, prav tako je izvajalec v škodo namensko zbranih sredstev za obvezno zdravstveno zavarovanje (javnih sredstev) omogočil zavarovani osebi zdravstveno storitev in jo v nadaljevanju obračunal ZZZS, čeprav taka storitev ni pravica iz obveznega zdravstvenega zavarovanja in bi moral ta znana mu pravila, tudi skladno s sklenjeno pogodbo z ZZZS, spoštovati.

Izvedenih je bilo več ukrepov:

- območni nadzor beleženja in obračuna zdravstvenih storitev, na podlagi katerega je bil izvajalec pozvan na odpravo neutemeljene-

ga obračuna istovrstnih obravnava v znesku 122.539,19 EUR,

- izredni FM nadzor na podlagi katerega so bili zahtevani popravki obračuna v skupnem znesku 27.894,83 EUR,
- naznanitev suma kaznivega dejanja Generalni policijski upravi,
- pridobitev mnenja RSK za dermatovenerologijo in seznanitev izvajalcev s smernicami napotovanja in obračuna izreza kožnih sprememb,
- podan predlog na MZ za trajno preoblikovanje pogodbeno dogovorjenega programa - za spremembo Pogodbe o izvajanju programa zdravstvenih storitev za obdobje 2023 – 2027,
- spremljanje beleženja izvajalca in posredovanja popravkov obračuna od podane prijave suma goljufije dalje.

Izpostavljeni primer suma goljufije je bil v letu 2023 najobsežnejši in najzahtevnejši, pri katerem je bilo potrebno sodelovanje večjega števila deležnikov, tako v okviru ZZS kot z zunanjimi institucijami. Postopek je bil s strani pristojne OE zelo dobro voden, popolno vsebinsko in listinsko dokumentiran v aplikaciji PG in je primer dobre prakse. Primer kaže tudi na pomembnost podaje podatkov, ki so nujno potrebni za preveritev prijave. Prav tako kaže na pomembnost preverjanja lastnih podatkov in spremljanja stroškov na portalih, na kar je javnost tekom leta obveščal Sektor za informiranje in odnosi z javnostmi.

Sumi goljufij zavezancev

Od treh prijav sta bili dve prijavi podani preko spletne aplikacije e-prijave, od tega ena s kontaktnimi podatki in ena anonimna, ena prijava, ki je bila prav anonimna, pa je bila posredovana s strani Inšpektorata RS za delo. Prijava suma goljufije pri izplačevanju refundacij, in sicer višjih zneskov, kot so se izplačevali delavcu, ni bila utemeljena. Prijava posredovana s strani Inšpektorata za delo, ki je še v reševanju, se nanaša na neopravičeno priznanje poškodbe pri delu za nazaj, ocenjena morebitna premoženjska škoda znaša 21.000,00 EUR. Za prijavo, ki se nanaša na fiktivno zaposlitev in je že rešena, je v nadaljevanju naveden kratek povzetek.

Fiktivna zaposlitev

Preko spletne aplikacije e-prijave je bila podana anonimna prijava suma goljufije, iz katere izhaja, da je podjetje zavarovano osebo prijavilo v obvezno zavarovanje za nazaj, da se je izplačevalo nadomestilo v višini, ki ni sorazmerno s prihodki podjetja. Pristojna OE je v postopku preverjanja utemeljenosti prijave izvedla z večjim številom deležnikov obsežnejši postopek, saj je bilo omenjeno tudi napeljevanje zaposlene v OE za prijavo za nazaj. Na podlagi pridobljenih podatkov in informacij znotraj OE, iz AJPes-a, Zavarovalnice Sava, Okrajnega sodišča, Okrožnega državnega tožilstva,

Evropska mreža za boj proti goljufijam in korupciji v zdravstvu (EHFCN), katere član je tudi ZZS, združuje različne vladne in nevladne organizacije iz držav EU, ki izvajajo nadzorne ali inšpekcijske dejavnosti v zdravstvu. Osnovni namen EHFCN je v odprti komunikaciji in z organizacijo spletnih izobraževanj ter konferenc omogočiti vsem članom izmenjavo ustreznih strokovnih informacij, znanj in izkušenj glede odkrivanja in preprečevanja goljufij ter korupcije v zdravstvu.

Inšpektorata RS za delo in zavarovane osebe se je ugotovilo, da ni bil opravljen predhodni zdravniški pregled, da gre za sum fiktivne zaposlitve zaradi pridobitve nadomestila plače zaradi poškodbe v prometni nesreči, da je prijava v obvezno zdravstveno zavarovanje podana za nazaj, da so refundacijski zahtevki za visoke zneske bruto nadomestil plač v primerjavi s poslovanjem podjetja z izgubo in sklenjeno pogodbo o zaposlitvi. Na podlagi ugotovitev je OE na Inšpektorat RS za delo podala predlog za inšpekcijski nadzor podjetja in naznanilo suma kaznivega dejanja organu kazenskega pregona. Ocenjena premoženjska škoda znaša 35.121,76 evra in predstavlja neopravičeno izplačana nadomestila plač.

Mednarodno sodelovanje

Evropska primera goljufij

Pacient, ki je imel dvojno državljanstvo, je povračilo stroškov za zdravljenje terminalnega raka v višini 300.000 EUR zahteval v obeh državah (edino zdravljenje, ki podaljšuje življenje – Yescarta).

Poljski par, ki je poslal več zahtevkov za manjše vsote, tudi za vsakdanje stroške, kot so hrana in oblačila, ker sta izkoristila jezikovne ovire.

Zakon o zaščiti prijaviteljev in postopek notranje prijave kršitev in zaščita prijaviteljev v ZZS

Zakon o zaščiti prijaviteljev (Uradni list RS, št. 16/23; ZZPri), ki je začel veljati 22. 2. 2023, celovito

in sistematično ureja področje prijave in obravnave kršitev, zaznanih v delovnem okolju, in zaščito prijaviteljev v primeru povračilnih ukrepov delodajalca. ZZPri uvaja sistem vzpostavitve notranjih in zunanjih poti za prijavo kršitev vseh predpisov, ki veljajo v Republiki Sloveniji, za katere so posamezniki izvedeli v okviru svojega delovnega okolja, ter zaščitne in podporne ukrepe za preprečitev ali odpravo povračilnih ukrepov, ki so jih prijavitelji deležni zaradi podane prijave.

ZZPri je določil obveznost za zavezance v javnem sektorju, da vzpostavijo prijavnne poti do 23. 5. 2023. **ZZS je v skladu z določbami ZZPri vzpostavil notranjo pot, o čemer so bili obveščeni vsi zaposleni.**

Po ZZPri lahko notranjo prijavo podajo fizične osebe, ki informacije o kršitvah pridobijo v svojem delovnem okolju. Kot delovno okolje se razume sedanje ali preteklo delovno in podobno razmerje.

Prijavitelji so lahko zaposleni v ZZS, člani organov upravljanja, zaposleni pri dobaviteljih, zunanjih izvajalcih idr.

ZZS je v Pravilniku o postopku notranje prijave kršitev in zaščiti prijaviteljev, podrobneje opredelil notranje poti za prijavo kršitev.

Prijave se podajo praviloma na obrazcu za prijavo kršitve in se na ZZS sprejemajo na različne načine: po e-pošti, po navadni pošti, osebno pri zaupniku, s spletnim obrazcem.

V prijavi kršitve prijavitelj navede vse podatke, s katerimi utemeljuje sum oziroma domnevo kršitve, lahko priloži tudi morebitna dokazila, če z njimi razpolaga.

V letu 2023 v ZZS ni bila prejeta nobena notranja prijava, ki bi izpolnjevala zakonske predpostavke in pogoje za zaščito prijavitelja iz ZZPri. Za primerjavo, tudi Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje po informacijah zaupnika v letu 2023 ni prejel nobene notranje prijave.

Pet minut za boljši jezik

TREBA/POTREBNO

Treba je delati in ukreniti vse **potrebno**.

Za kruh je **potrebna** moka, testo je **treba** mesiti.

Splošno navodilo pravi: obliko treba moramo uporabiti, če lahko stoji namesto oblike potrebno.

PREK/PREKO

Lahko gremo **čez** morje ali skočimo **čez** ograjo, vsekakor pa nekaj pošljemo **po** e-pošti ali **po** kurirju ali uredimo **na** spletni strani.

Izogibajmo se uporabi besed prek in preko v podobnih primerih, kot so navedeni zgoraj.

...

Ob naštevanju lahko namesto idr. ali ipd. uporabimo zgolj ... Danes moram v trgovino po kruh, mleko, kosmiče ...

Edino nestično ločilo v slovenščini je ločilo, ki je sestavljeno iz več ločil.

Z/IZ (NA/V)

Če smo zaposleni **na** ZZS, potem tudi pridemo **z** ZZS. Če gremo **v** pisarno, pa pridemo **iz** pisarne.

Tudi če uporabimo primer **s** področja financ, se je **z** 10 % nasmeškov na hodniku povečalo **na** 20 %.

Previdno torej z rabo predloga iz - pomislimo, ali je morda bolj prav s ali z.

OKRAJŠAVE

Na tržnici smo kupili ananas, banane, brokoli, cvetačo idr.

Pozimi nosimo plašč, kapo, rokavice itn., poleti pa kratke hlače in sončna očala.

Kadar uporabimo okrajšave, kot so ipd., itd., oz. itn. pazimo, da jim v sredini povedi ne postavimo spredaj vejice, na koncu povedi pa ne dodamo dodatne pike.

Mateja Zalar Oblak

Novi Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2)

Skoraj pet let smo čakali in konec leta 2022 le dočakali – novi Zakon o varstvu osebnih podatkov – ZVOP-2 (Ur. l. RS, št. 163/22). S sprejetjem tega zakona je tudi Slovenija, kot zadnja članica Evropske unije, določila Splošne uredbe o varstvu podatkov (GDPR) prenesla v nacionalno zakonodajo.

V novem Zakonu o varstvu osebnih podatkov se določbe GDPR, ki se neposredno uporablja od 25. 5. 2018, ne ponavljajo, ampak se le povezujejo oziroma se na njih napotuje. Dodatno pa ta zakon ureja določena področja, ki v GDPR niso posebej urejena. Ker veljata tako GDPR kot ZVOP-2, je treba določbe ZVOP-2 brati v luči GDPR.

Glavni cilj ZVOP-2 je izvrševanje določb GDPR in določitev nacionalne ureditve varstva osebnih podatkov, ki je opredeljena v 38. členu Ustave in s tem zagotoviti zakonitost obdelave osebnih podatkov na sistemski ravni. ZVOP-2 vključuje tudi določbe glede nadzora varstva osebnih podatkov in prekrškovnega kaznovanja glede kršitev varstva osebnih podatkov. Z ZVOP-2 je zagotovljeno, da se v največji možni meri **ohrani dosedanja visoka raven varstva osebnih podatkov** ter se omogoči uresničevanje temeljnih človekovih pravic.

Ključna področja, ki jih ZVOP-2 ureja, so pravne podlage za obdelavo osebnih podatkov, videonadzor, biometrija, varstvo osebnih podatkov umrlih, postopek obravnave pravic na prvi stopnji, nadzorni postopki Informacijskega pooblaščenca, po-

sredovanje osebnih podatkov, povezovanje zbirk osebnih podatkov, obdelave osebnih podatkov za znanstvenoraziskovalne, zgodovinsko-raziskovalne, statistične in arhivske namene ter omejitve pravic pri obdelavi osebnih podatkov za namene arhivskega delovanja in statističnega raziskovanja.

Pomembna novost ZVOP-2 je tudi ta, da omogoča **izrekanje visokih sankcij** po GDPR pravnim osebam, samostojnim podjetnikom posameznikom in posameznikom, ki samostojno opravljajo dejavnost, in sicer kot globe za prekrške po Zakonu o prekrških v višini in razponih, kot jih določa GDPR. Najvišja višina kazni tako sedaj znaša 20.000.000 evrov ali v primeru družbe 4 % skupnega svetovnega letnega prometa v preteklem proračunskem letu, odvisno kateri znesek je višji. Dodatno so v ZVOP-2 predpisane tudi sankcije za kršitve GDPR, ki so jih storile odgovorne osebe ali posamezniki. V kazenskih določbah ZVOP-2 so opredeljene tudi globe za kršitev določb ZVOP-2. Kot prekrškovni organ je določen Informacijski pooblaščenec RS.

ZVOP-2 vključuje tudi podrobnejše zahteve glede varnosti osebnih podatkov pri upravljavcih, ki obdelujejo velike količine **posebej občutljivih, zapurnih ali drugače varovanih podatkov**, vključno s posebnimi vrstami osebnih podatkov. ZVOP-2 tako **ZZZS** kot upravljavca informacijskega sistema, v katerem se izvajajo obdelave osebnih podatkov, ki so določene v zakonu, ki ureja področje obveznega zdravstvenega zavarovanja, uvršča med izvajalce posebnih obdelav. Za te izvajalce velja, da morajo obvezno pripravljati ocene vpliva na varstvo osebnih podatkov, do 26. 1. 2025 obvezno smiselno vzpostaviti uporabo določb o varnostnih zahtevah in priglasitvi incidentov iz zakona, ki ureja informacijsko varnost ter vzpostaviti in voditi dnevnik obdelave v skladu z zahtevami 22. člena ZVOP-2. Dodatno morajo tovrstni upravljavci do 26. 1. 2026 zagotoviti, da bo fizična lokacija hrambe njihovih osebnih podatkov znana v vseh fazah obdelave osebnih podatkov in omejena na področje Slovenije.

ZVOP-2, ki se uporablja od 26. 1. 2023, je ZZZS kot upravljavcu velikih količin posebne vrste osebnih podatkov, prinesel nove dolžnosti in naloge, ki jih bo treba v zakonsko določenih rokih izvesti in s tem nadalje zagotavljati zakonsko skladno obdelavo osebnih podatkov zavarovanih oseb v obveznem zdravstvenem zavarovanju.

Judita Mesarič

Informacijska varnost je odgovornost vsakega posameznika

Informacijska tehnologija je postala del našega vsakdanjika, njena uporaba nam lajša življenje, a hkrati povečuje številna tveganja. Za varnost lahko veliko naredimo sami.

Vsi imamo vsaj en mobilni telefon, ki ga uporabljamo za vse mogoče, še najmanj pa verjetno za klasično klicanje. V internet lahko poleg računalnikov povežemo pametne ure, hladilnike, pralne stroje, male gospodinjske aparate in še kaj. Digitalna tehnologija počasi prevzema naše življenje, avtomobili sami vozijo, pralni stroji nas opozarjajo, kdaj bo deževalo, hladilniki nas obveščajo, da je zmanjkalo mleka, pametne ure nas opozarjajo, da predolgo sedimo in še bi lahko naštevala. Za upravljanje naštetega tudi obstajajo priročne aplikacije, ki jih naložimo na telefon, ustvarimo uporabniški račun na proizvajalčevih spletnih straneh in že lahko na daljavo upravljamo naprave v svojem domu.

Uporaba tehnologije nam olajša življenje, hkrati pa se z uporabo pojavljajo vedno nova tveganja, ki se jih moramo naučiti obvladovati.

Informacijska varnost ni samo redna menjava gesel, temveč je tudi redno usposabljanje ter pridobivanje znanj in veščin za varno rabo informacijske tehnologije.

Zaupljiv posameznik vs. usposobljen uporabnik

Spletni napadalci in goljufi so se v začetnem obdobju spletnih napadov osredotočali predvsem na napade na tehnologijo, zato so proizvajalci tehnologije in strokovnjaki na področju zaščite naredili vse, da so tehnologijo zaščitili z dodatno tehnologijo za zaščito. Danes pa je **cilj spletnih napadalcev zaupljiv posameznik**, napadalci pa izkoriščajo njegovo naivnost, zaupljivost in ustrežljivost. Ni treba veliko, da takšen posameznik vtakne USB ključek v računalnik, klikne na spletno povezavo ali odgovori na sumljivo elektronsko pošto.

En sam klik na sumljivo povezavo lahko povzroči, da se na naš računalnik namesti škodljiva koda, ki se preko računalniškega omrežja lahko prenese tudi na druge računalnike. Tako kot se je fokus napadalcev iz tehnologije preusmeril na uporabnika, se tudi cilj napada iz povzročanja lokalne škode (npr. izbris ali kodiranje podatkov) preusmerja bolj v krajo osebnih podatkov in uporabniških pooblastil. Cilj sodobnih napadalcev je kraja identitet in pooblastil. Če jim uspešno uspe ukrasti identiteto direktorja in doseči, da njegova tajnica povsem legitimno (in nevede) nakaže na njihov račun velike zneske, je to veliko lažje zaslužen denar, kot da bi izbrisali datoteke ali jih zaklenili in potem z izsiljevanjem čakali, da denar mogoče dobijo ali pa tudi ne, če naletijo na okolje, kjer imajo podatke varovane tudi z varnostnimi kopijami in sploh ne razmišljajo, da bi plačali odkupnino.

Kraja gesla in uporaba ukradenega gesla za dostop v neko okolje je tudi najhitrejši in najmanj opazen način obvoda vseh tehnoloških zaščit.

Seveda se vsi takoj vprašamo, kako lahko ukradejo geslo, saj ga nimam nikjer napisanega. Sestava naših gesel je večinoma predvidljiva (imena, naslovi, imena ljubljencev, rojstni in drugi datumi ipd.). Največje težave pa ne predstavlja predvidljivost, temveč dejstvo, da **enaka ali zelo podobna gesla** uporabljamo za celo vrsto storitev od **družbenih omrežij, spletnih trgovin, elektronski pošti ipd.** Dovolj je, da na eni od spletnih strani, ki ni dovolj zaščitena, napadalci pridejo do uporabniških gesel. Težava pa je postala še večja z razširjanjem dela od doma, saj velikokrat službene računalnike doma uporabljamo tudi v zasebne namene izven delovnega časa in na način, da nismo povezani v službeno omrežje. Domača omrežja so načeloma manj zaščitena, v zasebnem času pa uporabljamo tudi več različnih spletnih storitev in se prijavljamo v družbena omrežja in na različne spletne storitve. S tem se naš **zasebni in službeni digitalni odtis na spletu združita in informacijska varnost kar naenkrat ni več odgovornost samo službenega, temveč tudi našega zasebnega informacijskega okolja.**

Verjamem, da smo vsi skupaj že utrujeni od nenehnega opozarjanja, menjave gesel, preverjanja,

ali je pošta varna, ukvarjanja z vedno novimi in novimi spletnimi nevarnostmi, vendar ne kaže, da bi se v prihodnosti to izboljšalo. Vedno bolj nam mora biti jasno, da med spletnim napadalcem in vso škodo, ki jo lahko povzroči, ter varnostjo naših podatkov stojimo samo mi – **ozaveščeni in izobraženi uporabniki**, ki vemo, kako pravilno in varno uporabljati informacijsko tehnologijo. Napadalci se zanašajo na našo nepoučenost, zaupljivost, navivnost in ustrežljivost, zato moramo postati še bolj osebno odgovorni za varnost naših podatkov.

Za uspešno obrambo pa je ključno, da dobro poz-

Raziskave kažejo, da je več kot 80 % vseh vdorov v informacijska okolja posledica kraje gesla.

namo spletnega »sovražnika« in njegove načine vojskovanja. Spodaj je naštetih nekaj **najpogostejših načinov, kako nam spletni sovražniki lahko povzročijo škodo in kako se bojevati proti temu.**

Izsiljevalski virusi (ransomware)

Namen izsiljevalskih virusov je, da ob namestitvi na naš računalnik in zagonu zašifrirajo datoteke, spletni napadalci pa od nas zahtevajo denar za njihovo odklepanje.

Kaj storiti?

Če se to zgodi, se lahko virus in s tem šifriranje datotek preneseta tudi na ostale računalnike v domačem ali službenem omrežju. Teh vrst virusov ni vedno mogoče odkriti, še preden bi se sprožili in začeli šifrirati datoteke. Zato je pomembno, da tako okužen računalnik čim prej izključimo iz računalniškega omrežja (izvlečemo omrežni kabel ali ga odjavimo iz wifi) in ugasnemo. Če se to zgodi na službenem računalniku, morate o tem obvestiti tudi pomoč uporabnikom.

Zlonamerna elektronska pošta

Spletni goljufi radi uporabljajo elektronsko pošto, ker jo lahko zastonj pošljejo na tisoče naslovnikov, dovolj pa je samo en naslovnik, ki klikne na povezavo, in je njihov mali trud lahko poplačan z veliko nagrado.

Kaj storiti?

V primeru, da dobimo sumljivo elektronsko pošto, naprej preverimo legitimnost naslovnika (podrobnosti), saj vemo, da se prikazano ime pošiljatelja v elektronski pošti lahko razlikuje od dejanskega

elektronskega naslova, s katerega je bila pošta poslana. Če nismo prepričani o legitimnosti pošte, je ne posredujemo nikomur in če ima pošta v vsebini povezavo, je v nobene primeru ne klikamo. Če takšno pošto dobimo na službeni naslov, lahko nanjo opozorimo pomoč uporabnikom, vendar je ne pošiljamo naprej, dokler ne dobimo navodil.

Spam - nezaželena pošta

Velikokrat dobimo povsem legitimno pošto z raznimi reklamnimi sporočili, sličicami ipd. Spletni goljufi v sličice »skrijejo« škodljivo kodo, ki se lahko namesti ob prenosu sličic v naš računalnik in goljufu na drugi strani pošilja razne podatke o nas in naših aktivnostih.

Kaj storiti?

V zavodovem okolju že imamo nameščeno zaščito, ki onemogoča avtomatičen prenos slik v elektronskih sporočilih. Za prenos oz. za ogled slik moramo poskrbeti 'ročno' s klikom za prenos. Pred prenosom moramo biti prepričani, da je sporočilo iz zaupanja vrednega vira, da s prenosom slike ne bomo ogrozili varnosti našega sistema.

Ribarjenje (phishing in spear phishing)

Phishing sporočila vedno zgledajo zelo legitima in verodostojna. Z njimi nas običajno zaskrbljeni pošiljatelj ali organizacija obveščata, da če ne pošljemo takoj številke kartice, TRR, gesla ali nakažemo denarja na to in to institucijo, bomo izgubili priložnost, denar, ugodnost itd. Običajno takšna sporočila tudi vsebujejo eno ali več povezav, kamor naj bi kliknili in vseh naših težav bo konec, pa še zadeli bomo na loteriji. Tudi tukaj spletni goljufi iščejo naivne žrtve in enako kot pri spamu, je pošiljanje 1000 sporočil zastonj, dovolj pa je samo en naiven uporabnik in je spletni goljuf dosegel svoj namen.

Spear phishing je enak način goljufije kot phishing, vendar smo v tem primeru ciljna žrtev mi – torej to sporočilo ni bilo poslano na 1000 naslovnikov, temveč samo nam in napadalec ga je opremil s takšnimi podatki, da je videti verodostojno. Običajno napadalci podatke o nas najlažje dobijo iz naših objav na družbenih omrežjih.

Kaj storiti?

Enako, kot pri spamu najprej preverimo verodostojnost pošiljatelja, nikakor ne klikamo na prilo-

ženo povezavo, posebej pa moramo v primerih takih prevar vključiti zdravo pamet in se vprašati, ali bi res naša banka od nas preko elektronske pošte zahtevala vpis gesla, ali smo res kaj naročili in moramo sedaj plačati poštnino, ali zgolj vpisati podatke transakcijskega računa in bomo dobili glavno nagrado ali zupuščino itd. Če takšno pošto dobimo na služben elektronski predal, seveda o tem nemudoma obvestimo pomoč uporabnikom in počakamo nadaljnja navodila.

Neobičajno počasno delovanje računalnika

Velikokrat imamo občutek, da računalnik nekaj »melje« v ozadju in da na splošno deluje veliko počasneje kot sicer. To je lahko povsem običajno, saj z uporabo računalnika nanj odlagamo vedno več vsebin, nameščamo programe. in s tem upočasnjujemo delovanje računalnika. Včasih je to lahko tudi posledica delovanja povsem legitimnih programov v ozadju (npr. protivirusna zaščita, prenos in nameščanje varnostnih popravkov), včasih pa lahko to kaže tudi na kakšna neželena dogajanja.

Kaj storiti?

Če imate občutek, da vaš službeni računalnik kar naenkrat deluje bistveno počasneje kot običajno in da se to delovanje ne vrne v običajno hitrost (npr. po ponovnem zagonu), potem lahko o tem obvestite pomoč uporabnikom in bodo pregledali, ali se slučajno na računalniku dogaja kaj sumljivega.

Uporaba enega uporabniškega računa za prijavo v več storitev

Velikokrat nam različne spletne storitve omogočajo prijavo z uporabniškim računom za prijavo v Facebook, omrežje X (prejšnji Twitter) ali v Gmail. Čeprav nam to na prvi pogled olajša prijavo in zmanjša število gesel, je s takšnim načinom vzpostavljanja novega računa povezana tudi nevarnost, da smo s tem potencialnim napadalcem omogočili dostop do svojih podatkov na družbenih omrežjih ali do drugih podatkov.

Kaj storiti?

Za vsako spletno storitev vzpostavimo svoj uporabniški račun s svojim geslom in ne uporabljamo že obstoječega računa (Facebook, X, Gmail) za prijavo.

Bolje preprečiti kot zdraviti

Zgoraj naštetu so napotki, kako ravnati, ko je spletni goljuf že našel pot do nas oziroma nam nastavl vabo. Najboljša pa je seveda **preventiva**, zato naj ponovim še nekaj zaščitnih ukrepov, ki bi se jih moral držati vsak odgovoren uporabnik, ki želi zaščititi svoje domače in službeno informacijsko okolje:

1. Za prijavo uporabljamo močna gesla, ki naj bodo različna za prijavo v različna okolja.
2. Ne prijavljajte se v javna ali nezaščiten wifi omrežja.
3. Ne onemogočajte vgrajene protivirusne ali druge zaščite.
4. Ne uporabljajte sumljivih nepreverjenih USB ključkov.
5. Ne prenašajte in nameščajte na računalnike nepreverjene (predvsem zastonske) programske opreme, ker je velikokrat ravno to vir okužbe.
6. Pri uporabi spletnih storitev, ki omogočajo vzpostavitev prijave z dvofaktorsko avtentikacijo, si vzpostavite takšen način prijave (npr. Gmail).

Za konec pa – spoznajmo svoj digitalni odtis

Vsaka naša aktivnost na spletu pušča sledi, ki jih je praktično nemogoče izbrisati. Vtipkajmo v brskalnik svoje ime in priimek in bomo videli, kaj splet o nas že ve. Mogoče bomo s tem odkrili tudi kakšen lažen uporabniški račun s svojim imenom ali pa ugotovili, da smo bili kdaj pri kakšni aktivnosti nepazljivi in smo pokazali ali povedali svetu več, kot smo želeli.

Naj letošnji prispevek zaključim z mislijo motivacijskega govornca Jima Rohna:

»Ne pustite, da vas učenje vodi le v znanje, naj vas vodi v dejanja.«

Iva Štirn

Seznam objavljenih pravnih aktov, navodil in okrožnic ZZS od januarja do decembra 2023

Za boljšo obveščenost zaposlenih objavljamo seznam pravnih aktov, navodil in okrožnic Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki so bili v obdobju od januarja do vključno decembra 2023 objavljeni ali vsebinsko posodobljeni v Lotus Notes aplikaciji »E-gradiva« (po kronološkem vrstnem redu glede na datum objave).

Ob tej priložnosti vse vsebinske skrbnike posameznih pravnih aktov na Direkciji pozivamo k dosledni in sprotni objavi vseh novih ali posodobljenih pravnih aktov v aplikaciji »E-gradiva« ter k rednemu posodabljanju neuradnih čistopisov pravnih aktov, ki so objavljeni na spletni strani ZZS (v skladu s predpisi o dostopu do informacij javnega značaja).

Pravni akti ZZS:

- Navodilo za obdelavo dokumentov obračuna zdravstvenih storitev in izdanih materialov (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 5. 1. 2023)
- Navodilo za obračun, vprašanja in odgovori, št. 1/2023 (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 9. 1. 2023)
- Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (neuradno prečiščeno besedilo št. 39) (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 11. 1. 2023)
- Pravilnik o računovodstvu (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 11. 1. 2023)
- Sklep o zdravstvenih stanjih in drugih pogojih za upravičenost do medicinskih pripomočkov iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 11. 1. 2023)
- Sklep o višini plačila nadzornikov ZZS, ki opravljajo finančno medicinske nadzore po pogodbi o delu (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 1. 2023)
- Finančni načrt ZZS za leto 2023 (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 17. 1. 2023)
- Pravilnik o sejinah in povračilih stroškov (neuradno prečiščeno besedilo št. 3) (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 1. 2023)
- Sklep o višini plačila izvedencem, ki izdajajo izvedenska mnenja v zvezi z uveljavljanjem pravice zavarovanih oseb do psa vodiča slepih (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 31. 1. 2023)
- Načrt neprekinjenega poslovanja in okrevanja poslovnih procesov ZZS (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 2. 2023)
- Politika upravljanja kriznih situacij (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 2. 2023)
- Pravilnik o službeni uporabi službenih in lastnih vozil (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 2. 2023)
- Sklep o določitvi seznama medicinskih pripomočkov, pri katerih lahko izbrani osebni zdravnik prenese pooblastilo za predpisovanja na druge zdravstvene delavce (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 2. 2023)
- Pooblaščenhi zdravniki za predpisovanje zdravil za zdravljenje hepatitisa B in C (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 2. 2023)
- Sklep o cenah letovanja v počitniških enotah ZZS - 2023 (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 3. 2023)
- Navodilo o povračilu in plačilu stroškov vrednosti zdravil in živil (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 23. 3. 2023)
- Organizacijsko navodilo o izvajanju tretjega odstavka 259. člena Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja na področju medicinskih pripomočkov, zobozdravstvenih in zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 4. 2023)
- Seznam zahtevnejših medicinskih pripomočkov (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 14. 4. 2023)
- Sklep o izbiri dobaviteljev za izvajanje programov izdaje in izposoje medicinskih pripomočkov (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 14. 4. 2023)
- Sklep o imenovanju oseb, ki so odgovorne za pravilno vodenje seznama daril (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 4. 2023)
- Organizacijsko navodilo o načinu dela pri obravnavi predlogov zobno-protetične rehabilitacije (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 10. 5. 2023)
- Pravilnik o postopku notranje prijave kršitev in zaščiti prijaviteljev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 5. 2023)
- Sklep o imenovanju nadzornih skupin (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 30. 5. 2023)

- Sklep o določitvi cenovnih standardov medicinskih pripomočkov iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 6. 2023)
- Sklep o določitvi najvišjih priznanih vrednosti za živila za posebne zdravstvene namene (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 7. 7. 2023)
- Sklep o določitvi odstotkov vrednosti zdravstvenih storitev, ki se zagotavljajo v obveznem zdravstvenem zavarovanju (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 7. 7. 2023)
- Načrt integritete ZZSZ (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 12. 7. 2023)
- Pravilnik o javnem naročanju (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 12. 7. 2023)
- Sklep o rokih plačil avansov v letu 2023 (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 19. 7. 2023)
- Sklep o izvajanju videonadzora ZZSZ na lokaciji Miklošičeva cesta 24 in Mala ulica 3, Ljubljana (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 8. 2023)
- Poslovnik Upravnega odbora Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 9. 2023)
- Navodilo za zajem in posredovanje podatkov iz Potrdil o upravičeni zadržanosti od dela v sistem on-line (eBOL) in Potrdil o upravičeni zadržanosti od dela za tuje zavarovane osebe (BOL za TZO) (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 8. 9. 2023)
- Pravilnik o varstvu osebnih podatkov (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 11. 9. 2023)
- Sklep o določitvi najvišjih priznanih vrednosti za skupine medsebojno zamenljivih zdravil in za terapevtske skupine zdravil (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 9. 2023)
- Navodilo za vodenje knjigovodske evidence in izterjavo prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje samoplačnikov (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 9. 2023)
- Sklep o določitvi seznama pooblaščenih zdravnikov za predpisovanje medicinskih pripomočkov (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 9. 2023)
- Navodilo za zajem in posredovanje podatkov iz elektronskih Potrdil o darovanju krvi (ePODK) (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 26. 9. 2023)
- Navodilo izvajalcem za uresničevanje pravice zavarovanih oseb do izbire osebnega zdravnika (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 10. 2023)
- Organizacijsko navodilo o sprejemu podatkov o izbranih zdravnikih, podatkov o nosečnostih ter podatkov o postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo, ki jih on-line v informacijski sistem Zavoda zapišejo izvajalci zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 10. 2023)
- Pravilnik o obrazcu in listinah za uresničevanje obveznega zdravstvenega zavarovanja (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 6. 10. 2023)
- Pravilnik o spremembah Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 9. 10. 2023)
- Politika revizijskih sledi v informacijskem sistemu ZZSZ (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 12. 10. 2023)
- Pravilnik o načrtovanju in letnem poročilu (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 12. 10. 2023)
- Spremembe in dopolnitev Poslovnika Skupščine Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 10. 2023)
- Sklep o načrtovanju in obračunavanju zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 19. 10. 2023)
- Sklep o določitvi cenovnih standardov medicinskih pripomočkov iz obveznega zdravstvenega zavarovanja; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 10. 2023)
- Sklep o določitvi seznama pooblaščenih zdravnikov za predpisovanje medicinskih pripomočkov; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 26. 10. 2023)
- Politika odnosov z dobavitelji; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 10. 2023)
- Politika varovanja informacijskih virov; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 10. 2023)
- Pravilnik o kartici zdravstvenega zavarovanja, profesionalni kartici in pooblastilih za branje in zapisovanje podatkov v zalednem sistemu (Neuradno prečiščeno besedilo); (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 11. 2023)
- Sklep o določitvi najvišjih priznanih vrednosti za skupine medsebojno zamenljivih zdravil in za terapevtske skupine zdravil; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 8. 11. 2023)
- Pravilnik o izvajanju regresnih postopkov; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 9. 11. 2023)
- Pravilnik o popisu in izrednem odpisu sredstev in obveznosti ter razpolaganju z odpisanimi premičninami; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 10. 11. 2023)
- Pravilnik o upravljanju z dokumentarnim gradivom (neuradno prečiščeno besedilo št. 4); (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 10. 11. 2023)
- Sklep o imenovanju nadzornih skupin; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 11. 2023)
- Navodilo o spremembah in dopolnitvah Navodila za uveljavljanje pravice zavarovanih oseb do prevoza z reševalnimi in drugimi vozili; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 11. 2023)
- Spremembi Organizacijskega navodila o načinu dela pri obravnavi predlogov zobno-protektivne rehabilitacije; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 11. 2023)
- Organizacijsko navodilo o sprejemu podatkov o izbranih zdravnikih, podatkov o nosečnostih ter podatkov o postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo, ki jih on-line v informacijski sistem Zavoda zapišejo izvajalci zdravstvenih storitev; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 11. 2023)
- Sklep o določitvi terapevtske skupine zdravil z adalimumabom; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 11. 2023)
- Spremembe in dopolnitve Navodila za uveljavljanje pravice zavarovanih oseb do zobno-protektivne rehabilitacije; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 11. 2023)
- Navodilo o spremembah in dopolnitvah Navodila za uveljavljanje pravice zavarovanih oseb do potnih stroškov in spremstva; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 11. 2023)
- Sklep o določitvi cenovnih standardov medicinskih pripomočkov iz obveznega zdravstvenega zavarovanja; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 30. 11. 2023)

- Sklep o objavi javnega razpisa programa izvajanja šolanja psov vodičev slepih zavarovanih oseb za obdobje od 1. 3. 2024 do 28. 2. 2029; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 4. 12. 2023)
- Sklep o imenovanju članov komisije za razvrščanje zdravil na liste; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 5. 12. 2023)
- Navodila za izvajanje 135.e, 135.f in 210. člena Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 12. 2023)
- Navodilo o povračilu in plačilu stroškov vrednosti zdravil in živil; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 12. 2023)
- Navodilo za izpolnjevanje listine Recept in listine Recept za osebno rabo; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 12. 2023)
- Pravilnik o receptih za osebno rabo; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 12. 2023)
- Sklep o rokih plačil avansov v letu 2024; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 12. 2023)
- Sklep o določitvi cenovnih standardov medicinskih pripomočkov iz obveznega zdravstvenega zavarovanja; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 19. 12. 2023)
- Sklep o medicinskih pripomočkih, zdravstvenih stanjih in drugih pogojih za upravičenost na obnovljivo naročilnico; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 12. 2023)
- Sklep o prenehanju veljavnosti Organizacijskega navodila o izvajanju tretjega odstavka 259. člena Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja na področju medicinskih pripomočkov, zobozdravstvenih in zdravstvenih storitev; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 12. 2023)
- Sklep o prenehanju veljavnosti Sklepa o pogojih pri zagotavljanju pravice do psa vodiča slepih; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 12. 2023)
- Pravilnik o razvrščanju zdravil na listo; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 12. 2023)
- Pravilnik o razvrščanju živil za posebne zdravstvene namene na listo; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 28. 12. 2023)
- Tehnično navodilo za elektronski prenos podatkov Centralne baze zdravil v obliki XML (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 31. 1. 2023)
- Tehnično navodilo za uporabo sistema on-line zdravstvenega zavarovanja (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 2. 2023)
- Okrožnica MP št. 1/2023: Novela Pravil OZZ in novela Sklepa o zdravstvenih stanjih in drugih pogojih - informacije za izvajalce zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 2. 2. 2023)
- Okrožnica MP št. 2/2023: Novela Pravil OZZ in novela Sklepa o zdravstvenih stanjih in drugih pogojih - informacije za dobavitelje (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 2. 2. 2023)
- Seznam izvajalcev specialne fizioterapevtske obravnave (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 2. 2023)
- Tehnično navodilo za pripravo in elektronsko izmenjevanje podatkov obračuna zdravstvenih storitev in izdanih materialov (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 2. 2023)
- Navodilo za preverjanje različice orodja Gemalto Classic Client (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 9. 2. 2023)
- Tehnični pogoji za delovanje on-line sistema (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 9. 2. 2023)
- Navodilo o profesionalni kartici in pooblastilih (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 10. 2. 2023)
- Navodila za uporabo orodja »Upravljanje kartice« za profesionalno kartico (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 2. 2023)
- Navodila za uporabo orodja »Upravljanje kartice« za kartico zdravstvenega zavarovanja (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 2. 2023)
- Uporabniško navodilo za podatkovna skladišča in aplikacije SPL ZUBOL (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 2. 2023)
- Uporabniško navodilo za podatkovno skladišče in aplikacijo MP (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 21. 2. 2023)
- Uporabniško navodilo za podatkovno skladišče in aplikacijo NADOM (Nadomestila plač) (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 21. 2. 2023)
- Uporabniško navodilo za podatkovna skladišča in aplikacijo ZOBO (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 2. 2023)
- Navodilo za uporabo portala ZZSZ za izvajalce in dobavitelje (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 6. 3. 2023)
- Navodilo o zagotavljanju servisiranja medicinskih pripomočkov v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 8. 3. 2023)
- Izvajanje 1. točke 25. člena Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja - estetski posegi (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 9. 3. 2023)
- Okrožnica ZAE 5/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 9. 3. 2023)
- Okrožnica ZAE 4/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 10. 3. 2023)
- Tehnično navodilo za prijavo s PK na portal »izvajalec.zzzs.si« (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 3. 2023)
- Baza znanja za RA pisarne in SPK (kvalificirana digitalna potrdila) (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 14. 3. 2023)

Okrožnice in navodila ZZSZ:

- Okrožnica ZAE 22/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 4. 1. 2023)
- Tehnično navodilo za pripravo in elektronsko izmenjevanje podatkov obračuna zdravstvenih storitev in izdanih materialov (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 4. 1. 2023)
- Okrožnica ZAE 1/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 10. 1. 2023)
- Uporabniško navodilo za podatkovno skladišče in aplikacijo ZAS KRON-OS (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 10. 1. 2023)
- Okrožnica ZAE 2/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 1. 2023)
- Izobraževanje za koderje - gradiva (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 1. 2023)
- Namestitvev in uporaba čitalnikov v sistemu kartice zdravstvenega zavarovanja (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 1. 2023)
- Okrožnica ZAE 3/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 1. 2023)

- Tehnično navodilo za elektronski prenos podatkov o izbranih osebnih zdravnikih (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 17. 3. 2023)
- Navodilo za odklepanje PK (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 3. 2023)
- Okrožnica ZAE 6/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 3. 2023)
- Tehnično navodilo za posredovanje podatkov o pripomočkih (artiklih) v elektronski obliki (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 3. 2023)
- Okrožnica MP št. 3/2023: Novela Pravil OZZ in novela Sklepa o zdravstvenih stanjih in drugih pogojih – uvedba sprememb 10. 5. 2023 (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 3. 2023)
- Okrožnica: Ortodontsko zdravljenje in ortopantomogramski posnetek (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 28. 3. 2023)
- Tehnično navodilo za uporabo spletne storitve za izmenjavo podatkovnih pošilk (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 4. 2023)
- Okrožnica: Izdaja napotnice za okulistične storitve (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 4. 2023)
- Navodilo za delo s prejetimi računi za obračun dodatkov za povečan obseg dela za posebne obremenitve in za zaposlitev dodatnega zdravstvenega kadra (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 4. 2023)
- Okrožnica ZAE 7/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 4. 2023)
- Okrožnica MP št. 4/2023 – začetek uporabe 10. 5. 2023 (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 21. 4. 2023)
- Evidentiranje podatkov v Centralni register podatkov o pacientih (CRPP) s strani izvajalcev na primarni ravni zdravstvene dejavnosti – odgovor MZ (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 9. 5. 2023)
- Okrožnica ZAE 8/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 11. 5. 2023)
- Okrožnica ZAE 9/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 5. 2023)
- Navodilo za obračun – STANDARDI KODIRANJA (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 30. 5. 2023)
- Navodilo za aplikacijo Pogodbe, LN aplikacijo pogodbe, pojasnila in usmeritve za izvajanje Dogovora (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 31. 5. 2023)
- Organizacijsko navodilo za izvajanje varnostnih presoj (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 9. 6. 2023)
- NAVODILO ZA OBRAČUN, vprašanja in odgovori, št. 2/2023 (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 6. 2023)
- Navodilo o profesionalni kartici in pooblastilih (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 6. 2023)
- Okrožnica ZAE 10/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 6. 2023)
- Okrožnica ZAE 11/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 5. 7. 2023)
- Navodilo o načinu izvajanja pravice do sobivanja v zdravstvenem zavodu ob hospitaliziranem otroku (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 7. 2023)
- Organizacijsko navodilo o načinu dela v zvezi z izvajanjem procesov na področju medicinskih pripomočkov (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 7. 2023)
- Navodilo o zagotavljanju funkcionalne ustreznosti medicinskih pripomočkov in zahtevnejših vozičkov (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 7. 2023)
- Okrožnica ZAE 12/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 7. 2023)
- Okrožnica MP in zdravila št. 5/2023 (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 11. 8. 2023)
- Začasna zadržanost od dela zaradi nege otroka – ugotavljanje pogojev – izjava (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 8. 2023)
- Nove strokovne smernice – vključenost otrok v vrtec / šolo glede na njihovo zdravstveno stanje (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 7. 9. 2023)
- Okrožnica ZAE 13/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 9. 2023)
- Okrožnica ZAE 14/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 9. 2023)
- Okrožnica ZAE 15/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 10. 2023)
- Okrožnica ZAE 16/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 5. 10. 2023)
- Telefonsko informiranje v multimedijem kontaktnem centru ZZS (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 9. 10. 2023)
- Navodila za uporabo rotacijske kosilnice (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 19. 10. 2023)
- Navodila za uporabo snežne freze (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 19. 10. 2023)
- Navodilo o profesionalni kartici in pooblastilih; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 10. 2023)
- Okrožnica MP ŠT. 6/2023 – Spremembe pri zagotavljanju slušnih aparatov; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 10. 2023)
- Okrožnica ZAE 17/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 8. 11. 2023)
- Navodilo o izdaji naročilnice za medicinski pripomoček in reverza za medicinski pripomoček; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 9. 11. 2023)
- Navodilo o izdaji naročilnice za medicinski pripomoček za izboljšanje vida; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 9. 11. 2023)
- Navodilo o zagotavljanju medicinskih pripomočkov za inkontinenco v socialnih in drugih zavodih na mesečno zbirno naročilnico; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 9. 11. 2023)
- Okrožnica ZAE 18/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 11. 2023)
- Okrožnica ZAE 19/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 11. 2023)
- Okrožnica ZAE 17/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 11. 2023)

- Okrožnica: Napotovanje na okulistične preglede zaradi ugotavljanja vida oziroma predpisovanja medicinskih pripomočkov za izboljšanje vida;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 28. 11. 2023)
- Okrožnica ZAE 20/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 30. 11. 2023)
- Navodilo za uporabo portala ZZSZ za izvajalce in dobavitelje;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 12. 12. 2023)
- Okrožnica MP št. 7/2023: Novela Pravil OZZ in novela Sklepa o zdravstvenih stanjih in drugih pogojih;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 12. 2023)
- Vsebinska in tehnična navodila za elektronsko izmenjevanje podatkov o medicinskih pripomočkih;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 12. 2023)
- Okrožnica: Obvestilo o spremembah in dopolnitvah Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 19. 12. 2023)
- Navodilo o profesionalni kartici in pooblastilih;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 12. 2023)
- Okrožnica ZAE 18/23: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 12. 2023)
- Politika Recono za kvalificirana digitalna potrdila na profesionalnih karticah;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 12. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti – OE MARIBOR
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 6. 6. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti – OE Novo mesto –izpostava TREBNJE
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 6. 6. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti -OE Celje – izpostava ŠMARJE PRI JELŠAH
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 7. 7. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženost – OE CELJE
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 7. 7. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti – OE LJUBLJANA – Izpostava VRHNIKA
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 7. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti – OE MARIBOR – Izpostava ORMOŽ
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 7. 2023)
- Požarni red – OE MARIBOR – izpostava PTUJ
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 7. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti – OE LJUBLJANA – izpostava Kočevje
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 30. 8. 2023)
- Seznam konferenčnih prostorov
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 9. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti – OE NOVO MESTO – izpostava ČRNOMELJ
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 9. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti- OE MARIBOR - izpostava ORMOŽ;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 10. 2023)
- Požarni red- OE MARIBOR - izpostava PTUJ ;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 10. 2023)
- Program dela za leto 2023;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 10. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti- OE MARIBOR - izpostava LENART;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 26. 10. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti- OE KOPER - izpostava PIRAN;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 7. 11. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti- OE KRANJ - izpostava ŠKOFJA LOKA;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 9. 11. 2023)
- Požarni red- OE LJUBLJANA - izpostava LOGATEC;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 9. 11. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti- OE LJUBLJANA - izpostava ZAGORJE;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 9. 11. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti- OE MURSKA SOBOTA - izpostava LJUTOMER;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 9. 11. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti- OE NOVO MESTO - izpostava METLIKA;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 9. 11. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti- OE KRŠKO - izpostava BREŽICE;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 10. 11. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti- OE KRŠKO;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 10. 11. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti- OE LJUBLJANA - izpostava TRBOVLJE;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 10. 11. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti- OE KRANJ - izpostava RADOVLJICA;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 12. 11. 2023)

Drugi dokumenti ZZSZ:

- Datumi izplačila plač 2023
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 2. 1. 2023)
- Katalog internih izobraževalnih programov 2023
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 1. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti – OE KRANJ -izpostava TRŽIČ
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 31. 1. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti – OE LJUBLJANA – izpostava KAMNIK
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 31. 1. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti – OE Kranj
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 2. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti – OE Ljubljana – Izpostava DOMŽALE
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 2. 2023)
- Plan izobraževanja 2023
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 2. 2023)
- Poročilo o uresničevanju Programa dela I-XII 2022 – kazalci
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 3. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti – OE Novo mesto
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 11. 4. 2023)
- Načrt promocije zdravja na delovnem mestu
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 21. 4. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti – OE Ljubljana – izpostava TRBOVLJE
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 30. 5. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti – OE Koper – Kreljeva ulica 1
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 6. 6. 2023)

- Požarni red in ocena požarne ogroženosti- OE CELJE - izpostava ŽALEC; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 11. 2023)
- Rokovnik ZR 2023; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 12. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti- OE CELJE - izpostava ŠENTJUR PRI CELJU; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 7. 12. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti- OE CELJE - izpostava ŠMARJE PRI JELŠAH; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 7. 12. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti- OE KOPER - izpostava ILIRSKA BISTRICA; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 7. 12. 2023)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti- OE KOPER - izpostava SEŽANA; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 7. 12. 2023)
- Navodila za uporabo avtomatskih drsnih vrat; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 12. 2023)
- Navodila za uporabo pihalnika; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 12. 2023)
- Navodila za uporabo skobeljnega stroja; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 12. 2023)
- Navodila za uporabo visokotlačnega čistilca; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 12. 2023)
- Navodilo za uporabo baterijske verižne žage; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 12. 2023)
- Navodilo za uporabo industrijskega sesalca; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 12. 2023)
- Navodilo za uporabo kotne brusilke; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 12. 2023)
- Navodilo za uporabo motornih škarij za živo mejo; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 12. 2023)
- Navodilo za uporabo nitne kosilnice; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 12. 2023)
- Navodilo za uporabo vbodne žage; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 12. 2023)
- Program praktičnega usposabljanja delavcev za varno delo; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 12. 2023)
- Datumi izplačila plač 2024; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 26. 12. 2023)
- Rokovnik za zaključek leta 2023 - prispevki samoplačniki; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 12. 2023)
- Načrt promocije zdravja na delovnem mestu; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 29. 12. 2023)
- Dializa – mnenje Ministrstva za zdravje iz Avstralije (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 2. 2. 2023)
- Dializa-mnenje Ministrstva za zdravje Republike Slovenije (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 2. 2. 2023)
- Navodilo za izvajanje Sporazuma o zagotavljanju zdravstvenega varstva med Vlado Republike Slovenije in Vlado Avstralije (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 2. 2. 2023)
- Sporazum in Dogovor o izvajanju sporazuma o zagotavljanju zdravstvenega varstva med Vlado Republike Slovenije in Vlado Avstralije (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 2. 2. 2023)
- Izstopni sporazum in Sporazum o trgovini in sodelovanju – Protokol o koordinaciji sistemov socialne varnosti (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 2. 2023)
- Sporazum o izstopu Združenega Kraljestva Velike Britanije in Severne Irske iz EU – Smernice in navodila (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 2. 2023)
- Uveljavitev Izstopnega sporazuma in Sporazuma o trgovini in sodelovanju-Protokol o koordinaciji sistemov socialne varnosti (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 2. 2023)
- SRBIJA – Protokol o elektronski izmenjavi podatkov, ki zadevajo obračunavanje stroškov zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 8. 5. 2023)
- SRBIJA – zapisniki razgovorov organov za zvezo Republike Slovenije in Republike Srbije na področju zdravstvenega zavarovanja (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 8. 5. 2023)
- Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2023 (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 10. 5. 2023)
- SRBIJA – Protokol o elektronski izmenjavi podatkov, ki zadevajo obračunavanje stroškov zdravstvenih storitev (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 11. 5. 2023)
- Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2023 – 2; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 7. 11. 2023)
- Dogovor o preskrbi z medicinskimi pripomočki; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 11. 2023)

Dogovori, sklenjeni z drugimi partnerji:

- Uredba o spremembah in dopolnitvi Uredbe o določitvi programov storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, opredelitev zmogljivosti, potrebnih za njegovo izvajanje, in določitev obsega sredstev za leto 2022 (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 4. 1. 2023)
- Uredba o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2023 (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 1. 2023)

Vir: ZZS, Lotus Notes aplikacija E-gradiva.

Nina Samec Hartman, Lenka Vojnovič

Podpisan nov dogovor o preskrbi z medicinskimi pripomočki

ZZZS in združenja dobaviteljev smo sklenili poseben Dogovor o preskrbi z medicinskimi pripomočki (Dogovor o MP) in ga podpisali 8. novembra 2023 na sedežu ZZZS v Ljubljani.

Nov Dogovor o MP skladno z določili 63.a člena ZZZV za preskrbo z medicinskimi pripomočki **ureja medsebojne pravice in obveznosti** glede na spremembe, ki so v zadnjih letih nastale na področju pravic zavarovanih oseb do medicinskih pripomočkov (MP). Dogovor ne posega v pravice zavarovanih oseb do MP iz OZZ, ki so urejene v drugih aktih ZZZS, ampak določa njihovo izvajanje.

Pri pripravi novega besedila Dogovora o MP so kot združenja dobaviteljev sodelovale Trgovinska zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Lekarniška zbornica Slovenije in tokrat prvič Gospodarska zbornica Slovenije, Zbornica Medtech Slovenije.

Nov Dogovor o MP med drugimi prinaša naslednje pomembnejše **novosti**:

- Na javni razpis za MP se lahko prijavi le ponudnik (razen izvajalcev lekarniške dejavnosti), ki že vsaj 90 dni izvaja promet z MP, kar pomeni, da je vpisan kot distributer za MP pri Javni agenciji RS za zdravila in medicinske pripomočke. Po novem bodo pogodbeni partnerji

Slika 1. Podpisniki dogovora z leve proti desni: Danijel Lamperger, generalni direktor OZS, Mija Lapornik, izvršna direktorica TZS, doc. dr. Tatjana Mlakar, generalna direktorica ZZZS, mag. Darja Potočnik Benčič, predsednica LZS, Polona Mežan, direktorica GZS Zbornice MedTech Slovenija in Jasna Šturm, vodja stebra, GZS Zbornice MedTech Slovenija.

lahko postali le poslovni subjekti, ki imajo že izkušnje z izdajo določenih MP.

- Vsi tisti ponudniki in dobavitelji, ki bodo želeli zagotavljati MP, ki so izdelani za posamezno zavarovano osebo, bodo morali biti vpisani v ustrezne registre, kot to zahteva nova uredba EU na področju MP. Ob upoštevanju zdravstvenega stanja zavarovane osebe, individualnih meritev in izdelanega načrta za MP, bodo zavarovane osebe prejele MP, izdelane posebej za nje. Ustreznost MP bo potrdila za to ustrezno usposobljena oseba.
- Poenostavitve za urejanje izdajnih mest in delovnih časov, saj je izdaja oziroma izposoja lahko izvaja na vseh izdajnih mestih, ki so vpisana v AJPES.
- Vsi dobavitelji podatke o spremembah MP pošiljajo elektronsko in ne več po pošti (USB ali CD).
- Na novo so opredeljene kršitve pogodbenih obveznosti. Vodilo je, da se kot lažje kršitve pogodbenih obveznosti štejejo določena dejanja dobaviteljev, ki se nanašajo na samo izdajno mesto. Kršitve, ki se nanašajo na neizpolnjevanje svojih obveznosti v odnosu do zavarovane osebe, se štejejo za težje kršitve pogodbenih obveznosti.
- ZZZS v primerih težjih kršitev najprej izreče dobavitelju največ en opomin, nato pa za vsako kršitev zaračuna pogodbeno kazen v višini 500 evrov. Kot težja kršitev se šteje na primer, da dobavitelj od zavarovane osebe zahteva doplačilo v primeru uveljavljanja pravice do MP v višjem standardu brez pisnega soglasja, kot to določajo Pravila; če izda zavarovani osebi manjšo količino od količine, do katere je upravičena, razliko do količine, do katere je upravičena, pa zaračuna zavarovani osebi itd. Ko gre za več kot trikrat ugotovljeno težjo kršitev, lahko ZZZS odpove pogodbo z dobaviteljem z enomesečnim odpovednim rokom. V tem primeru dobavitelj 5 let ne more skleniti nove pogodbe z ZZZS.
- Za razlago določil Dogovora o MP se po novem lahko imenuje komisija, ki lahko glede posameznega vprašanja odobri odstop od določil Dogovora o MP.

Dogovor MP se je začel uporabljati 1. decembra 2023. Na podlagi novega Dogovora o MP bodo z vsemi dobavitelji sklenjene nove pogodbe, ki se bodo uporabljale od 1. februarja 2024 dalje.

Karmen Grom Kenk

Novosti v modelih plačevanja v letu 2024

ZZZS je v letu 2023 dokončal in predlagal za uvedbo v letu 2024 dva nova modela plačevanja v specialistično ambulantnih dejavnostih, poleg tega pa dopolnil tudi obstoječe modele plačevanja na primarni in sekundarni ravni.

V sodelovanju z Razširjenim strokovnim kolegijem za nevrologijo je ZZZS prenovil **model plačevanja ambulantnih nevroloških storitev**. Vsebina novih storitev je usklajena z vsebino dela nevrološke ambulante ter ambulante nevrofiziologije z EEG in EMG. Cene storitev obsegajo stroške dela, materialne stroške in amortizacijo ter so opredeljene na podlagi stroškov izvajalcev in dodatnih analiz. ZZZS predlaga, da se ambulantne nevrološke storitve še naprej plačujejo po realizaciji. Z novim modelom plačevanja ZZZS spodbuja izvajanje prvih (celotnih) pregledov in s tem skrajševanje čakalnih dob.

ZZZS je v celoti prenovil tudi **model plačevanja v ambulantni nefrologiji**. Kronična ledvična bolezen (KLB) postaja v celotni Evropi naraščajoč zdravstveni in stroškovni izziv, saj je povezana z veliko obolevnostjo, smrtnostjo in stroški zdravljenja. Za preprečevanje nastanka oz. čim kasnejši nastanek ledvične odpovedi kot končnega stanja poteka KLB je pomembno zgodnje odkrivanje bolezni, hitra diagnostika in zdravljenje, intervencija

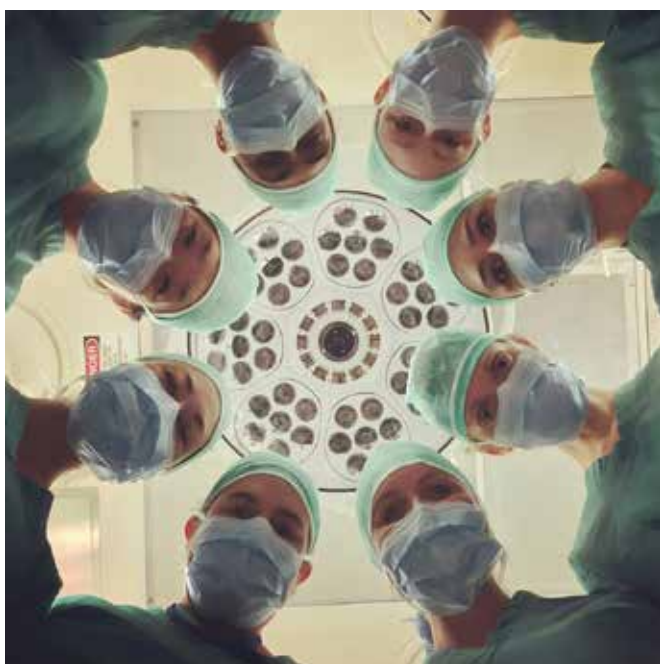
dietetika in opolnomočenje bolnikov. Zato je ZZZS na podlagi sodelovanja z Razširjenim strokovnim kolegijem internističnih strok pripravil nov model plačevanja nefrologije. Model vključuje povsem prenovljene storitve, ki povzemajo vsebino dela v sodobni nefrološki ambulanti, s cenami, ki so opredeljene na podlagi stroškov izvajalcev in dodatnih analiz.

Na področju **ambulant družinske medicine** se je na novo opredelil normativ dela za diplomirane medicinske sestre, to je za obračun njihovega dela v t.i. referenčni ambulanti. Diferencirale so se tudi cene teh storitev, in sicer glede na njihovo trajanje. Z Razširjenim strokovnim kolegijem za družinsko medicino je ZZZS opredelil tudi nove storitve za obračun zdravniškega dela v ambulanti. Gre za pet posegov, ki bi jih izvajali zdravniki na primarni ravni in s tem bi se zmanjšalo napotovanje na sekundarno raven.

Na primarni in sekundarni ravni zdravstvene dejavnosti je ZZZS prenovil seznam storitev za obračun **antikoagulantnega zdravljenja bolnikov**. Dosedanji nabor storitev je namreč vsebinsko zastarel, prav tako tudi cene storitev. Zato predvsem izvajalci na primarni ravni niso bili stimulirani za obravnavo bolnikov, ki potrebujejo antikoagulantno zdravljenje.

Ostale dopolnitve modelov plačevanja se nanašajo na naslednje dejavnosti:

- **Fizioterapija:** povečanje cene specialne fizioterapevtske obravnave, ki v okviru fizioterapevtske dejavnosti predstavlja storitev z največ kadrovskega virov, tako v smislu povprečnega časa trajanja kot tudi izobrazbe.
- **Dermatologija, pnevmologija in revmatologija v specialistično ambulantni dejavnosti:** nove storitve za obračun opravljenega dela in višje cene nekaterih storitev z namenom njihovega spodbujanja.
- **Dializna dejavnost:** nova storitev za obračun hemodiafiltracije na domu.
- **Zobozdravstvo:** nove storitve in posodobitve obstoječih na področju primarne endodontije in snemne protetike.
- **Centri za duševno zdravje:** prehod z delno pavšalnega plačevanja programa na plačevanje po opravljenih storitvah in zato delno znižanje normativa dela.

Dalibor Gavrić

Podatkovna konferenca »Crunch Conference« v Budimpešti

5. in 6. novembra 2023

V novembru 2023 sem se udeležil konference v Budimpešti, imenovane Comapss Tech Summit Crunch Conference. Dogodek, ki je trajal dva dni, je bil razdeljen na pet prizorišč, vsako s svojo temo, vsa pa so bila povezana s področjema podatkov in informacijske tehnologije.

Konferenca je bila odlično organizirana in je potekala v prostorih železniškega muzeja. Že v skupnem prostoru so se predstavljala številna podjetja, kar kaže na hitro rast področja podatkovne znanosti. Med predstavljenimi podjetji so bila tista, ki uporabljajo podatke za razvoj svojih izdelkov ali storitev, kar na prvi pogled morda ni očitno. Primeri takšnih podjetij so Continental (bolj znan po avtomobilskih gumah), ki razvija sisteme za samo-vozeča vozila, ter Zeiss, Ericsson in drugi.

Na prizorišču **podatkovne analitike**, ki je bilo za ZZS najbolj zanimivo, so bile predstavljene različne teme, kot so učinkovita predstavitev podatkov, podatkovna infrastruktura, organizacija in vodenje

podatkovnih timov ter izmenjava podatkov med organizacijami. Posebej zanimiva je bila predstavitve o merjenju učinkovitosti samopostrežne analitike, ki je, kot je pojasnil predavatelj, v vseh organizacijah težko merljiva. Kljub temu je pomembno, da se zavedamo različnih ravni znanja uporabnikov samopostrežne analitike in temu prilagodimo kazalce učinkovitosti. Izpostavljeno je bilo tudi sodelovanje podatkovnih inženirjev s poslovnimi uporabniki, kar je ključno za razumevanje njihovih ciljev, potreb in želja glede uporabe podatkov.

Konferenca je potrdila, kar lahko zasledimo v medijih in literaturi ter ugotavljamo z lastnimi izkušnjami: uporaba podatkov se širi na vse sfere delovanja podjetij in družbe na načine, ki si jih pogosto niti ne predstavljamo. Po drugi strani pa so kljub napredni uporabi podatkov in hitremu razvoju sistemov, ki temeljijo na strojnem učenju, **osnova za uspeh še vedno kakovostni, točni in pravočasno dostopni podatki.**

Slika 1. Utrinek s predavanja na konferenci.

Matjaž Likar, Branko Rudolf

Strategija informatike ZZZS

Stari izrek pravi: »Če ne veš, kje se nahajaš, ti noben zemljevid ne bo pomagal. Če pa ne veš, kam hočeš, je vseeno, kam greš.« Za vsako organizacijo in tudi za vsakega posameznika je zato pomembno, da ima ideje in ambicije, kaj želi doseči, ustvariti ali kako se spremeniti. Nato pa mora najti način za uresničitev teh načrtov.

Zakaj potrebujemo strategijo informatike?

V aprilu 2023 smo v Področni enoti Informacijski center (PE IC) začeli pripravo Strategije informatike Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (Strategija informatike). Pri našem razmišljanju nas je vodilo to, da ima ZZZS izdelan Strateški razvojni program Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za obdobje od 2020 do 2025. Ta program uresničujemo tako, da najprej načrtujemo Program dela ZZZS za vsako posamezno leto, nato pa organiziramo aktivnosti za uresničitev postavljenih ciljev.

Informatika v ZZZS v začetku leta 2023 še ni imela svoje strategije, izvajala pa je strateške dejavnosti, ki prispevajo k doseganju strateških ciljev ZZZS. Ker pa ima informatika eno od najpomembnejših podpornih funkcij za delovanje ZZZS, tako za uporabnike znotraj zavoda kot tudi za zunanje deležnike, smo se odločili, da oblikujemo posebno strategijo informatike, ki bo celovito obravnavala informacijsko tehnologijo, potrebna znanja in spretnosti, kadrovska vprašanja, načine organiziranosti in delovanja, hkrati pa bo usklajena s prej omenjeno krovno strategijo ZZZS.

In kaj s strategijo informatike pridobimo? Kakovostna strategija vključuje dobro **razumevanje sedanjih in prihodnjih potreb** zaposlenih ter še posebej potreb naših zavarovancev in drugih zunanjih deležnikov. Nadalje strategija vključuje pregled sedanjega stanja, družbenih in tehnoloških trendov ter analizo ostalih vplivov iz okolja. Na ta način okrepimo sposobnost proaktivnega delovanja, agilnost za nove priložnosti, sposobnost izkorišča-

nja lastnih potencialov in prilagodljivost ter odpornost na spremembe v okolju.

Kako smo pripravili strategijo informatike?

Pri pripravi strategije informatike smo že od vsega začetka vključevali številne sodelavke in sodelavce s področja informatike, zato smo organizirali devet delovnih skupin s skupno več kot štiridesetimi člani. Prav tako smo k sodelovanju povabili več kot trideset predstavnikov drugih vsebinskih in strokovnih področij ZZZS. Že prve predstavitve in delavnice so pokazale, kako pomembno je bilo vzpostaviti sodelovanje, medsebojno razumevanje ter usklajevanje idej o tem, kaj želimo doseči, kako, do kdaj. Prav tako smo stalno skrbeli za usklajenost med vizijo, poslanstvom, strateškimi usmeritvami in cilji. Razmišljali smo o prioritetah, kaj mora informatika delati in česa ne sme. Zavedali smo se tudi, da **strategija ni narejena enkrat za vselej**. Postopoma jo bomo spreminjali in dopolnjevali, ko bodo na razpolago nove pomembne informacije ali zahteve.

Vrednote

Na začetku strateškega razmišljanja smo precej pozornosti namenili skupnim idejam, ki so pomembno vodilo za dejavnost in vlogo informatike v ZZZS. Razmišljali smo o načinu delovanja, o postavitvi uporabnikov v središče pozornosti, o zagotavljanju podpore poslovanju ter o sodobnih informacijskih tehnologijah.

Načini delovanja

- agilnost
- etičnost
- odzivnost, operativnost, učinkovitost, doseganje rezultatov
- proaktivnost, inovativnost
- razvojna naravnost, gonilo razvoja
- trud, uspeh, trdnost
- timsko delo, sodelovanje
- prenos znanja

Podpora poslovanju

- kakovostne in moderne IT storitve
- digitalna zdravstvena preobrazba
- podpora vsebini, podpora procesom, racionalizacija procesov
- sodelovanje, povezljivost, podajanje idej
- obvladovanje zdravstvenih izzivov
- usklajenost (sinergije) z vsemi deležniki v zdravstvu
- predhodno sprejete politične odločitve

Usmerjenost k uporabnikom

- izboljšanje javnega zdravja in rezultatov bolnikov
- skrb za zavarovance
- storitve, dostopne vsem zavarovancem
- izboljšanje vrednosti zdravstvenih storitev za vse zavarovance
- informacijska varnost in zaupnost
- zadovoljstvo uporabnikov
- dobra (prijazna) uporabniška izkušnja

Tehnologija

- sodobna tehnologija (prihodnosti)
- stalno tehnološko posodabljanje
- nova orodja
- nove rešitve
- pravilnost, popolnost in razumljivost podatkov
- logika
- uporabnost podatkov, odzivni podatki

Na podlagi teh idej so bile izbrane najpomembnejše vrednote, ki vodijo delovanje informatike v ZZZS: **osredotočenost na potrebe in zadovoljstvo uporabnikov, kar bo doseženo s sodelovanjem pri razvoju inovativnih in učinkovitih rešitev in ob spoštovanju etičnih in strokovnih norm.**

Vizija in poslanstvo

Strateško načrtovanje smo nadaljevali z oblikovanjem vizije in poslanstva informatike. Pri tem smo skrbno pazili na usklajenost z vizijo in poslanstvom iz skupne krovne strategije ZZZS.

Vizija neke organizacije predstavlja dolgoročni pogled na okolje, v katerem deluje organizacija, in želeno prihodnjo sliko organizacije, ki je realna, kredibilna in ambiciozna. Vizija vključuje namen organizacije, njene vrednote, kot tudi vizionarske ideje. Vizija je pomembna med drugim zato, ker se z njo organizacija umešča v svojem okolju, ker je motivacijsko sredstvo za izvedbo poslanstva ter ciljev organizacije in ker predstavlja izziv za nove priložnosti.

Poslanstvo določa osnovni namen organizacije, po katerem se tudi razlikuje od drugih organizacij. Poslanstvo opisuje, zakaj organizacija obstaja in kaj je njena dejavnost, s katero uresničuje svojo vizijo. V njem je definirana sedanja dejavnost in želena prihodnja dejavnost organizacije. Poslanstvo je pomemben del strateškega upravljanja organizacije, saj daje smernice za način njenega vodenja.

Strateška analiza

Kot smo že poudarili, je za strateško načrtovanje zelo pomembno razumevanje sedanjega stanja. V strateški analizi so bile opravljene naslednje študije:

- Analiza veljavnih strateških dokumentov ZZZS.
- Pregled ključnih deležnikov in njihovih pričakovanj.
- Analiza kadrov in organiziranosti (znanj, izkušenj, kompetenc, izobraževanj, organiziranosti in procesov, izzivov in tveganj).
- Analiza vplivov (političnih, gospodarskih, družbenih, tehnoloških, zakonskih, okoljskih).

- Pregled IT sredstev (računalniška infrastruktura, omrežja, HW, sistemski SW, nadzorni SW, uporabniška programska oprema).
- Pregled uporabljenih metodologij in pristopov (načrtovanje, razvoj, testiranje IT rešitev/storitev).
- Pregled Informacijske varnosti, varovanja osebnih podatkov, upravljanja tveganj.

Najpomembnejše ugotovitve iz opravljenih strateških analiz prikazuje spodnja SWOT analiza (analiza prednosti, slabosti, priložnosti in groženj):

	V pomoč pri doseganju ciljev	Škodljivo za doseganje ciljev
Notranji vplivi (iz organizacije)	Prednosti (Strengths) <ul style="list-style-type: none"> • Vsebinsko poznavanje poslovnih področij in sektorjev ZZZS. • Izkušnje z uspešno izvedenimi nacionalnimi projekti na področju zdravstva. • Visok nivo znanja na številnih raznolikih tehničnih področjih. • Upravljanje in obvladovanje kompleksnega in največjega informacijskega sistema v slovenskem zdravstvu. 	Slabosti (Weaknesses) <ul style="list-style-type: none"> • Uporaba nekaterih starejših tehnologij (nepravočasno opuščanje in nadomeščanje z novimi). • Povečevanje kompleksnosti informacijskih sistemov. • Vrzel med potrebnimi in želenimi človeškimi viri (po strukturi in številu). • Povečevanje povprečne starosti zaposlenih. • Manj uspešno pridobivanje novih kadrovskih virov. • Organiziranost in poslovni procesi.
Zunanji vplivi (iz okolja)	Priložnosti (Opportunities) <ul style="list-style-type: none"> • Zagotavljanje dolgoročnih informacijskih strategij, upošteva sinergije vseh deležnikov. • Vključevanje v nacionalne programe in aktivnosti ostalih deležnikov v zdravstvu in širše (MDP). • Razpoložljivost novih tehnologij in ponudnikov. • Souporaba pripravljenih informacijskih rešitev ostalih deležnikov v zdravstvu in širše. • Uporaba mednarodnih standardov in dobrih praks za projekte. 	Grožnje (Threats) <ul style="list-style-type: none"> • Odvisnost od posameznih dobaviteljev. • Nestabilnost in kratkoročnost političnih odločitev. • Premalo domišljene zakonske podlage. • Umeščanje in opredelitev vloge ZZZS informatike v slovenskem zdravstvenem sistemu.

Ključne strateške usmeritve

Na podlagi strateške analize so bile določene ključne strateške usmeritve (SU). Strateške usmeritve je treba razumeti kot celoto več med seboj povezanih usmeritev. Sledenje strateškim usmeritvam na nižji ravni omogoča napredovanje na naslednjih ravneh.

Za vsako strateško usmeritev so bili nato predlagani strateški cilji (SC), ki sledijo tej strateški usmeritvi. Skupno je bilo definiranih dvanajset strateških ciljev.

Potrditev strategije informatike in naslednji koraki

Strategija informatike Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije je bila 19. 7. 2023 predstavljena kolegiju direktorjev ZZS in nato tudi formalno potrjena. Dokument vsebuje definicije poslanstva in vizije, povzetke strateških analiz ter strateške usmeritve in strateške cilje. Vodstvo PE IC je predstavilo načrt nadaljnjih korakov:

- Pripravo *Izvedbenega programa strategije informatike v ZZS*:
 - določitev ključnih kazalnikov uspešnosti za uresničitev strategije,
 - zbiranje in kategoriziranje projektov,
 - ovrednotenje in izbiranje projektov,
 - analiziranje tveganj in priprava odzivov,
 - določitev prioritet projektov.
- Potrditev *Izvedbenega programa strategije informatike v ZZS*.
- Pripravo prioriteten projektov:
 - vzpostavitev,
 - načrtovanje.
- Izvedbo prioriteten programov, spremljanje in osveževanje Izvedbenega programa ter projektov.

Do konca leta 2023 smo v okviru priprav Izvedbenega programa strategije informatike v ZZS izpeljali že šest od sedmih načrtovanih delavnic,

na katerih smo zbrali številne predloge projektov in drugih aktivnosti za doseganje strateških ciljev. V nadaljevanju nameravamo predlagane projekte kritično pregledati, izbrati najboljše predloge izvedljivih projektov, projektom določiti prioritete in začeti prve aktivnosti.

Izdelava Strategija informatike Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije je bila zelo kompleksna naloga, pri kateri je bilo bistvenega pomena dobro sodelovanje številnih sodelavk in sodelavcev ZZS, za kar se jim vodstvo PE IC iskreno zahvaljuje.

Zavedamo se, da je to šele prvi del priprav pred izvedbo prihodnjih zahtevnih nalog. Kot najpomembnejši dejavniki za uspešno uresničitev Strategije informatike bodo še naprej: podpora širšega vodstva ZZS in zaposlenih v PE IC, proaktivno sodelovanje z notranjimi in zunanji deležniki, uveljavitev projektne usmerjenosti organizacije, vzpostavitev pogojev za izvedbo potrebnih tehnoloških sprememb, zagotovitev kadrovskih virov in nadaljnji razvoj kompetenc.

**There Is No Artificial Intelligence
Without Human Intelligence**

Nives Meserko

Uspešna uvedba nove osebne izkaznice v sistem kartice zdravstvenega zavarovanja

Konec marca leta 2022 so na Ministrstvu za notranje zadeve (MNZ) začeli z izdajanjem nove osebne izkaznice. V skladu s podpisanim sporazumom med Ministrstvom za javno upravo, MNZ in Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) smo se na ZZZS zavezali, da bomo v osmih mesecih po uvedbi nove elektronske osebne izkaznice (eOI) nadgradili sistem kartice zdravstvenega zavarovanja (KZZ) tako, da bo omogočal pri izvajalcih zdravstvenih storitev (izvajalci) in pri dobaviteljih medicinskih pripomočkov (dobavitelji) tudi uporabo eOI. V letu 2023 smo tako na ZZZS razvili rešitve, ki **od aprila 2023 omogočajo uporabo eOI pri izvajalcih in dobaviteljih** in s tem postavili temelje za širšo uporabo sredstev elektronske identifikacije v sistemu KZZ.

Razvoj rešitev je terjal velik angažma ekip ZZZS, zato vsa pohvala sodelavcem Informacijskega centra za hitro in uspešno nadgradnjo sistema KZZ v letu 2023.

Zasledovali smo cilj, da smo sistem nadgradili tako, da so bile potrebne čim manjše prilagoditve programske opreme pri izvajalcih in dobaviteljih. Za uvedbo eOI smo morali **prilagoditi** naslednje komponente sistema on-line:

- knjižnica IHIS2:
 - branje identifikacijskih podatkov z eOI,
 - dodaten dostop do zalednega sistema, da lahko pridobimo podatke, kot so prebrani s KZZ,
 - dopolnitev podpisovanja varnostnega žetona (eliptična kriptografija),
- zaledni sistem:
 - ker eOI vsebuje zgolj digitalna potrdila z eliptično kriptografijo, je bilo treba nadgraditi kriptografski procesor,
 - za identifikacijo zavarovane osebe je bilo treba izdelati poizvedbo na strežnik MJU (REST servis) za pridobitev ključnega podatka (EŠEI),
 - za identifikacijo zavarovane osebe je bilo treba prilagoditi podatkovne baze
 - in prilagoditi sistem z dodatnimi programi.

Od lanskega leta je tako mogoča uporaba eOI, ki jo MNZ izdaja od marca leta 2022 dalje, tudi za uveljavljanje zdravstvenih storitev in to na popolnoma enak način kot s KZZ. Izvajalci, torej bolnišnice, zdravstveni domovi, lekarne ... in dobavitelji so od 3. aprila 2023 dalje pričeli s prilagoditvami in nadgradnjami svojih informacijskih rešitev. Velika večina izvajalcev je imela že v mesecu septembru 2023 svoj sistem prilagojen za uporabo eOI (vsi večji izvajalci).

To pomeni, da se državljani lahko sami odločimo, ali bomo pri uveljavljanju zdravstvenih storitev uporabili le eOI, KZZ ali pa oba dokumenta.

Na ZZZS pa vseeno nadaljujemo z izdajanjem KZZ in to iz več razlogov:

- osebna izkaznica namreč ni obvezen dokument in je plačljiva,
- nova osebna izkaznica, izdana otrokom do dopolnjenega 12. leta starosti, ni elektronska,
- ne morejo je pridobiti vse zavarovane osebe, ki so vključene v obvezno zdravstveno zavarovanje (npr. tujci).

Na ZZZS si prizadevamo, da tistim državljanom, ki že imajo eOI, ne bi več izdali nove KZZ. Zato smo želeli povezati evidence izdaj obeh dokumentov, vendar izmenjava podatkov o imetnikih eOI med ZZZS in MNZ za zdaj še ni mogoča. V okviru sklenjenega sporazuma bomo še naprej aktivno sodelovali s pristojnimi ministrstvi in nadaljevali aktivnosti, ki bi omogočile širšo uporabo eOI.

S sodelovanjem z zunanjimi strokovnjaki v Informacijskem centru raziskujemo in pripravljamo rešitve za uvedbo alternativnih možnosti elektronske identifikacije zavarovane osebe (namesto KZZ) za uveljavljanje zdravstvenih storitev po letu 2026. Do takrat pa bi želeli izkoristiti vse dane možnosti tako, da bi izdali čim manj KZZ in na ta način zmanjšali stroške, tako izdaje kot tudi njihovega pošiljanja.

mag. Mojca Hrovat

Interni izobraževalni programi v letu 2023

Znanje ni meja. Vedno najdemo prostor, kjer lahko še nekaj izvemo.

Albert Einstein

Okolje in čas, v katerem živimo, sta prežeta s spremembami, ki so postale naše stalnice. Nenehen razvoj tehnologije in sprejemanje nove zakonodaje zahtevata od nas stalno izpopolnjevanje, osvajanje novih znanj ter razvoj novih spretnosti in kompetenc. Na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) se zavedamo, da je vlaganje v izobraževanje zaposlenih zelo pomembno, saj je pridobivanje novih strokovnih znanj in veščin bistvenega pomena za uspešno in učinkovito opravljanje vsakodnevnih delovnih nalog in za doseganje optimalnih rezultatov.

V ta namen v ZZZS vsako leto skrbno načrtujemo finančna sredstva in izbiramo vsebine izobraževanj ter najboljše izvajalce. Tudi v letu 2023 smo k sodelovanju povabili izvajalce, ki so se v preteklosti že izkazali svojo strokovno usposobljenost in občutek za predajanje znanja. Pri izbiri izvajalcev vedno radi prisluhnemo željam in potrebam, ki jih pogosto izrazite v anketah po izvedenem izobraževanju.

Sledili smo Strateškemu razvojnemu programu ZZZS za obdobje od 2020 do 2025, v katerem je zapisan dolgoročni cilj: krepiti kadrovske potencial strokovne službe. Planiranje in izvajanje izobraževanj v letu 2023 je v celoti podpiralo ta cilj in usmeritve iz Programa dela ZZZS za leto 2023. V Katalogu internih izobraževalnih programov smo določili cilje, vsebine in ciljne skupine posameznih programov. Ker je izobraževanje živ proces, smo urnik sproti dopolnjevali in ažurirali ter izvajali tudi programe, ki so bili zaradi aktualnih razmer nujni, a jih nismo vnaprej zapisali v katalog. Pri programih za pridobivanje veščin in spretnosti smo dali največji poudarek obvladovanju medsebojne komunikacije ter komunikacije z zahtevnimi strankami. Prav tako smo se osredotočili na motivacijo zaposlenih na pripravljenost na spremembe in krepitvi ekipnega duha, vse s ciljem še boljšega sodelovanja in posledično doseganja ciljev.

Izobraževanja s področja dejavnosti ZZZS

Na področju poslovanja in dejavnosti ZZZS smo izvedli obsežen nabor programov, pri čemer smo največji poudarek namenili usposabljanju sodelavcev za pridobivanje funkcionalnih znanj, potrebnih za učinkovito izvajanje nalog v luči sprememb in dopolnitev zakonodaje ter uvedbe novih ali spremenjenih aplikacij. Izpeljali smo tudi številne računalniške tečaje, katerih cilj je bilo utrditi znanje in tako olajšati ter poenostaviti delo zaposlenih.

Pri oblikovanju vsebin in izvedbi večine internih usposabljanj za pridobivanje funkcionalnih znanj so sodelovali številni sodelavci ZZZS, ki so nesebično delili svoje bogato znanje s sodelavci, ki so ga potrebovali pri svojem delu. S tem so dodatno krepili vrednoto prenosa znanja in prispevali k skupni uspešnosti poslovanja ZZZS.

Zaradi nove oz. spremenjene zakonodaje in pravil smo izvedli naslednja usposabljanja:

Zaradi novosti na portalu SPOT in novosti na ZZZS, smo za sodelavce na področju nadomestil plač in sodelavce klicnega centra za nadomestila organizirali **DELAVNICO O NOVOSTIH NA PODROČJU OBRAČUNA NADOMESTIL PLAČ**. Izvajalka je bila **mag. Martina Copot**.

Zaradi vzpostavitve multimedijskega kontaktnega centra smo organizirali **DELAVNICE ZA INFORMATORJE MULTIMEDIJSKEGA KONTAKTNEGA CENTRA**, kjer je bila predstavljena uporaba spletne aplikacije kontaktnega centra, komuniciranje v kontaktnem centru in igra vlog, protokoli in vsebina, varstvo osebnih podatkov ter organizacija dela. Delavnici so izvedli **Lenka Vojnovič, mag. Mateja Zalar Oblak** ter predstavnik zunanjega izvajalca CDE d.o.o. **Mitja Zver** in **Jovan Maksić**.

DELAVNICE ZA DELAVCE NA PODROČJU UREJANJA ZAVAROVANJ IN MZZ smo zaradi sprejetja novega Zakona o čezmejnem izvajanju storitev organizirali za sodelavce s področja potrdil A1 in prijavno odjavnih služb. Delavnico sta izvedla **Grega Malec**, vodja Sektorja za delovne migracije, Direktorat za trg dela in zaposlovanje, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in **Tanja Peterlič**.

Zaradi sprejetja novega Pravilnika o javnem naročanju sta delavnico **JAVNA NAROČILA** izvedla **Matjaž Jamnik** in **Anja Jordan**. Podrobnejšo predstavitev posebnosti pri javnem naročanju pa je na drugi delavnici predstavila **Maja Prebil** iz organizacije PRENOS ZNANJA, Maja Prebil s.p.

PREDSTAVITEV DODATNEGA POKOJNINSKEGA ZAVAROVANJA je izvedla svetovalka iz Modre zavarovalnice **Slađana Stevanović**.

Za imenovane zdravnike in zdravnike zdravstvene komisije smo organizirali delavnico, kjer so bile podrobneje predstavljene pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja ter invalidskega zavarovanja v delu preostale delazmožnosti. Izvajalci so bili **Radmila Ilić**, **Špela Cerar**, **Mario Bartolac, dr. med.**, **Andreja Stušek** in **Biljana Marić Kovačević, dr. med.**

Izvedli smo dve učni delavnici za **FINANČNO MEDICINSKE NADZORNIKE**. Izvajalci so bili **mag. Jana Mrak, Janez Jeromen, Marica Ivič Alibegović, dr. med., mag. Aleksandra Bola Natek, Alenka Posega, dr. med., Tina Flego, Klara Žagar Škrjanc, Majda Povše, mag. Željko Valčič, Marjana Gaber, dr. med.**

Sprememba zakonodaje je botrovala k organizaciji delavnice **UKINITEV DOPOLNILNEGA ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA IN UVEDBA OBVEZNEGA ZDRAVSTVENEGA PRISPEVKA**, ki jo je v petih ponovitvah izvedla **mag. Martina Copot**.

Za osvežitev znanja iz splošnega upravnega postopka smo organizirali delavnico **VODENJE IN ODLOČANJE V UPRAVNIH ZADEVAH NA II. STOPNJI**, ki jo je za nas izvedel zunanji izvajalec **mag. Matjaž Remic**.

Izvedbi delavnice **ZAGOTAVLJANJE ZDRAVSTVENIH STORITEV V LETU 2023** je botrovala sprememba zakonodaje ter posodobitev postopka urejanja ordinacijskih časov. Izvajalci so bili **Sladjana Jelisavčič, Marjeta Trček, Darja Kušar, Mateja Ošina, Tomaž Marčun in Franc Osredkar**.

S sprejetjem nove Uredbe o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2023 je ZZZS postal prekrškovni

organ. Zato smo organizirali delavnico **STROKOVNO USPOSABLJANJE ZA VODENJE IN ODLOČANJE V PREKRŠKOVNEM POSTOPKU**. Delavnico so vodile sodnice **Suzana Gril, mag. Nuša Orel in mag. Barbara Mazovec Kšela**.

Usposabljanja za delo z novimi ali spremenjenimi aplikacijami:

Na delavnici **UPORABA ORODJA MICROSTRATEGY WEB** in **UPORABA ORODJA MICROSTRATEGY WEB Z DODATNIMI MOŽNOSTMI** je bila predstavljena uporaba orodja, ki se uporablja za dostop do podatkov v podatkovnem skladišču Zavodovega analitskega sistema. Delavnici sta vodila **Igor Urlep in Dalibor Gavrić**.

DELAVNICO ZA DELAVCE PORAVNAVE RAČUNOV smo organizirali z namenom, da se na konkretnih primerih prikaže analiza podatkov z uporabo programa ZAS in Excel. Izvajalec je bil **Dalibor Gavrić**.

OSNOVE OMREŽJA, kjer so zaposleni iz Področne enote Informacijski center spoznavali osnovne pojme konfiguracije omrežja, različne tipe mrežnih povezav in osnove funkcionalnosti nadzornih orodij, ki jih imamo v ZZZS. Delavnico je izvedel zunanji izvajalec **Peter Skube** iz podjetja NIL d. o. o.

Delavnico **ePODPISOVANJE V APLIKACIJI SPIS** sta izvedla **Matej Naglič in Zdenka Žgajnar** z namenom, da bi se povečala uporaba e-podpisa oziroma števila izdanih elektronskih dokumentov v aplikaciji SPIS. *Posnetek delavnice se nahaja v aplikaciji SPIS in ga najdete pod navodili.*

Na **DELAVNICI SAP** je bila predstavljena novost poročanja o plačilih na podlagi javnih naročil. Zaradi zakonskih zahtev in predpisanega načina poročanja na UJP smo na ZZZS izvedli programske dopolnitve predvsem v aplikaciji SAP in nekatere dopolnitve v aplikacijah. Na delavnici so bila predstavljena opozorila za sodelavce ZZZS, ki potrjujejo račune službe, ter novi pregledi v aplikacijah ZZZS (Prejeti računi za službo, Pogodbe za službo in Javna naročila). Predstavljeni so bili primeri knjiženja različnih poslovnih dogodkov z opozorili glede posebnosti, ki zagotovijo pravilno poročanje ter postopek poročanja na UJP. Delavnico je izvedla **Svetlana Savarin** v sodelovanju s sodelavkami **Urško Pavšek, Andrejko Štajnar in Simono Tomažič**.

Kot interni izobraževalni dan je bil za zaposlene iz Področne enote Informacijski center dvakrat organizirana delavnica **INFORMACIJSKA PODPORA POSLOVNIM PROCESOM**. Izvajalci so bili **Branko Rudolf, mag. Mateja Zalar-Oblak, Judita Mesarič, Robert Romšak, Borut Pohar in Tomaž Marčun**.

Veliko pozornost smo namenili izpopolnjevanju računalniških znanj, zato smo v sodelovanju s podjetjem B2 IT d.o.o. organizirali naslednje računalniške tečaje:

- **EXCEL - M365 NOVOSTI**, ki ga je izvedla **Andreja Hudej**.
- **EXCEL - TRIKI**, ki sta ga izvedla **Edin Buljubašič** in **Alan Batagelj**.
- **INTENZIVNA DELAVNICA WORD IN EXCEL**, ki ga je izvedel **Edin Buljubašič**.
- **DRUŽBENA OMREŽJA**, ki ga je izvedla **Andreja Hudej**.

V skladu z zakonodajo, ki pokriva **področje varnosti in zdravja pri delu**, so se na vseh območnih enotah, kjer je bilo to potrebno, izvajale vaje evakuacije, usposabljanja s področja varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požarom, usposabljanja odgovornih oseb za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije in usposabljanja za pravilno in varno uporabo delovne opreme.

Izobraževalni programi s področja veščin

Zunanja izvajalka **Suzana Poznič Čižmek** se je v preteklosti izkazala kot odlična predavateljica, zato smo jo tudi letos z veseljem povabili k sodelovanju. Za zaposlene na Območni enoti Ravne na Koroškem je izvedla delavnico **ČAS JE ZA ASERTIVNO KOMUNIKACIJO**, kjer je poudarek bil na jasnem, spoštljivem in neposrednem komuniciranju. Da bi čim bolje prenesli osvojene veščine asertivnega komuniciranja v prakso, smo organizirali še tri dodatne delavnice z naslovom **TRENING ASERTIVNE KOMUNIKACIJE**.

Na delavnici **INTERNA KOMUNIKACIJA, KI DA REZULTATE** so zaposleni iz Območne enote Maribor praktično obdelali ključna komunikacijska področja skozi trening, kar bo prispevalo k izboljšanju internega komuniciranja. In ker ima komunikacija svojo moč, bo to posledično vplivalo tudi na njihove odnose in zadovoljstvo na delovnem mestu. Izvedli smo pet ponovitev te delavnice.

Mnogim zaposlenim predstavlja velik izziv komuniciranje s strankami in poslovnimi partnerji, še posebej, če imajo avtoriteto ali visok položaj (na primer zdravniki, direktorji), kar lahko vzbudi strah. Posledica tega je občutek manjvrednosti ter nesamozavestna in neprepričljiva komunikacija. Z namenom, da zaposleni pridobijo samozavest in odločnost v komunikaciji, smo na Območni enoti Nova Gorica izvedli delavnico z naslovom **PROFESIONALNOST IN TOP 3 V KOMUNIKACIJI S STRANKAMI**, ki se je izvajala s tremi ponovitvami.

Zaposleni na Območni enoti Murska Sobota so pridobivali dragocene veščine na delavnici z naslovom **ODKRITA IN UČINKOVITA INTERNA KOMUNIKACIJA**, kjer so skozi praktične vaje in trening obravnavali ključna področja komunikacije. Pridobili so veščine, ki bodo pripomogle k še bolj

odprti in učinkoviti komunikaciji. Izvedli smo dve ponovitvi te uspešne delavnice.

Poslovna komunikacija obsega več ključnih veščin. Včasih nas presenetijo situacije, ko stranka nenadoma postane bolj zaprta, odreagira grobo ali celo prekine odnos z nami. Vprašamo se, zakaj naša sporočila niso jasna in zakaj moramo ponavljati navodila. Na treh delavnicah z naslovom **TRENING PROFESIONALNE POSLOVNE KOMUNIKACIJE S STRANKAMI** so zaposleni iz Območne enote Koper praktično in skozi trening obravnavali ključna področja komunikacije, kjer se pojavljajo največji izzivi in priložnosti za izboljšave.

V ZZZS se zavedamo, da postaja delo s strankami vse bolj zahtevno in kompleksno, kar vpliva tako na vaše počutje kot tudi na odnose med sodelavci. Z namenom obravnave teh izzivov smo za sodelavce na Območni enoti Celje organizirali delavnico z naslovom **KOMUNICIRANJE S TEŽAVNIMI STRANKAMI**. Delavnico smo izvedli v živo kar trikrat, v sodelovanju s strokovnjakinjo **Franco Bertoncelj**.

Naš svet se spreminja hitreje, kot smo ljudje pripravljani. Da bi povečali zavedanje o pomenu sprememb, bolje razumeli proces sprememb in dobili veščine za motivacijo za hitrejši in bolj pozitiven odziv na spremembe, smo organizirali delavnico **MOTIVACIJA ZAPOSLENIH ZA PRIPRAVLJENOST NA SPREMEMBE**. V treh ponovitvah so se delavnice udeležili zaposleni iz Območne enote Krško in Novo mesto. Zanje je delavnico izvedla **Alenka Planinc Rozman**.

Na delavnici **UČINKOVITA SODELOVALNA KOMUNIKACIJA MED ZAPOSLENIMI** je zunanja izvajalka **Sandra Bohinec Gorjak** zaposlenim iz Območne enote Ljubljana predstavila ključne mehanizme za obvladovanje učinkovite komunikacije med sodelavci. Poudarek je bil na ozaveščanju in obvladovanju mehanizmov, ki ustvarjajo pozitivno vzdušje za lažje premagovanje negotovosti in zaskrbljenosti in višajo stopnjo samozavesti in zupanja v lastne zmožnosti za boljše upravljanje s spremembami.

V okviru kolegija sta bili izvedeni delavnici s področja komuniciranja, in sicer **SODELOVALNA KOMUNIKACIJA MED ZAPOSLENIMI** in **KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE**.

TEAM BUILDING se je v preteklosti izkazal kot unikatna in povezovalna ekipna izkušnja, ki v presenetljivo kratkem času udeležence napolni z novo energijo in delovnim elanom. Zato smo tudi letos za zaposlene s Področja za urejanje zavarovanj in mednarodno zdravstveno zavarovanje, Področne enote Informacijski center in Sektorja za razvoj kadrov in organizacije ter kadrovske službe območnih enot organizirali team buildinge.

Izobraževanja v zvezi s promocijo zdravja na delovnem mestu

V ZZZS že vrsto let izvajamo aktivnosti, namenjene promociji zdravja na delovnem mestu. Zavedamo se, da je zdravje, dobro počutje in varnost zaposlenih ključnega pomena za uspešno življenje in delo. V skladu s tem smo zavezani skrbi za celostno dobrobit naših zaposlenih ter ustvarjanju okolja, ki spodbuja naše fizično, čustveno in duševno blaginjo. S tem ciljem izvajamo različne dejavnosti in ukrepe, ki prispevajo k spodbujanju zdravja in ustvarjanju pozitivnega delovnega okolja.

V ta namen smo izvedli delavnico **PROMOCIJA ZDRAVJA - MOČ NAVAD**. Pet jih je potekalo živo, ena pa preko MS Teams. Na delavnicah sta **Urban Praprotnik** in **mag. Jasmina Kozina Praprotnik** želela zaposlene opremiti z veščinami in triki, ki pripomorejo k utrjevanju bolj zdravih navad.

Zaposleni iz območnih enot Celje, Krško, Ljubljana, Maribor, Novo mesto in Direkcije so se letos udeležili tudi **TEČAJA OŽIVLJANJA**, ki smo ga izvedli v sodelovanju z Društvom študentov medicine Ljubljana in Maribor. Udeležencem so bili na tečaju predstavljeni temeljni postopki oživljanja (zastoj srca, tujek v zgornjih dihalih, huda bolečina v prsnem košu ...) in prikazana je bila uporaba avtomatskega defibrilatorja, na katerem so se udeleženci lahko tudi preizkusili.

V delovnem okolju preživljamo velik del svojega časa, kjer se soočamo z raznolikimi izzivi, ki lahko pomembno vplivajo na naše zdravje. Delo za računalnikom pogosto pomeni dolgotrajno sedenje in nepravilno držo, medtem ko obsežne delovne ob-

veznosti včasih preprečujejo, da bi si vzeli trenutek zase in naredili kratko vajo. Pri tem igrajo ključno vlogo promotorji zdravja na delovnem mestu, ki nas zaposlene spodbujajo k zdravemu življenjskemu slogu. Z namenom pridobiti še več učinkovitih načinov motiviranja sodelavcev za zdrav način življenja, smo za njih organizirali delavnico, ki je letos potekala na območni enoti Koper v sodelovanju z **Urbanom Praprotnikom** in mag. **Jasmino Kozina Praprotnik**.

Gremo naprej

Z zavzetim pristopom bomo tudi v prihodnje skrbno izbirali izobraževanja, ki bodo prispevala k olajšanju vašega dela, krepitvi odnosov in spodbujanju osebne rasti. Pri tem nam v veliko pomoč služijo vaše ankete, ki jih vestno izpolnujete kot udeleženci naših izobraževanj. Vaše povratne informacije potrjujejo, da smo doslej uspešno izbrali relevantne teme in kakovostne izvajalce izobraževanj. Še več, iz anket izhaja želja po ponovni organizaciji takšnih izobraževanj ali celo njihovi nadgradnji v prihodnjem letu.

Odprti smo za nove predloge, pri čemer se bomo trudili, da novo pridobljeno znanje ne ostane zgolj v teoriji, temveč se učinkovito prenese v prakso v našem vsakodnevnem delu. Narašča število posameznikov, ki so pripravljeni deliti svoje znanje s sodelavci. Hvaležni smo vsem in se vam zahvaljujemo.

Iskreno se zahvaljujemo za vaše dobro sodelovanje in podporo pri izvedbi vseh izobraževanj, tako informatikom kot vsem ostalim sodelavcem. Posebna zahvala gre vsem, ki ste si prizadevali zagotoviti ustrezno pripravljene prostore, s čimer ste prispevali k prijetnemu vzdušju na delavnicah. Vaša predanost nam vliva motivacijo za nadaljnje izboljšave in krepitev našega skupnega učnega okolja.

Mirijam Gričar, mag. Mojca Hrovat, Renata Božič Povše

Kadri v številkah v letu 2023

Na dan 31. 12. 2023

- je bilo v ZZZS zaposlenih 865,15 delavcev za nedoločen čas, 1 zaposlen zaradi imenovanja, 13,63 zaposlenih pa je nadomeščalo z dela odsotne sodelavce in jih v realizacijo kadrovskega načrta ne štejemo.
- je bilo zaposlenih 81 % žensk in 19 % moških.
- Povprečna starost zaposlenih je znašala 49 let (ženske 48,8, moški 51,9 leta).
- Izobrazbena struktura je bila naslednja:
 - 0,79 % delavcev ima I.-IV. stopnjo izobrazbe, 20,25 % jih ima V. stopnjo izobrazbe, 10,97 % delavcev ima VI. stopnjo izobrazbe, 53,73 % delavcev ima VII. stopnjo izobrazbe, 14,25 % delavcev ima VIII-IX. stopnjo izobrazbe;
 - povprečna stopnja strokovne izobrazbe znaša 6,57;
 - 15 delavcev oz. 1,65 % nima zahtevane stopnje izobrazbe (ob ustanovitvi ZZZS je znašal delež 33 %).

V letu 2023 je **fluktuacija** v ZZZS znašala 9,06 %, kar je 2,02 odstotne točke več kot v letu 2022, ko je ta delež znašal 7,04 %, pri čemer je delež odhodov na željo delavca v letu 2023 znašal 5,21 % (v letu 2022 pa 2,84 %).

Izobraževanje

- Število dni za usposabljanje v letu 2023 znaša 2,99 dneva na zaposlenega, kar je enako kot v letu 2022.
- Usposabljanje v okviru internih izobraževalnih programov v letu 2023 znaša 1,92 dneva na zaposlenega, za eksterno izobraževanje pa 1,07 dneva.
- V letu 2023 smo izvedli 45 internih izobraževalnih programov na skupaj 114 različnih izvedbah, od tega 29 programov v okviru sklopa dejavnosti na 69 izvedbah ter 11 v okviru sklopa veščin na 29 izvedbah. V okviru promocije zdravja smo organizirali 5 programov na 16 izvedbah.
- Skupaj beležimo 4.662 udeležb zaposlenih na vseh internih izobraževalnih, od tega 3.782 udeležb na dejavnostih, 486 udeležb na veščinah ter v okviru promocije zdravja 394.
- Eksternih izobraževanj doma in v tujini se je udeležilo 595 sodelavcev.
- Za vsa izobraževanja smo v letu 2023 porabili 2695,94 dni, od tega 1.734,14 dni na internih programih in 961,80 dni na eksternih izobraževanjih doma in v tujini.

Napredovanja

Tudi v letu 2023 je bilo izvedeno ocenjevanje delovne uspešnosti za napredovanje. Napredovalo je 126 zaposlenih.

Letni pogovori

Izvedenih je bilo 94 % letnih pogovorov, ostali niso bili realizirani zaradi daljših odsotnosti ali odhodov delavcev.

Absentizem

V letu 2023 je delež odsotnosti z dela zaposlenih zaradi bolezenskih vzrokov v primerjavi z letom 2022 padel za 0,84 odstotne točke (s 7,73 % na 6,90 %).

Organizacijska klima in zadovoljstvo zaposlenih

- V letu 2023 je opaziti porast skupne organizacijske klime (s 3,69 na 3,72), zabeležili pa smo rahel upad zadovoljstva (s 4,18 na 4,16).
- Med posameznimi kategorijami organizacijske klime so zaposleni v letu 2023 najbolj ocenili Notranje odnose (4,06) ter Odnos do kakovosti (4,05), najslabše pa Nagrajevanje (3,08) ter Razvoj kariere (3,30).
- Anketiranja se je v letu 2023 udeležilo 425 zaposlenih (48,7 %), medtem ko je bila udeležba v letu 2022 50 %.

mag. Mojca Hrovat

Spoštovani sodelavki, novi diplomantki

Vajina pot ni bila vedno enostavna, soočali sta se z izzivi. Ob tem sta ne le pridobili znanje, temveč tudi močno voljo za premagovanje ovir na svoji življenjski poti. S trdim delom, predanostjo in strastjo sta jasno dokazali, da sta vztrajnost in želja po znanju ključni za uspeh. Bodita ponosni na svoje dosežke in se pripravita na nove izzive, ki jih prinaša prihodnost.

Uspešno sta zaključili študij ob delu:

- **Anita Strmljan, mag. farm.,** z Direkcije je pridobila strokovni naslov **specialist iz klinične farmacije.**
- **Natalija Luzar** z Direkcije je pridobila strokovni naslov **magistrica poslovnih in ekonomskih ved.**

Ob tem pomembnem mejniku vama iskreno čestitamo in vama želimo obilo uspeha na nadaljnji poti.

Marjetka Ferčak, predsednica Sindikata delavcev zdravstvenega zavarovanja Slovenije

Dejavnosti Sindikata delavcev zdravstvenega zavarovanja Slovenije v letu 2023

V minulem letu smo bili člani Sindikata delavcev zdravstvenega zavarovanja Slovenije (SDZZS) zelo dejavni. **Sindikalni zaupniki smo se srečali na šestih sejah.** V septembru smo uspešno organizirali **volitve za sindikalne zaupnike** v treh območnih enotah: v Celju je bil izvoljen Nejc Vrešak, v Mariboru Manuela Zafošnik, v Ljubljani Slavica Simončič, v januarju 2024 pa je bil za sindikalnega zaupnika v PE IC izvoljen Martin Velušček. Tako bo vsaka organizacijska enota imela svojega sindikalnega zaupnika, torej tudi člana v Izvršilnem odboru (IO). Vsi člani IO SDZZS požrtvovalno opravljamo svoje sindikalno delo, za katerega namenimo veliko svojega prostega časa, ker nismo profesionalni sindikalisti. Vsem se zahvaljujem in upam, da bomo še naprej tako dobro tkali niti našega sindikata. Hvaležna sem tudi vsem, ki ste mi pomagali ob mojih začetkih, volilni komisiji in sodelavcem, ki so omogočili izvedbo volitev.

V letu 2023 sem **bila izvoljena za podpredsednico Sindikata socialnega zavarovanja Slovenije**, katerega predsednica je Katarina Kralj Marinček, predsednica Sindikata ZPIZ, druga podpredsednica je postala nova predsednica Sindikata ZRSZ, Nataša Detečnik. Kot članica Predsedstva KSS Pergam sem sodelovala na sejah predsedstva, na katerih smo obravnavali številne zakonske predloge in druge aktualne dogodke, sodelovali pri oblikovanju in potrjevanju stališč, odzivov in drugih aktivnosti KSS Pergam in njegovih sindikatov.

V marcu smo se člani IO udeležili **tradicionalnega dvodnevne Pergamovega izobraževalnega seminarja**, na katerem smo obravnavali aktualno dogajanje na področju sindikalnega dialoga, predlog novele ZDR-1, spremembe zakonodaje s področja starševskega varstva, izhodišča in temeljne rešitve

Ob katastrofalnih poplavah v avgustu smo člani IO **aktivno sodelovali pri zbiranju in razdeljevanju denarnih sredstev za vse sodelavce, prizadete ob poplavah.** Organizirali smo zbiranje sredstev v vseh organizacijskih enotah ZZZS. **Vsem prizadetim v poplavah, ki so člani sindikata, smo namenili tudi denarno pomoč iz sredstev sindikata.**

za pripravo zdravstvene reforme, novi pravilnik o poklicnih boleznih, spremljali smo okroglo mizo o prenovi plačnega sistema, sistema javnega in zasebnega sektorja. Zelo zanimiva in koristna je bila tudi skupinska delavnica s konkretnimi primeri iz delovnega prava, organizirana v sklopu seminarja.

22. septembra 2023 je v Kongresnem centru BRDO pri Kranju **potekala 7. Generalna skupščina Konfederacije sindikatov Slovenije PERGAM**, ki povezuje skoraj 30 sindikatov tako zasebnega kot tudi javnega sektorja. Na skupščini sva kot delegata v imenu našega sindikata sodelovala s članom IO, Miho Merlakom. Na skupščini smo sprejeli poročilo o delu v preteklem mandatnem obdobju in program dela za novo mandatno obdobje,

Slika 1. Podelitev Pergamovih priznanj. (avtor fotografije: Miha Maček / Reakcija). Na fotografiji od leve proti desni: Peter Virant, KSS Pergam, Jakob Počivavšek, predsednik KSS Pergam, Nataša Kûs, vodja Pogajalske komisije za sklepanje KP dejavnosti obvezne socialne varnosti, Stanislav Klanšek, dolgoletni predsednik in podpredsednik Sindikata papirne industrije.

osrednji dogodek je bil izvolitev novega starega vodstva (za predsednika KSS Pergam je bil ponovno izvoljen Jaka Počivavšek, za generalnega sekretarja pa Aljoša Čeč). Na skupščini so bila podeljena tudi Pergamova priznanja, praviloma namenjena sindikalnim funkcionarjem za njihov prispevek k razvoju in utrditvi temeljnega poslanstva KSS Pergam, skrbi za socialni in materialni položaj članstva in delavstva nasploh. Leta 2016 je Pergamovo priznanje prejel član našega sindikata Stanislav Košir kot aktiven in zaslužen sindikalist in prvi predsednik Sindikata socialnega zavarovanja Slovenije. Med tremi letošnjimi prejemniki je bila naša članica, **Nataša Kûs** (nekaj poudarkov iz ob podelitvi preberite v nadaljevanju).

16. maja 2023 je potekla veljavnost Pogodbe o pogojih za sindikalno delo, ki sta jo leta 2017 podpisala takratna generalni direktor, Marjan Sušelj in predsednik sindikata, Stanislav Košir. Njena veljavnost je bila podaljšana z dvema aneksoma, **od 1. decembra 2023 pa velja nova Pogodba o zagotavljanju pogojev za sindikalno delo**, ki sva jo podpisali z aktualno generalno direktorico doc. dr. Tatjano Mlakar. V novi pogodbi so bolj sistematično in jasno urejene pravice, povezane s sindikalnim delom, brez katerega ni socialnega dialoga, na katerem temeljijo tudi pravice in dolžnosti zaposlenih v javnem sektorju.

7. decembra smo se člani SDZZS **udeležili protestnega shoda sindikatov javnega sektorja, združenih v Pogajalski skupini sindikatov javnega sektorja**, ki je bil organiziran zaradi neizpolnjenih zavez vlade. Vsi dogovorjeni roki za odpravo nesorazmerij in prenavo plačnega sistema so že zdavnaj minili. Na shodu so bila zelo jasna opozorila, da bo, če se bo neodzivnost vlade nadaljevala, sledila splošna stavka zaposlenih v javnem sektorju.

V decembru smo se nekateri člani sindikata udeležili **enodnevnega izobraževalnega seminarja KSS Pergam o Spremembah ZDR-1**.

Ob koncu leta smo tudi tokrat izvedli tradicionalne novoletne aktivnosti. **Obdarovali smo člane in njihove otroke, izvedli srečanja ob koncu leta**.

Vsem članom sindikata se iskreno zahvaljujem za izkazano podporo in sodelovanje v letu 2023 in računam na vas tudi v letu 2024.

»Kljub temu, da **Nataša** formalno ne zaseda nobene sindikalne funkcije, je že vsa leta, od začetka pogajanj za sistem plač v javnem sektorju in ustanovitve Sindikata socialnega zavarovanja v okviru KSS PERGAM, zelo aktivna članica sindikalne pogajalske skupine, v okviru katerih delujejo sindikati javnega sektorja, organizirani v KSS PERGAM. Njeno poznavanje kadrovskih zadev v okviru Zavoda za zdravstveno zavarovanje in drugih dveh zavodov s področja socialnega zavarovanja, torej Zavoda RS za zaposlovanje in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, je neprecenljivo pri pogajanjih, tako glede zakona, ki ureja sistem plač v javnem sektorju, kot tudi glede vsebin kolektivnih pogodb, ki se sklepajo v javnem sektorju. ... Nataša je vodja pogajalske skupine za sklepanje Kolektivne pogodbe za dejavnost obvezne socialne varnosti in ena od najbolj zaslužnih za to, da ima dejavnost obvezne socialne varnosti svojo lastno kolektivno pogodbo dejavnosti, in da so specifične delovnih mest v tej dejavnosti upoštevane tudi v okviru lastne plačne skupine. Kljub včasih nekoliko nekonvencionalnim pogledom na posamezne rešitve je prav nekoliko drugačen pogled pogosto pomemben za razprave o najustreznejših rešitvah in oblikovanje skupnih stališč v okviru Pogajalske skupine reprezentativnih sindikatov javnega sektorja, kjer je vsa leta izjemno aktivna in kjer si je delo brez njenih intervencij kar težko predstavljati.«

Slika 2. Utrinek s protestnega shoda sindikatov javnega sektorja 7. decembra 2023.

Nataša Kûs, vodja Pogajalske skupine za KP dejavnosti obvezne socialne varnosti, predstavnica dejavnosti obvezne socialne varnosti v pogajalski komisiji

Pogajalske in druge sindikalne aktivnosti v letu 2023

Aktivnosti glede plačnega sistema in položaja zaposlenih v javnem sektorju

Kratek povzetek dogajanja

O pogajalskih aktivnostih in ključnih spremembah, ki jih na področju plač v javnem sektorju uvaja vladni predlog osnutka Zakona o temeljnih izhodiščih plačnega sistema v javnem sektorju si lahko preberete več v pisnih poročilih, ki so bila posredovana vsem članom sindikata. To obdobje je zaznamovalo nezadovoljstvo večine zaposlenih v javnem sektorju zaradi vladnega neupoštevanja dogovorjenih rokov in zavez.

Vlada je oktobra 2022 s sindikati javnega sektorja podpisala dogovor, v katerem je bil kot rok za zaključek pogajanj o prenovi plačnega sistema javnega sektorja in odpravi plačnih nesorazmerij ter sklenitev dogovora določen 30. 6. 2023.

Pogajanja v letu 2023 so se začela z zamudo, zelo dolgo smo čakali na predstavitev vladnih izhodišč za prenavo plačnega sistema v javnem sektorju, izhodišča so bila pogosto spremenjena. Še dlje smo čakali na vladni predlog odprave nesorazmerij. Ko smo ga dočakali, v njem ni bilo upoštevano temeljno vladno stališče, da nesorazmerja predstavljajo vsi parcialni dvigi plač po koncu leta 2018.

Zaradi nedoslednosti v vladnih predlogih, zamud, spreminjanja izhodišč in podobnih nečednosti, so bili dogovorjeni roki zamujeni že pred avgustovskimi poplavamami, ki so bile razlog za premik v rokih za odpravo nesorazmerij, in odstopom ministrice za javno upravo, Sanje Ajanović Hovnik, ki je vodila pogajanja. Po njenem odstopu v oktobru so pogajanja povsem zastala.

Na zastoj pogajanj je dodatno vplivala vladna enostranska zamrznitev usklajevanja plač v letu 2024 z določbo v predlogu Zakona za izvajanje proračuna Republike Slovenije v letih 2024 in 2025 (ZIPRS), katere umik je bil pogoj sindikalne strani za nadaljevanje pogajanj. Določba je še dodatno okrepila prepričanje, da vlada niti s svojo paradno zavezo, da v javnem sektorju ne bo več zaposlenih s plačo, nižjo od minimalne, niti z reformo plač ni mislila resno. Zaradi visoke inflacije in zamika plač-

ne reforme bi se z zamrznitvijo usklajevanja plač z inflacijo položaj javnih uslužbencev še poslabšal. Zaradi vztrajanja sindikatov je vlada sporno določbo iz ZIPRS umaknila.

Pogajalska skupina sindikatov javnega sektorja, v okviru katere deluje večina sindikatov javnega sektorja, tudi naš sindikat dejavnosti obvezne socialne varnosti, je zaradi neustreznega odzivanja vlade na predloge in zahteve večine sindikatov 7. 12. 2023 organizirala protestni shod.

Tudi vladna zaveza o sklenitvi normativnih delov kolektivnih pogodb v dejavnostih, kjer teh še ni, ni bila realizirana. Po treh pozivih Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MD-DSZEM) za začetek pogajanj, smo imeli samo en sestanek (23. 5. 2023), na katerem smo predstavili svoj pisni predlog. Odziva do danes ni bilo.

Kmalu po protestnem shodu so se pogajanja nadaljevala z usklajevanjem vladnega predloga dogovora o spremembah o uskladitvi vrednosti plačnih razredov plačne lestvice in datumu izplačila regresa za letni dopust v letu 2024.

Vladna izhodišča za spremembo plačnega sistema v javnem sektorju

Na seji pogajalske komisije v februarju 2023 je ministrica za javno upravo predstavila vladna izhodišča za spremembo plačnega sistema v javnem sektorju.

Poudarila je, da vladna izhodišča temeljijo na rezultatih analiz, ki potrjujejo, da je plačni sistem v javnem sektorju, uveljavljen leta 2008, neustrezen, poln anomalij in nesorazmerij, predvsem zaradi različnih obvodov pri določanju plač, ločenih posegov v plače, ki so bili nesistemski, neenakomerni, samo v določenih dejavnostih, ipd. Zaradi dvigovanja osnovnih plačnih razredov (PR) delovnih mest namesto valoriziranja vrednosti PR je razmerje med najnižjim in najvišjim plačnim razredom, ki je bilo ob prehodu na nov plačni sistem 1:10, sedaj

samo še 1:4,5, minimalna plača presega vrednosti 27. PR, ki je osnovni PR za delovno mesto v VI. tarifnem razredu. Variabilno nagrajevanje je, zaradi neustreznega pristopa ocenjevalcev, predvsem podlaga za višanje plač, ki ne temelji na dejanskih rezultatih zaposlenih v javnem sektorju.

Zagotovila je, da z novim plačnim sistemom nihče ne bo na slabšem, najbolj pa se bodo plače zvišale tistim, ki so plačani najmanj, napovedala je spremembe na področju napredovanja in variabilnega nagrajevanja, spremembe pri določanju števila dni rednega letnega dopusta (uskladitev števila dni dopusta za vse v javnim sektorju za splošne okoliščine), odpravo senioritete s spremembami, ki bi zagotovile možnosti za bolj stimulatивно nagrajevanje mlajših oz. novozaposlenih v javnem sektorju, in takojšnji začetek pogajanj o odpravi nesorazmerij.

Osnutek zakona o temeljih sistema plač v javnem sektorju

31. 3. 2023 smo skupaj z vabilom na sejo pogajalske komisije prejeli osnutek Zakona o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (osnutek zakona), ki ga je ministrica za javno upravo predstavila na prvi aprilski seji, hkrati je bil posredovan tudi v javno razpravo.

Ključne spremembe v posredovanem osnutku zakona glede na veljavni Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS), aktualne za naše člane:

PLAČNI STEBRI:

V osnutku zakona je predvidenih pet t. i. plačnih stebrov, ki naj bi temeljili na načelu enakega plačila za delo na primerljivih delovnih mestih, nazivih in funkcijah. Po mnenju vlade so smiselne le primerjave med delovnimi mesti znotraj posameznih stebrov.

V posamezne plačne stebre bodo po osnutku zakona vključeni naslednji javni uslužbenci in funkcionarji:

1. plačni steber: funkcionarji, ki so izvoljeni ali imenovani na funkcije v državnih organih in lokalnih skupnostih (plačna skupina A1 do A5);
2. plačni steber: javni uslužbenci v državnih organih, lokalnih skupnostih (plačni skupini C in J), v agencijah, skladih in gasilci (plačna skupina I) ter zavodih s področja obvezne socialne varnosti (plačna skupina K, torej vsi zaposleni v ZRSZ, ZPIZ in ZZSZ);
3. plačni steber: javni uslužbenci v zdravstvu in socialnem varstvu (plačne skupine E, F, J);
4. plačni steber: javni uslužbenci v raziskovalni dejavnosti, izobraževanju in kulturi (plačne skupine D);

5. plačni steber: javni uslužbenci v drugih javnih zavodih in javnih gospodarskih zavodih (plačna skupina I).

V 2., 3., 4. in 5. plačni steber se uvrščajo tudi javni uslužbenci plačne skupine B, zaposleni pri navedenih uporabnikih proračuna.

PLAČNE SKUPINE:

So enake kot v veljavnem ZSPJS, dodan je variatni predlog, da se delovno mesto v plačni skupini J lahko razporedi po posameznih plačnih skupinah kot ena od plačnih podskupin.

NAPREDOVANJE:

Predvideno je napredovanje, ki ne bo vezano na ocene delovne uspešnosti za napredovanje: - za prvi, drugi in tretji PR vsakič po dveh letih dela, za četrti, peti in šesti PR po vsakih nadaljnjih treh letih, za sedmi, osmi, deveti in deseti PR pa po vsakih nadaljnjih štirih letih. V primeru, da javni uslužbenec v časovnem obdobju ne doseže pričakovanih rezultatov, je predvideno zadržano napredovanje, v primeru doseganja izjemnih rezultatov pa pospešeno napredovanje (za dva PR).

Utemeljitev vlade: po ocenah sodeč je kar 80 % vseh javnih uslužbencev nadpovprečnih, kar pomeni, da velika večina ocenjevalcev ni odgovorno in pošteno do tistih, ki so bili res nadpovprečni, izpolnila svojih obveznosti.

DELOVNA USPEŠNOST:

Predvidena je združitev delovne uspešnosti za povečan obseg dela in redne delovne uspešnosti v delovno uspešnost za nadpovprečne rezultate dela, obseg sredstev zanjo je 5 % sredstev za osnovne plače uporabnika proračuna, višino se določi na podlagi rezultatov dela javnega uslužbenca, ki lahko za delovno uspešnost prejme največ 20 % osnovne plače v posameznem mesecu. Merila za določitev delovne uspešnosti se praviloma določi za dejavnosti.

Utemeljitev vlade: iz ugotovitev analize sledi, da delovna uspešnost za povečan obseg dela in redna delovna uspešnost pogosto nista pomembno povezana z obsegom in rezultati dela in sta uporabljena predvsem za zviševanje plač.

DODATEK ZARADI DEFICITARNOSTI KADROV:

Seznam deficitarnih kadrov za posamezno dejavnost na državni ali regionalni ravni in kriterije za določitev višine dodatka (največ 30 %) predpiše pristojni minister, v soglasju z ministrom za delo in na podlagi mnenja ZRSZ; dodatek na podlagi trenutno veljavnega seznama in kriterijev javnemu uslužbencu dodeli predstojnik.

PLAČNA LESTVICA:

V osnutku zakona je tudi nova plačna lestvica, ki ima 67 plačnih razredov. Vrednost 1. PR je enaka znesku minimalne plače, ki je 1.203,36 evra; vanj se prevede 12. PR sedanje plačne lestvice, ki predstavlja PR najnižje uvrščenega delovnega mesta. Vrednost 67. PR je 8.465,50 evra. Razmerje med minimalno plačo in vrednostjo najvišjega PR v veljavni plačni lestvici je 1 : 4,7. Ob prehodu na nov plačni sistem leta 2008 je bilo razmerje 1 : 10, znižalo se je zaradi dviga minimalne plače in dvigov osnovnih PR DM za enako število PR namesto vrednosti PR. Razmerje med vrednostjo najnižjega in najvišjega PR v predlagani novi plačni lestvici je 1 : 7.

Spreminja se linearna progresija med vrednostmi PR (4 % je v sedanji plačni lestvici, 3 % je v novi plačni lestvici). Prevedba na novo plačno lestvico bo izvedena na podoben način kot ob prehodu na nov plačni sistem leta 2008. Osnovni PR DM bodo prevedeni v PR nove plačne lestvice, vrednosti osnovnih PR DM se bodo ob tem povečale, največ pri PR v spodnji tretjini plačne lestvice, najmanj pri PR proti koncu. Število PR napredovanj pa se bo dodalo osnovnim PR v novi plačni lestvici, kar pomeni, da bodo, če bo prevedba narejena na enak način kot leta 2008, številni javni uslužbenci imeli t. i. varovane plače, ker se višina plače zaradi prevedbe v novo plačno lestvico ne bo nikomur znižala, se jim pa ob dvigu vrednosti plačnih razredov ne bo povečala, dokler njihova osnovna plača po novi plačni lestvici ne bo preseгла višine varovane plače.

Prevedba na novo plačno lestvico bo izvedena po odpravi nesorazmerij, ki bo realizirana na veljavni plačni lestvici.

Ustanovitev delovne skupine

Ob predstavitvi vladnega predloga osnutka zakona je bila imenovana **Delovna skupina za usklajevanje določb Zakona**. Dogovorjeno je bilo, da bomo določbe in rešitve, o katerih se na delovni skupini ne bomo uspeli uskladiti ali pa presega-jo mandat članov delovne skupine, obravnavali in o njih odločali na sejah pogajalske komisije. Na sestankih delovne skupine smo obravnavali posamezne člene osnutka zakona, z nekaterimi smo se predstavniki sindikalne strani v delovni skupini strinjali, nekatere smo uspeli uskladiti, naši predlogi so bili delno upoštevani, s predstavniki vladne strani v delovni skupini smo se dogovorili, da skupaj pripravimo nekatere spremembe, ki so se v praksi potrdile kot nujne, in so ugodne za zaposlene v javnem sektorju.

Na prvem sestanku delovne skupine je bilo dogovorjeno, da se moramo glede uvodne določbe, ki predvideva urejanje plač javnih uslužbencev

in funkcionarjev znotraj posameznega plačnega stebra, dogovoriti na centralnih pogajanjih. Zato je bila obravnava vseh določb, povezanih s plačnimi stebri, preložena. Enako velja tudi za obravnavo ostalih na sejah delovne skupine neuskklajenih določb o združevanju delovnih uspešnosti, nekaterih dodatkih, prenosih plačnih razredov napredovanj, določitve PR ob zaposlitvi, ipd. Na 29-ih sejah delovne skupine smo številne določbe v Zakonu spremenili, dopolnili, da so na delovni skupini usklajene spremenjene določbe osnutka zakona mnogo bolj prijazne za javne uslužbence kot prvotni predlog. Uspešna sem bila s predlogi, da se našo dejavnost iz plačnega stebra, v katerem so bili javni uslužbenci v državnih organih, lokalnih skupnostih, agencijah, skladih in gasilci, »prestaviti« v plačni steber zdravstva in socialnega varstva, da se staro višješolsko izobrazbo, pridobljeno po programih do leta 1994, upošteva kot ustrezno izobrazbo za delovno mesto v VII/I tarifnem razredu. To določbo smo imeli v pravilniku ZZS, bila je v skladu z Zakonom o visokem šolstvu, kljub temu pa je bila na zahtevo računskega sodišča iz pravilnikov v ZPIZ in ZZS odstranjena. Javnim uslužbencem, ki nimajo zahtevane ravni formalne izobrazbe za delo, ki ga 10 oz. 15 let uspešno opravljajo, se omogoči zaposlovanje. Pri tem sem vztrajala zaradi situacije v naših treh zavodih, ki po veljavni zakonodaji onemogoča, da bi bili vsi zaposleni na delovnih mestih glede na zahtevnost nalog, ki jih uspešno opravljajo. Posledično imamo predvsem na področju izvajanja zavarovanj v naši dejavnosti številne zaposlene, ki jih zaradi neizpolnjevanja pogoja ravni izobrazbe ni mogoče zaposliti na delovna mesta v VI. oz. VII/I tarifnem razredu, katerih naloge dejansko opravljajo. To je v nasprotju s temeljnim vodilom ZSPJS. V zadnji verziji osnutka zakona so še nekatere druge rešitve, ugodne za javne uslužbenec, zato si želim, da bi pogajanja uspešno zaključili.

Odprava nesorazmerij

Na podlagi parcialnih posegov v enotni plačni sistem po letu 2018, predvsem v zdravstvu in socialnem varstvu, policiji in vzgoji in izobraževanju, so se osnovni plačni razredi delovnih mest na podlagi dogovorov s prejšnjo vlado v povprečju povečali za več kot tri plačne razrede. Povzročena so bila nova nesorazmerja v plačah javnih uslužbencev, ki jih je treba odpraviti pred prehodom na novo plačno lestvico. Vlada je pripravila predloge za odpravo nesorazmerij po posameznih dejavnostih, ki so predstavljali podlago za pogajanja za odpravo nesorazmerij na ravni dejavnosti v okviru pogajanj po t. im. plačnih stebrih. Prvi korak pri odpravi nesorazmerij je bil dvig osnovnih PR delovnih mest za en PR vsem javnim uslužbencem, ki se jim plače po letu 2018 niso dvignile. Uveljavljen je bil 1. 4. 2023. Predloga vlade za odpravo nesorazmerij za dejavnost obvezne

socialne varnosti še nismo prejeli. Smo pa že na začetku februarja 2023 vodji vladne pogajalske skupine za našo kolektivno pogodbo dejavnosti posredovali predlog kolektivne pogodbe dejavnosti z zahtevo za takojšen začetek pogajanj na podlagi predloga.

Vladna časovnica uveljavitve sprememb

Pogajanja in usklajevanja so potekala vzporedno. Predlog zakona smo obravnavali in usklajevali v strokovni delovni skupini, v kateri je po pet predstavnikov iz vsake pogajalske skupine. Prvič smo se sestali 10. 4. 2023. Pogajanja naj bi končali do konca junija 2023. Ministrica je zagotovila, da bodo v zakonu samo določbe, o katerih bo dosežen konsenz. Pogajanja za odpravo nesorazmerij naj bi se začela takoj, ko se bo vlada seznanila s predlogom odprave nesorazmerij, in takrat tudi sprejela izhodišča. Nesorazmerja bodo odpravljena postopoma, dokončno 31. 12. 2024, nato bi sledila postopna implementacija usklajene nove plačne lestvice (izhodiščni razredi delovnih mest in nazivov iz spodnje tretjine se na novo plačno lestvico praviloma prevedejo s 1. januarjem 2025, ostali s 1. januarjem 2026, razen funkcionarjev s 1. januarjem 2027).

V okviru uveljavitve plačnega sistema je ministrica napovedala tudi nujne spremembe v posameznih elementih plačnega sistema, ki bi zagotovile določen del sredstev za zagotovitev finančnih sredstev, potrebnih za prehod na nov plačni sistem (število dni letnega dopusta, dodatkov, zamrznitev izplačevanja redne delovne uspešnosti, zamrznitev napredovanj, ...), čemur smo sindikati odločno nasprotovali.

Ministrica je večkrat poudarila, da bodo vse napovedane spremembe in ukrepi lahko uveljavljeni šele, ko bo vse dogovorjeno.

Odzivi na sindikalni strani

V vseh odzivih sindikalne strani je bilo poudarjeno, da je za pogajanja o prenovi plačnega sistema nujno poznavanje vladnih izhodišč za odpravo nesorazmerij. Izraženo je bilo presenečenje nad predlogom o dvigu obsega sredstev za variabilno nagrajevanje, o katerem bodo odločali praviloma isti ocenjevalci, katerih neustrezno ocenjevanje delovne uspešnosti za napredovanje, dela v povečanem obsegu dela in redne delovne uspešnosti je botrovalo vladnim predlogom sprememb.

Sindikalna stran je vlado vseskozi opozarjala na dogovor o vzporednih pogajanjih za spremembo plačnega sistema in odpravo nesorazmerij, ker je brez usklajene odprave nesorazmerij nemogoče uskladiti določbe plačnega zakona. Odprava nesorazmerij je ključna za opredelitev sindikalne

strani do nove plačne lestvice. Simulacija prevedbe iz stare na novo plačno lestvico potrjuje, da bi v vseh primerih zneski osnovnih PR brez napredovanj po prevedbi na novo plačno lestvico višji od zneskov PR v veljavni plačni lestvici. Narašča tudi delež varovanih plač, kar je nesprejemljivo, zato **je nujno odpravo nesorazmerij in prevedbo na novo plačno lestvico izvesti hkrati.**

Na seji pogajalske komisije, 8. 5. 2023, smo vladni strani predstavili in tudi pisno posredovali sindikalni predlog odprave nesorazmerij in **definicijo plačnih stebrov, ki so za nas sprejemljivi le po kolektivni pogodbi dejavnosti**, in predlagali začetek pogajanj o našem predlogu za letošnji regres za letni dopust ter predlog o poteku pogajanj o plačnih nesorazmerij. Takole smo povedali in zapisali:

Stališče sindikalne strani glede vprašanja prenove plačnega sistema in plačnih stebrov:

1. Sindikalna stran pričakuje realizacijo 6. točke Dogovora o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023 (Uradni list RS, št. 136/22).
2. Sindikalna stran podpira prenovu sistema plač v javnem sektorju, izvedeno na način, ki bo usklajen med obema pogajalskima stranema.
3. Sindikalna stran se strinja z vzpostavitvijo plačnih stebrov, oblikovanih za posamezne kolektivne pogodbe dejavnosti, v okviru katerih bo mogoče urejati določene specifikke plačnega sistema in pod pogojem, da je poleg primerljivosti delovnih mest znotraj posameznega plačnega stebra zagotovljena tudi primerljivost delovnih mest med stebri po celotnem javnem sektorju.
4. Vsebina stebrov oziroma specifikke plačnega sistema, ki jih je mogoče urejati v okviru kolektivnih pogodb dejavnosti, ostajajo odprte in bodo predmet nadaljnjih pogajanj, sindikalna stran pa soglaša, da se znotraj posamezne kolektivne pogodbe dejavnosti uvrščajo v plačne razrede delovna mesta, ki trenutno sodijo v plačno skupino J in da se na ravni kolektivnih pogodb dejavnosti določijo kriteriji za nagrajevanje redne delovne uspešnosti.

Predlog sindikalne strani glede regresa za letni dopust za leto 2023:

Regres za letni dopust za leto 2023 je za javne uslužbenke, ki so na dan 31. 5. 2023 prejeli osnovno plačo, znašal:

do vključno 26. plačnega razreda	1.503,36 € neto
od 27. do vključno 35. plačnega razreda	1.453,36 € neto
od 36. do vključno 40. plačnega razreda	1.403,36 € neto
od 41. do vključno 50. plačnega razreda	1.303,36 € neto
za 51. in višji plačni razred	1.203,36 € neto

Potek pogajanj o odpravi plačnih nesorazmerij:

1. Sindikalna stran pričakuje, da se bodo pogajanja o odpravi plačnih nesorazmerij v osnovnih

plačah skladno z Dogovorom o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023 (Uradni list RS, št. 136/22) pričela nemudoma in da bodo potekala vzporedno z usklajevanjem predloga sprememb zakona, ki ureja plače v javnem sektorju.

2. Pogajanja potekajo tako, kot izhaja iz Dogovora iz oktobra 2022. Gre za odpravo nesorazmerij v osnovnih plačah, ki so nastala od sklenitve Dogovora iz 2018 (UL RS, št. 80/18) dalje (to pomeni tudi morebiten nov dogovor v zdravstvu, ne glede na to, kdaj začnemo s pogajanjem v ostalih plačnih skupinah), s posebnim poudarkom na spodnji tretjini plačne lestvice.
3. Pogajanja naj potekajo po posameznih resorjih, s horizontalnim pregledom na ravni pogajalske komisije na vsakih 14 dni. Sindikalna stran meni, da je nesorazmerja treba odpraviti v okviru obstoječega sistema, zlasti plačne lestvice, in šele nato izvesti prevedbo uvrstitev delovnih mest v plačne razrede na novi plačni lestvici.

V naši pogajalski skupini smo pripravili in posredovali tudi **Predlog za odpravo plačnih nesorazmerij**:

Nesorazmerja v osnovnih plačah se odpravi na način, da se uvrstitve delovnih mest in nazivov, ki razen z Dogovorom o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023, po Dogovoru o plačah in drugih stroških dela v javnem sektorju niso bila uvrščena v višji plačni razred, poviša za 4 plačne razrede glede na stanje na dan 15. 5. 2023.

Uvrstitve delovnih mest in nazivov, katerih uvrstitve so se po Dogovoru o plačah in drugih stroških dela v javnem sektorju povišale za več kot en plačni razred, vendar ne več kot za štiri plačne razrede, se uvrsti za toliko plačnih razredov višje, da skupno povišanje uvrstitve posameznega delovnega mesta ali naziva glede na stanje po realizaciji Dogovora o plačah in drugih stroških dela v javnem sektorju znaša pet plačnih razredov.

Poleg navedenega se dodatno odpravi nesorazmerja v osnovnih plačah delovnih mest, ki predstavljajo realizacijo tretje alineje 5. točke Dogovora o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023 v delu, ki se nanaša na realizacijo 9. točke Priloge 3 sprememb in dopolnitev Kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 45/17).

Nesorazmerja v osnovnih plačah se prične odpravljati najkasneje s 1. 1. 2024.

Dolgo smo čakali na odziv vlade na naš predlog. Ob koncu maja 2023 smo bili seznanjeni s sklepom vlade o nadaljevanju pogajanj in imenovanju vladnih pogajalskih skupin za pogajanja in usklajevanja

o predpisih in kolektivnih pogodbah po posameznih plačnih stebrih, kot so ti določeni v predlogu zakona. To je bilo nerazumljivo in nesprejemljivo, saj so bile vse določbe, ki so v predlogu zakona povezane s plačnimi stebri, neusklajene, tudi na delovni skupini še niso bile obravnavane. Ko smo to izpostavili, je ministrica izjavila, da je iz našega predloga razvidno, da se z njeno vizijo plačnih stebrov strinjamo, kar seveda ni bilo res, saj smo jasno napisali, da se strinjamo z vzpostavitvijo plačnih stebrov za posamezne kolektivne pogodbe dejavnosti. Vlada je zavrnila sindikalni predlog za višji regres za letni dopust z utemeljitvijo, da je regres višji zaradi dviga minimalne plače in ker ni več obdavčen.

Začela so se pogajanja po t. i. plačnih stebrih. Za našo dejavnost so pogajanja potekala v okviru pogajalske skupine za plačni steber javnih uslužbencev v državnih organih, samoupravnih lokalnih skupnosti, javnih agencijah, javnih skladih in javnih zavodih s področja obvezne socialne varnosti, gasilcev in javnih uslužbencev plačne skupine B v teh uporabnikih proračuna. V nadaljevanju pa smo se pogajanj udeleževali v okviru plačnega stebra za zdravstvo, socialno varstvo, obvezne socialne varnosti in javnih uslužbencev plačne skupine B v teh uporabnikih proračuna. V posredovanih vladnih predlogih niso bila upoštevana vladna izhodišča glede odprave nesorazmerij, predlagani dvigi osnovnih plačnih razredov delovnih mest niso upoštevali že realiziranih dvigov po letu 2018. Predlagani dvigi so bili od ena do dva plačna razreda, ob dejstvu, da so se osnovni plačni razredi delovnih mest v izbranih dejavnostih po letu 2018 dvignili tudi za šest plačnih razredov. Na sindikalni strani smo predloge pripravili ob upoštevanju tega dejstva. Na nadaljevanje stebrih pogajanj čakamo.

Predlog kolektivne pogodbe za dejavnost obvezne socialne varnosti

V predlog kolektivne pogodbe dejavnosti obvezne socialne varnosti smo v tarifnem delu ponovno predlagali nabor delovnih mest, ki je bil dogovorjen že na pogajanjih ob koncu leta 2017. Nabor smo nekoliko dopolnili, za odpravo nesorazmerij, povzročenih z nesistemskimi separatnimi dvigi PR samo določenih delovnih mest v določenih dejavnostih smo predlagali za štiri PR višje osnovne PR vseh delovnih mest (poleg že dogovorjenega dviga za en PR, ki velja od 1. 4. 2023). Z dodatnim normativnim delom smo zagotovili podlago za realizacijo V. točke Dogovora o plačah in drugih stroških dela v javnem sektorju iz leta 2018, h kateri se je zavezala vlada.

Protipredloga vladne strani še nismo dočakali. 28. 5. 2023 smo se udeležili sestanka z namestnikom vodje vladne pogajalske skupine za sklepanje

kolektivne pogodbe naše dejavnosti na MDDSZEM (povabili so samo predstavnika vodstva ZPIZ in ZRSZ in predsednico sindikata dejavnosti, sestanka sva se udeležila tudi predsednik KSS Pergam in vodja pogajalske skupine kolektivne pogodbe dejavnosti). Opozorili smo, da predstavnika vodstva ZZS niso vabili, zagotovili so, da bodo to naslednjič upoštevali. S predsednikom KSS Pergam sva na sestanku predstavila zgodovino pogajanj na področju naše dejavnosti, ključne specifične in probleme ter tudi predlog kolektivne pogodbe dejavnosti, ki smo ga posredovali. Predstavnika vodstva ZRSZ in ZPIZ sta povedala, da se s sindikalnim predlogom kolektivne pogodbe dejavnosti strinjata, namestnik vodje vladne pogajalske skupine pa je povedal, da je vse odvisno od krovnih pogajanj, pogajanj po plačnih stebrih ni omenil.

Iz sindikata dejavnosti smo do konca januarja 2024 ponovno posredovali poziv za nadaljevanje pogajanj za kolektivno pogodbo dejavnosti, vsaj za normativni del, za tarifni del bomo počakali na nadaljevanje pogajanj za odpravo nesorazmerij, ki se bodo nadaljevala na t. i. stebrih pogajanjih.

Mnenje sindikata dejavnosti o predlogu zbirnega kadrovskega načrta (ZKN) oseb javnega prava iz 22. člena ZJU za leti 2024 in 2025

28. 9. 2023 smo se odzvali na vladni Predlog zbirnega kadrovskega načrta (ZKN), ki nam je bil posredovan v mnenje. Poudarili smo, da smo tudi tokrat skrbno in odgovorno obravnavali predloge kadrovskega načrta (KN) za posamezne zavode, ki delujejo na področju dejavnosti

obvezne socialne varnosti (Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje). V vseh treh zavodih se je število zaposlitev od leta 2006 do 2018 zniževalo, v skladu s sprejetimi omejitvami oz. KN za posamezno leto. Šele v zadnjih letih se je začelo število zaposlitev nekoliko poviševati, čeprav praviloma ne v optimalnem obsegu, predlaganem s strani vodstev in sindikatov zavodov in tudi ne v skladu z upravičenimi pričakovanji preobremenjenih zaposlenih.

Ponovno smo opozorili, da ima restriktivno omejevanje zaposlovanja, ki ne sledi dejanskim kadrovskim potrebam, pogojenim s povečanim obsegom dela in novimi nalogami in tudi novimi področji dela, številne negativne posledice na zaposlene, ki so preobremenjeni, izgoreli, bolni. Število izgubljenih dni zaradi bolezni in naraščajoča fluktuacija dobrih, usposobljenih zaposlenih se v vseh treh zavodih progresivno povečuje. Pomanjkanje ustrezno usposobljenih kadrov in preobremenjenost zaposlenih, stalne stiske in stresi, s katerimi se soočajo pri delu, vplivajo tudi na kakovost in ažurnost izvajanja nalog in storitev za vse uporabnike, kljub vztrajnemu trudu in prizadevanjem, da bi vse opravili odlično in pravočasno.

Zato smo v sindikatu dejavnosti pričakovali, da bodo v predlogu ZKN za leti 2024 in 2025 upoštevane potrebe za povečanje števila zaposlitev, ki so nujne za nemoten potek delovnega procesa in ažurno zagotavljanje kakovostnih storitev so-

Predlog zbirnega kadrovskega načrta (ZKN) oseb javnega prava po 22. členu zakona o javnih uslužbencih (ZJU) za leti 2024 in 2025

Organi državne uprave z osebami javnega prava po 22. členu Zakona o javnih uslužbencih v njihovi pristojnosti

MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživitveni sklad RS

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ)

Zavod RS za zaposlovanje

MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZS)

Javna agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke (JAZMP)

ZKN za leti 2023 in 2024 po sklepu Vlade RS, št. 10002-9/2022/18 z dne 22. 12. 2022 z vključenimi spremembami

Predlogi oseb javnega prava po 22. členu ZJU za povečanje

Predlog ZKN za leti 2024 in 2025

ZKN 2023	ZKN 2024	Predlog ZKN 2024	Predlog ZKN 2025	Predlog ZKN 2024	Predlog ZKN 2025
Število dovoljenih zaposlitev		Število		Število dovoljenih zaposlitev	
1.718	1.718	43	55	1.718	1.718
76	76	6	6	76	76
814	814	6	6	814	814
828	828	31	43	828	828
1.124	1.124	0	0	1.124	1.124
965	965	0	0	965	965
159	159	0	0	159	159

cialnega zavarovanja uporabnikom, ki so bile kot nujne in ustrezno argumentirane prepoznane in predlagane s strani resornega ministrstva. V prejetem predlogu dovoljenega števila zaposlitev v ZKN za ZPIZ in ZRSZ tega nismo zasledili, podrobno smo navedli okoliščine in razloge za nujno povečanje dovoljenega števila zaposlitev v KN obeh zavodov.

Tudi v tokratnem odzivu smo zapisali nesporno dejstvo, ki bi ga morala vlada v svojem predlogu upoštevati. Ne zadostne kadrovske vire je mogoče le delno kompenzirati z opuščanjem nalog, ki v določenem trenutku niso najbolj nujne, torej predvsem nalog, ki niso neposredno vezane na roke. Neizogibna, čeprav povsem nenamerna posledica, je lahko tudi zmanjšanje kakovost opravljenega dela. Vestni in odgovorni delavci, ki so že sedaj preobremenjeni, kar se odraža tudi na njihovem zdravstvenem stanju in naraščajoči odsotnosti zaradi bolezni, so prisiljeni prevzemati še nove, dodatne delovne obremenitve, posledice lahko zelo kmalu postanejo nepopravljive.

Na podlagi zavez ob nastopu vlade o ukinitvi outsourcinga v javnem sektorju smo kot nesprejemljivo in nerazumljivo izpostavili neupoštevanje predloga za povečano število zaposlitev zaradi t. i. insourcinga. Poleg tega, da bi tako zagotovili večjo socialno varnost neposrednim izvajalcem dela, zaposlenim pri pogodbenih izvajalcih storitev in dosledno zadostili delovni zakonodaji glede izvajana rednih vsakodnevnih delovnih nalog, bi to pomenilo tudi pomemben prihranek pri stroških izvajanja navedenih del, kar je pri pripravi tokratnega proračuna še posebej pomembno. Zato smo pričakovali, da bo vlada k takemu ravnanju pozvala vse proračunske uporabnike, ki sami dodatnih zaposlitev zaradi odprave outsourcinga ne bodo predlagali.

Protestni shod

Zaradi neodzivnosti vlade in enostranskega poseganja v pravice javnih uslužbencev, ki so brezpogojno predmet socialnega dialoga, torej pogajanj, smo sindikati, ki delujemo v okviru Pogajalske skupine reprezentativnih sindikatov javnega sektorja, 7. 12. 2023 ob 12. uri pred poslopjem vlade izvedli protestni shod, na katerem smo opozorili na neustrezno ravnanje vlade, neizpolnjene vladne zaveze in ponovili vladi že posredovane zahteve, na katere se vladna stran že poldrugi mesec ni odzivala:

1. uskladitev vrednosti plačnih razredov z marcem 2024 z višino inflacije v letu 2023,
2. odprava nesorazmerij v osnovnih plačah na način, da se uvrstitve delovnih mest v javnem sektorju povišajo za šest plačnih razredov glede na uvrstitve v dogovoru iz leta 2018,
3. implementacija novega plačnega sistema, vključno s plačno lestvico, na kateri se prvi

plačni razred začne na ravni minimalne plače, z začetkom najkasneje 1. 1. 2025 in zaključkom v celoti najkasneje do 30. 6. 2026.

Ker se naš dotedanji konstruktivni pristop k pogajanjem ni odrazil v enako konstruktivnem pristopu na vladni strani in so bila pogajanja zamrznjena, brez izgledov, da bomo v vsaj pogojno sprejemljivem času lahko dosegli dogovor, ki bi odgovarjal na zgornje zahteve, bomo v nadaljevanju zaostriili svoje sindikalne aktivnosti.

Dogovor

V decembru 2023 je bil po usklajevanjih na dveh sejah pogajalske komisije dosežen dogovor, ki je bil parafiran s strani vodij pogajalskih skupin in obeh pristojnih ministrov. Žal je dogovor plod kompromisa, ki ne odraža pričakovanj, vloženega truda (pri tem želim poudariti neizmerno energijo, dostojnost in potrpežljivost vodje naše pogajalske skupine), tudi ne tega, kar bi si večina javnih uslužbencev zaslužila (vsem, ki prizadevno in odgovorno opravljamo svoje delo, in od konca leta 2018 nismo bili deležni, oziroma nismo izsilili posebnih obravnav, torej parcialnih dvigov plač, ni zagotovljena enaka obravnava kot tistim, ki jim je to uspelo).

Vrednosti osnovnih PR delovnih mest se bodo povečale za 80 % inflacije, kar bo po trenutnih ocenah manj kot 4 % (brez poročila za nazaj), zgodaj izplačan regres za letni dopust (pri plači za februar 2024) je sicer uslišan večinski sindikalni predlog, ki naj bi bil neke vrste kompenzacija za zamik valorizacije vrednosti plačnih razredov, ki pa ima tudi drugo, manj pozitivno plat, saj ne sledi osnovnemu namenu regresa za letni dopust.

V dogovoru se mi zdi zelo pomembno, da morebitni parcialni dogovor vlade s katero od skupin javnih uslužbencev in funkcionarjev za odpravo nesorazmerij v osnovnih plačah pred 13. 9. 2024, pomeni kršitev sporazuma, z vsemi posledicami, ki jih ta prinaša. To pomeni tudi plačano stavko. Vlada je zato takoj začela pogajanja za spremembo stavkovnih sporazumov s sindikati, s katerimi so bili podpisani stavkovni sporazumi, po katerih bi se morale dvigniti osnovne plačne razrede delovnih mest in dopolniti nabor delovnih mest z višje vrednotenimi delovnimi mesti v dejavnostih šolstva, visokega šolstva in zdravnikom in zobozdravnikom, ki zahtevajo tudi povsem ločen plačni steber, s 1. 1. 2024. Zdravniki in zobozdravniki vladnega predloga niso pripravljene sprejeti, začeli so stavkati, stavko še zaostrujejo. Njihovega ravnanja ne razumem, saj je med zdravniki in zobozdravniki, zaposlenimi pri izvajalcih zdravstvenih storitev, največ zaposlenih na delovnih mestih, katerih osnovni plačni razredi so najvišji v javnem sektorju. Zagotovo

tudi vedo, kakšni so plačni razredi medicinskih sester in zdravstvenih administratorjev, ki jih vsak dan neposredno spremljajo v delovnem procesu, in se jim zaradi njihovega stavkanja delovne obveznosti in odgovornosti povečujejo. Enake težave imam z razumevanjem interpretacije, da stavkajo za dobrobit bolnikov in proti vladi. Tudi zaposleni v naši dejavnosti se zavedamo, da je stavkanje, žal, najbolj učinkovit način za doseg ciljev, torej višjih plač, drugačne obravnave, ipd., o tem smo se večkrat prepričali v praksi. Stavka zaposlenih v naši dejavnosti bi bila tako kot vse druge stavke proti vladi. Zaposleni v naši dejavnosti na delovnih mestih, katerih osnovni PR ne dosegajo minimalne plače ali pa jo le malo presegajo, bi s stavkanjem zagotovo zelo nazorno opozorili, kako pomembno je njihovo delo za vse državljane. Se pa zavedajo, da bi bili ob tem prizadeti najbolj ranljivi, prejemniki pokojnin, nadomestil za čas bolezni, brezposelnosti, in v tem zavedanju zaposlenih je tudi glavni odgovor na vprašanje, zakaj zaposleni v naši dejavnosti ne stavkamo.

Uveljavitev dogovora in aneksov h KPJS in KPND

O usodi parafiranega dogovora bodo odločali posamezni sindikati, oziroma število podpisnikov dogovora. V sindikatih zavodov v naši dejavnosti smo podpis dogovora in z njim povezanih aneksov h KPND in KPJS, podprli, 10. 1. 2024 smo vse tri dokumente tudi podpisali, predvidoma ob koncu meseca bodo objavljeni v Uradnem listu.

Nadaljevanje aktivnosti

Takoj po novem letu so bila predvidena intenzivna pogajanja za odpravo nesorazmerij in uveljavitev novega plačnega sistema. Vlada je napovedala spremembe v sestavi pogajalskih skupin za stebrna pogajanja, vabil na pogajanja še nismo prejeli.

Na MDDSZEM bomo ponovno posredovali poziv za nadaljevanje pogajanj za kolektivno pogodbo dejavnosti, vsaj za normativni del, za tarifni del bomo počakali na nadaljevanje pogajanj za odpravo nesorazmerij, ki se bodo nadaljevala na t. i. stebrnih pogajanjih.

Vsebina podpisanih dokumentov

Dogovor o uskladitvi vrednosti plačnih razredov plačne lestvice in datumu izplačila regresa za letni dopust v letu 2024

Vlada Republike Slovenije in reprezentativni sindikati javnega sektorja soglašajo z naslednjo vsebino:

1. Uskladitev vrednosti plačnih razredov plačne lestvice

Višina uskladitve vrednosti plačnih razredov plačne lestvice iz priloge 1 Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 ORZSPJS49a, 27112 – odi. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – za, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82115,23/17 – ZDOdv, 67117, 84/18, 204/21 in 139/22; v nadaljnjem besedilu: ZSPJS), nominalnih osnov in dodatkov, ki so določeni v nominalni vrednosti po Uredbi o plačah in drugih prejemkih javnih uslužbencev za deko v tujini ter Uredbe o plačah in drugih prejemkih pripadnikov Slovenske vojske pri izvajanju obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami znaša 80 odstotkov rasti cen življenjskih potrebščin v obdobju december 2022 – december 2023. Uskladitev vrednosti plačnih razredov ter nominalnih osnov in dodatkov iz te točke se izvede 1. junija 2024.

Z uveljavitvijo ukrepa iz te točke dogovora je realizirana obveznost pogajanj o usklajevanju vrednosti plačnih razredov plačne lestvice iz 5. člena ZSPJS za leto 2024.

2. Izplačilo regresa za letni dopust za leto 2024

Regres za letni dopust za leto 2024 se izplača ob izplačilu plače za februar 2024, vendar najkasneje do 14. marca 2024.

3. Premik datuma začetka izvajanja prenove plačnega sistema in odprave nesorazmerij v osnovnih plačah

Začetek izvajanja prenove plačnega sistema in odprave nesorazmerij v osnovnih plačah iz 6. točke Dogovora o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023 (Uradni list RS, št. 136/22) se premakne iz 1. januarja 2024 na datum, ki bo skupaj z dinamično dogovorjen v okviru usklajevanja novega zakona, ki bo urejal plačni sistem javnega sektorja oziroma pogajanj o odpravi nesorazmerij v osnovnih plačah.

4. Zagotavljanje finančnih sredstev

Vlada se zavezuje, da bo v okviru svojih pristojnosti in obstoječih sistemov financiranja zagotovila, da bodo za potrebe neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov sredstva za stroške dela, ki izvirajo iz tega dogovora in kolektivnih pogodb, katerih podpisnica je, upoštevana pri usklajevanju predlogov finančnih načrtov neposrednih uporabnikov in pri pripravi izhodišč za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov na prihodkovni in odhodkovni strani.

5. Uveljavitev dogovora

Vsebina tega dogovora se uredi z aneksom h Kolektivni pogodbi za javni sektor, z aneksom h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji, spremembo priloge 1 ZSPJS, spremembo Uredbe o plačah in drugih prejemkih javnih uslužbencev za delo v tujini in spremembo Uredbe o plačah in drugih prejemkih pripadnikov Slovenske vojske pri izvajanju obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami.

Rešitve, dogovorjene v tem dogovoru, se uveljavi pod pogojem, da podpisniki, ki podpišejo ta dogovor, podpišejo tudi Aneks h Kolektivni pogodbi za javni sektor.

6. Realizacija dogovora in plačilo stavke

Sindikati, podpisniki tega dogovora, soglašajo, da do 13. septembra 2024 ne bodo sprožili nobenih stavkovnih aktivnosti v zvezi z vsebino tega dogovora.

Zaveza iz prejšnjega odstavka ne velja, če vlada za katero od skupin javnih uslužbencev ali funkcionarjev določi ali se dogovori za odpravo nesorazmerij v osnovnih plačah z učinkovanjem pred 13. septembrom 2024.

V primeru stavke, ki je posledica kršitve tega dogovora, stavgajočim za čas stavke pripada nadomestilo v višini plače, ki bi jo prejeli, če bi delali.

Sindikati, podpisniki tega dogovora, se zavezujejo, da ne bodo vložili pobude ali zahteve za referendum ali vodili oziroma podpirali referendumskih aktivnosti zoper spremembo ZSPJS, ki pomeni uresničitev tega dogovora, razen v primeru kršitve tega dogovora.

7. Objava dogovora v Uradnem listu Republike Slovenije

Ta dogovor se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

II.

Vlada Republike Slovenije kot stranka na strani delodajalca in reprezentativni sindikati javnega sektorja kot stranka na strani javnih uslužbencev sklenejo

Na podlagi 4. člena Kolektivne pogodbe za javni sektor (Uradni list RS, št. 57108, 23/09, 91/09, 89/10, 89/1 O, 40/12, 46/13, 95/14, 91/15, 21/17, 46/17, 69/17, 80/18 in 136/22)

Vlada Republike Slovenije kot stranka na strani delodajalca in reprezentativni sindikati javnega sektorja kot stranka na strani javnih uslužbencev sklenejo

ANEKS ŠT. 1 4 h Kolektivni pogodbi za javni sektor (KPJS)

1. člen

(namen sklepanja)

Ta aneks se sklepa zaradi določitve višine uskladitve vrednosti plačnih razredov plačne lestvice iz priloge 1 Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17, 84/18, 204/21 in 139/22), uskladitve višine dodatkov za specializacijo, magisterij in doktorat ter dodatkov za manj ugodne delovne pogoje v skladu s 1. točko Dogovora o uskladitvi vrednosti plačnih razredov plačne Gestvice in datumu izplačila regresa za letni dopust v letu 2024.

2. člen (višina uskladitve)

Višina uskladitve vrednosti plačnih razredov plačne lestvice za javne uslužbence znaša 3,36 odstotka.

3. člen

V 37. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Dodatek iz prejšnjega člena je določen v nominalnem znesku, in sicer višina dodatka za specializacijo znaša 25, 14 eurov, za znanstveni magisterij 39,11 eurov in za doktorat 64,24 eurov.«.

4. člen

V 38. členu se v prvem odstavku v 1. in 2. točki število »1,09« povsod nadomesti s številom »1,13«, v 2. točki pa se število »0,53« nadomesti s številom »0,55«.

KONČNA DOLOČBA

5. člen (začetek veljavnosti)

Ta aneks začne veljati 1. junija 2024

III.

Vlada Republike Slovenije, kot stranka na strani delodajalca, ki jo zastopajo mag. Franc Props, minister za javno upravo, Luka Mesec, minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Klemen Boštjančič, minister za finance, in reprezentativni sindikati javnega sektorja, kot stranka na strani javnih uslužbencev sklenejo

ANEKS h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji

1. člen (namen sklepanja)

Ta aneks se sklepa zaradi določitve datuma izplačila regresa za letni dopust v letu 2024 za javne uslužbence v skladu z 2. točko Dogovora o uskladitvi vrednosti plačnih razredov plačne lestvice in datumu izplačila regresa za letni dopust v Eetu 2024.

2. člen (izplačilo regresa za letni dopust za leto 2024)

Regres za letni dopust za leto 2024 se javnim uslužbencem izplača pri plači za februar 2024, vendar najkasneje do 14. marca 2024

KONČNA DOLOČBA

3. člen (začetek veljavnosti)

Ta aneks začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

**Življenje je kot vožnja s kolesom.
Da ohraniš ravnotežje, se moraš
premikati naprej.**

Albert Einstein